

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า

หมู่ 7 ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา



สารนิพนธ์

ของ

นางสาวสุทิสรา ธรรมโม

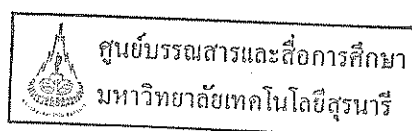
เสนอต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและประเมินโครงการ

กันยายน 2545

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี



บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาเป็นรายงานการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ 7 ตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2544 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2545

การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดเป็นไปตามระเบียบของกองทุนที่จัดตั้งไว้กับหมู่บ้าน ผลประโยชน์จากกองทุนนำไปจัดสรรเพื่อพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น และพัฒนากองทุนไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจประชาชนในหมู่บ้านโกรกเดือนห้ามีการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น และมีการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ท้องถิ่นตนเอง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนหรือหมู่บ้านโกรกเดือนห้าดีขึ้นรวมทั้งสร้างความสามัคคีในหมู่บ้านและชุมชน ชุมชนมีการเรียนรู้ และพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง



อาจารย์ปัทมา
๕๖: ๓๐๑๓๑๖๖

Dr. P.

หน้าอนุมัติ

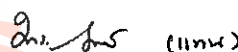
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิต สาขาการจัดการและประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์



.....
(ผศ. ดร.มารีนา เกตุทัต - คาร์นส์)

คณะกรรมการสอบ



..... (แทน)
(ผศ. ดร.โชคชัย วนภู)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตร
บัณฑิตสาขาการจัดการและการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี



.....
(คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสุรนารี)

วันเดือน 7 ต.ค. 2545 พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงลงด้วยดีไม่ได้หากปราศจากความเอื้อเฟื้อกรุณาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ได้รับความกรุณาเอื้อเฟื้อเกี่ยวกับ ข้อมูล เอกสาร คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์มาด้วยดี รวมถึงชี้แนะข้อบกพร่องต่างๆ ซึ่งได้ให้คำชี้แนะและแนะนำแนวทางในการจัดทำประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณ คณะอาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ เจ้าหน้าที่ทุกท่านภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในทุกๆ ด้านที่เป็นประโยชน์ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจสอบและให้คำปรึกษา มีส่วนช่วยเหลือให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ บุพการีที่ให้ความอุปการะและให้ความรู้ ช่วยเหลือในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์

นางสาวสุทิสรา ธรรมโม



มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
หน้าอำนวยการ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. หลักการและเหตุผล	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี	3
4. วิธีดำเนินการ	5
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ	6
บทที่ 2 ปรัชญ์นั้วรณกรรมและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. นโยบายหลักการวัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	7
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544	17
3. การติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	22
4. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน	23
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	26
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	43
7. หลักการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล	44
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	46
9. หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 3	วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	74
1.	วิธีการประเมินโครงการ	74
2.	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	75
3.	การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
4.	ตัวแปรและตัวชี้วัด	93
5.	การวิเคราะห์ข้อมูล	104
บทที่ 4	ผลการติดตามการประเมินโครงการ	111
1.	ผลการประเมินบริบทชุมชน	111
2.	ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม	117
3.	สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	121
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	124
1.	วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	124
2.	วิธีดำเนินการ	125
3.	ผลการดำเนินการ	125
4.	อภิปรายผล	126
5.	ข้อเสนอแนะ	128

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1.1 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	4
2.1 ความคิดพื้นฐานการประเมินพื้นฐานของสัตฟเฟิสบีม	44
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของสัตฟเฟิสบีม	45
2.3 การส่งเสริมประชาชนระดับรากหญ้า	62
2.4 รูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน	64



สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท	78
3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัยนำเข้า	81
3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ	84
3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต	88
3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน	92
4.1 การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค	112
4.2 อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น	113
4.3 จำนวนประชากรในหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า	113
4.4 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะ	113
4.5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนในหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า	114
4.6 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ	116
4.7 รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า	118
4.8 รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบ	119
4.9 วัตถุประสงค์ที่คู่และจำนวนผู้กู้กองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า	119

บทที่ 1

บทนำ

การเขียนสารนิพนธ์ แสดงให้เห็นว่าในการทำสารนิพนธ์นั้นมีหลักการและเหตุผลความเป็นมาอย่างไร และมีความสำคัญอย่างไร วัตถุประสงค์เพื่ออะไร ผู้วิจัยใช้กรอบความคิดทฤษฎีอะไร มีวิธีการดำเนินการอย่างไร และมีผลที่คาดว่าจะได้รับอะไรบ้าง แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อดังนี้

1. หลักการและเหตุผล
2. วัตถุประสงค์การประเมินโครงการ
3. กรอบความคิดทฤษฎี
4. วิธีดำเนินการ
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

1. หลักการและเหตุผล

ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและ ความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ไขปัญหาความยากจน โดยได้กำหนดนโยบายเร่งด่วน ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและชุมชนเมืองใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างความภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต โดยมีชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่า และภูมิปัญญาของตนเองมีการเกื้อกูลผู้ด้วยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชนเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาคม เสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่นและเป็นการกระจายอำนาจหน้าที่ให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย

พร้อมทั้งรัฐบาลจะจัดให้มีโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Village One Product) เพื่อให้แต่ละชุมชนได้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการพัฒนาสินค้า โดยที่รัฐบาลพร้อมที่จะเข้าไปช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่ และการบริหารจัดการเพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศด้วยระบบร้านค้าเครือข่ายและอินเทอร์เน็ต

จากความพร้อมของหมู่บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 ตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จและได้รับอนุมัติให้จัดตั้งกองทุนพร้อมกับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแล้วเพื่อที่จะให้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ข้างต้นมากน้อยเพียงใด จึงสมควรที่จะมีการประเมินกองทุนหมู่บ้าน และผู้ทำสารนิพนธ์ในฐานะที่เป็นนักศึกษาบัณฑิตกองทุน หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมิน โครงการในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเข้ามาได้ปฏิบัติงานประจำอยู่ในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 ตำบลสุนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และเขียนเรียบเรียงรายงานการประเมิน ในรูปของ “สารนิพนธ์” (Substantive Report) เพื่อแสดงให้เห็นความสำเร็จตลอดจนจุดอ่อนที่ควรปรับปรุงในชุมชน และเพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักศึกษาในด้านการพัฒนาชุมชน ผลการศึกษาการประเมินโครงการของชุมชนกับอนาคตกองทุนเงินล้านนั้น เป็นการนำเสนอในรูปแบบของสารนิพนธ์เพื่อนำเสนอต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้าและสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อศึกษาถึงกระบวนการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน 5 ข้อ ที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้หรือไม่

2.1.1 ท้องถิ่นชุมชน มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก

2.1.2 ท้องถิ่นชุมชน มีความสามารถการบริหารจัดการกองทุน

2.1.3 ท้องถิ่นชุมชน มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตัวเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเองและมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2.1.4 เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

2.1.5 ประชาชนในท้องถิ่น มีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านและปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

2.3 เพื่อศึกษากระบวนการการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ

2.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ตามทัศนะของประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย และเพื่อทราบข้อมูลระดับ และระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

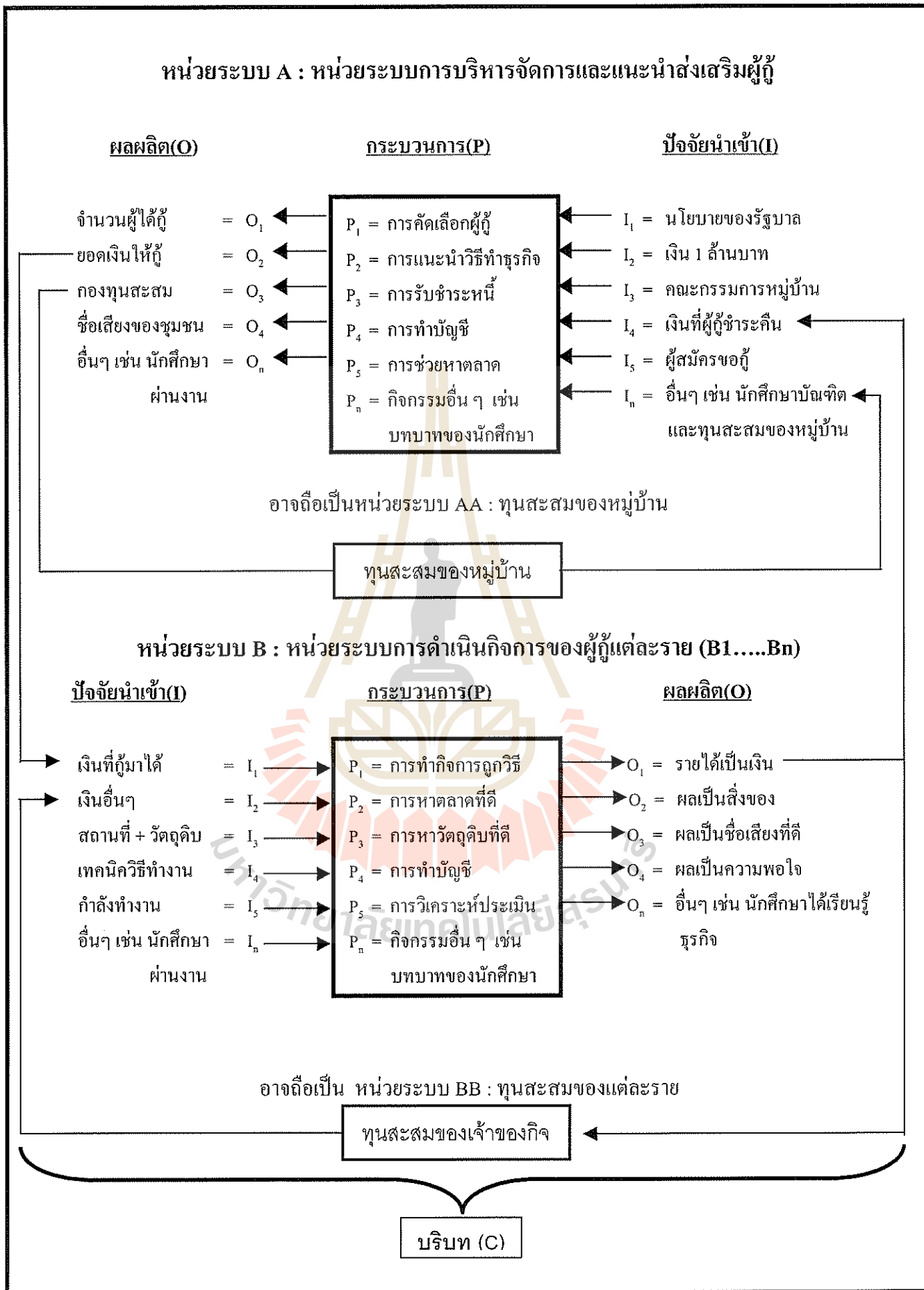
3.กรอบความคิดทฤษฎี

กรอบความคิดทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ได้แก่แนวคิดตามรูปแบบประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)ที่เรียกว่าซีพีพีโมเดล(CIPP Model) ซึ่งมีอักษรย่อตั้งต่อไปนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	ผลผลิตของหน่วยระบบ

เมื่อนำซีพีพีโมเดล มาประยุกต์ใช้กับองค์ประกอบภายในกองทุนหมู่บ้านสามารถแสดงรายละเอียดได้ตามแผนภูมิที่ 1.1 ซึ่งแสดงองค์ประกอบภายในของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง





แผนภูมิที่ 1.1 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จากแผนภูมิที่ 1.1 นี้ แสดงภาพโดยรวมของการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้จึงประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ กระบวนการทำงาน ได้แก่ P ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ และมีผลผลิตได้แก่ตามรายการต่างๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ

หน่วยระบบ B คล้ายกันกับหน่วยระบบ A คือ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคน มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือ กระบวนการทำอาชีพตามรายการ และมี O ได้แก่ ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินกิจการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

บริบท (C) ในที่หมายรวมถึงบริบทของหน่วยระบบ A และ B เช่นสภาพภูมิประเทศและประชากรของชุมชน ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประเทศและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุน

4. วิธีการดำเนินการ

- การดำเนินการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีขั้นตอนดังต่อไปนี้
- ขั้นที่ 1 การศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองผู้วิจัยจะลงพื้นที่หมู่บ้านพบชาวบ้าน ใช้วิธีการสำรวจ สัมภาษณ์ สังกัด เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบรายงาน ทั้ง 12 แบบ (บร.1 – บร.12)
 - ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่น ที่ผู้ทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานทราบและเข้าใจสภาพการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมชุมชน ช่วยส่งเสริมและแนะนำการจัดการการบริหารกองทุนหมู่บ้านติดตามการทำงานของคณะกรรมการ โดยการสังเกตพฤติกรรม ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งและการจัดประชุม
 - ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูลเลือกตัวแปรที่จะกำหนดในการตัดสินใจ เช่น ตัวแปร คือสมาชิกผู้กู้จะทำการขอกู้ยืมเงินกองทุน ตัวกำหนดในการตัดสินใจ คือประวัติของผู้กู้
 - ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บข้อมูล

เพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4

ขั้นที่ 6 ลงมือเขียนสารนิพนธ์ บทที่ 1, 2, 3, 4, 5 บรรณานุกรม และภาคผนวกจนสมบูรณ์

5. ผลที่คิดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษานี้จะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านชนชนเมือง
2. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินการของกองทุนฯ
3. ได้ตัวชี้วัด ความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และแนวทางวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่างๆ ระดับหมู่บ้าน
4. ผู้ทำสารนิพนธ์ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆอย่างเป็นระบบได้



บทที่ 2

ปฏิสัมพันธ์วรรณกรรมและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกรณีศึกษาบ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 ทั้งที่เป็น นโยบาย หลักการ ระเบียบต่างๆ รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีการประเมินและหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สรุปได้เป็น 9 ด้าน ดังนี้

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
3. การติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. หลักการประเมินโครงการ รูปแบบการประเมินแบบชีพโฟมเดล
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
9. หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ
 - 9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
 - 9.2 ความเข้มแข็งของชุมชน
 - 9.3 เครือข่ายองค์กรการเรียนรู้
 - 9.4 ประชาคม
 - 9.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน
 - 9.6 ธุรกิจชุมชน
 - 9.7 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมและรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็ก เป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่

บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11(8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ.2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

“กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” หมายความว่า กองทุนในระดับชาติ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้าน อีกทั้งชุมชนเมือง ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดให้เป็นหมู่บ้านตามระเบียบนี้

“หมู่บ้าน” หมายความว่าหมู่บ้านที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“ชุมชนเมือง” หมายความว่าชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครเมืองพัทยาเทศบาลในเขตปกครองท้องที่พิเศษและชุมชนอื่น ตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 5 ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด 1

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวง อุตสาหกรรม ปลัดกระทรวง แรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 3 คน กรรมการ จำนวนอย่างน้อยสามคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรี แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวาระหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 3 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตาม ข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก ตำแหน่งเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 4 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รอง ประธานกรรมการผู้มีอาวุโสตามลำดับเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีรองประธานกรรมการมา ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลง คะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 5 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และกองทุน
- (2) กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- (3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- (5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหา และจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- (6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน
- (7) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- (8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- (9) เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- (10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- (11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 6 การประชุมของคณะกรรมการให้นำข้อ 4 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 7 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เป็นประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเป็นประชุมและค่าตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้สำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี

ข้อ 2 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการ และของกองทุน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหาร กองทุน
- (5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียม ความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการ กองทุน
- (8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- (10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- (11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ ควรประกอบด้วยหลักสำคัญ 4 ประการ

- (1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - (2) การบริหารการจำการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน
 - (3) การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ตามแนวทางในหมู่บ้าน เป็นศูนย์กลางในการ พัฒนา
 - (4) การติดตามการประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน
- นอกจากนี้หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้าน ยังมีเพิ่มดังนี้ คือ

- (1) เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
- (2) ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยภูมิปัญญาของตนเอง
- (3) เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้วยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
- (4) เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
- (5) กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาอาชีพโดยพื้นฐาน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างหรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน
2. ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อ แก้ไขปัญหาของตนเองมีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
4. เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแต่ละชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม
5. ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
2. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของข้อ 6 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน
“คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน”

3. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2544

สืบเนื่องจากการประชุม คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ครั้งที่ 5/2544 วันที่ 20 สิงหาคม 2544 ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบร่างระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2544 ไปแล้วนั้น

บัดนี้ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้เสนอระเบียบคณะกรรมการฯ ดังกล่าว ให้ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติลงนามแล้วจึงขอส่งระเบียบคณะกรรมการฯ ดังกล่าวเพื่อให้พิจารณาดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ต่อไป

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์ จะใช้แนวทางนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าว เป็นหลักในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะเข้าไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลาบางเวลา หรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดคำตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้

(10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจ และหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 12 การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำข้อ 4 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัย ซึ่งขาดของที่ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 13 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ได้เข้าประชุมคำตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเข้าประชุม และคำตอบแทนที่ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ.2523 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเบิกจ่ายจากสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

หมวด 2

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติให้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและจัดการกองทุน
- (8) ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน
- (10) รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ
- (11) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ได้มีการแก้ไขปรับปรุง ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 ลงวันที่ 16 มิถุนายน 2544 ดังนี้

4. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 10(8) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2544

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 16 วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย กรรมการทั้งชายและหญิง ในสัดส่วนเท่าเทียมกัน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมัครใจ ซึ่งกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 41 วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และให้ใช้ข้อบังคับดังต่อไปนี้แทน

“ในวาระเริ่มแรกในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือน ในหมู่บ้าน ครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้าน ในการชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม และดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนจากผู้ที่มิคุณสมบัติตามข้อ 17 โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ยุติธรรม”

5. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544

ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2544

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 10(8) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2544

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกบทนิยาม คำว่า “กองทุน” ในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองแล้วแต่กรณีตามระเบียบนี้

ข้อ 4 ให้ยกเลิกบทนิยาม คำว่า “กองทุน” ในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 3 ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุนจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิก จากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17”

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนนั้น ควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้แนวทางนโยบายหลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติดังกล่าว เป็นหลักในการประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบไปด้วย 2 หมวด ดังนี้

หมวด 1

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า “กทบ.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรองประธานคนที่สอง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานคนที่สาม ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์นำการเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน เป็นกรรมการเลขาธิการนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการจำนวนไม่เกิน 3 คน ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณะกรรมการจำนวนอย่างน้อยสามคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน

ข้อ 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่ง คราวละสองปี และอาจได้รับการแต่งตั้งได้อีก

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของคณะกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวาระหนึ่ง หากยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 8 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- ตาย
- ลาออก

- เป็นบุคคลล้มละลาย
- คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 9 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการมาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมากกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 10 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดนโยบาย การจัดตั้งและแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและกองทุน
- (2) กำหนดแผนการจัดการหาเงินทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและแผนเมืองจัดสรรให้กองทุน
- (3) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- (4) กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน
- (5) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษา จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน
- (6) ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและบริหารกองทุน
- (7) แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้
- (8) ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่นๆ เพื่อปฏิบัติตามระเบียบนี้
- (9) เพื่อประโยชน์ ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการหรือคณะกรรมการอาจขอให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ โดยถือว่าเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานตามปกติ โดยจะให้ไปช่วยปฏิบัติงานเต็มเวลา บางเวลาหรือนอกเวลาก็ได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้รับไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้
- (10) รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น หรือตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของ คณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 11 การประชุมของอนุกรรมการให้นำข้อ 9 มาใช้กับการประชุมและวินิจฉัยชี้ขาดของที่ ประชุมอนุกรรมการ โดยอนุโลม

ข้อ 12 ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ ได้เบี่ยงประชุมค่าตอบแทนตามอัตราที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาเบี่ยงประชุมและ ค่าตอบแทนที่ ปรึกษา ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. 2523 และแก้ไขเพิ่มเติม โดยเบี่ยงจ่ายจากสำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี

หมวด 2

สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 13 ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ ในสำนัก เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข้อ 14 สำนักงานมีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- (2) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะ อนุกรรมการ
- (3) ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะ กรรมการและของกองทุน
- (4) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบายและแนวทางการ บริหารกองทุน
- (5) ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อ เตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนและแนวทางการบริหารกองทุน
- (6) จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจง และฝึกอบรมบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินงานกองทุน
- (7) พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาแผนการบริหารและ จัดการกองทุน
- (8) ให้การสนับสนุนปรึกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับ นโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน
- (9) ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กองทุนและรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุน

(10)รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ

(11)ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ได้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้ง และบริการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 ลงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2544 ดังนี้

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 16 วรรคหนึ่ง และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุน จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย กรรมการทั้งชายและหญิง ในสัดส่วนเท่าเทียมกัน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเอง โดยสมาชิกซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง” และต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 41 วรรคหนึ่ง และให้ใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน

“ในวาระแรกเริ่ม ในส่วนของหมู่บ้านให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือน ในหมู่บ้านครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจงทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อมและดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุน จากผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 17 โดยมีคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนสนับสนุนให้การเลือกสรรดำเนินไปด้วยความโปร่งใส บริสุทธิ์ และยุติธรรม”

ต่อมาได้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2544 ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2544”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกบทนิยาม คำว่า “กองทุน” ในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“กองทุน” หมายความว่า “กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองแล้วแต่กรณีตามระเบียบนี้”

ข้อ 4 ให้ยกเลิกบทนิยาม คำว่า “ผู้แทนครัวเรือน” ในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ข้อ 5 ให้ยกเลิกความในข้อ 3 ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

เมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ 3 ให้กองทุนแต่ละกองทุนมีคณะกรรมการกองทุนจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิก จากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุน เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองและต้องมีคุณสมบัติตามข้อ 17

การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนนั้น ควรคำนึงถึงจำนวนกรรมการชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

ข้อ 6 หลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดเลือกกรรมการกองทุนนั้น ให้คณะกรรมการกองทุนออกระเบียบข้อบังคับกองทุนตามมติของที่ประชุมสมาชิก โดยให้คำนึงถึงหลักศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณี ของแต่ละหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้เป็นข้อ 18 ทวิ

“ข้อ 18 ทวิ ในกรณีกองทุนใดไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจากโดยสภาพข้อเท็จจริงสุควิสัยที่จะดำเนินการได้ ให้คณะกรรมการกองทุนรายงานปัญหาและเสนอระเบียบปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาต่อคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเพื่อพิจารณา

กรณีที่คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด มีมติเห็นชอบกับระเบียบปฏิบัติที่คณะกรรมการกองทุนเสนอตามวรรคแรก ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้ความเห็นชอบและใช้เป็นระเบียบปฏิบัติสำหรับกองทุนนั้นเป็นรายกรณี

ในกรณีที่ คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมีมติไม่เห็นชอบกับระเบียบปฏิบัติที่คณะกรรมการกองทุนเสนอตามวรรคแรก ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดเรียกประชุม คณะกรรมการกองทุนนั้นภายในระยะเวลาสามสิบวัน เพื่อแจ้งผลการพิจารณาและร่วมกันกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแก้ไขปัญหาให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันประชุมนัดแรก

ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดรายงานผลการประชุมตามวรรคสามให้คณะกรรมการพิจารณาภายในระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ครบเวลาตามวรรคสาม และให้คำสั่งหรือคำวินิจฉัย ซึ่งขาดของคณะกรรมการถือเป็นที่สุด”

ข้อ 7 ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้ เป็น ข้อ 37 ทวิ

“ข้อ 37 ทวิ กรณีที่บทบัญญัติตามความในหมวดนี้ขัดหรือแย้งกับหลักศาสนาของสมาชิกของกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบในการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุน และการกำหนดผลตอบแทนใช้คืนกองทุน ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาของสมาชิกนั้นได้”

ข้อ 8 ให้เพิ่มเติมความต่อไปนี้ เป็น ข้อ 45 ทวิ

“ข้อ 45 ทวิ ในระยะเริ่มแรก หากประธานกรรมการยังมีได้แต่งตั้งผู้แทนคณะกรรมการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดตามข้อ 14 ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดสามารถดำเนินการประชุม ได้โดยให้ถือว่าครบองค์ประชุมตลอดจนมีอำนาจหน้าที่ ตามข้อ 15 ได้”

3. การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่างๆ เนื่องจากกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 16 มิถุนายน 2544 และ (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2544 ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ

1. ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละหนึ่งคน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการชี้แจงทำความเข้าใจและเตรียมความพร้อม
2. การเลือกคณะกรรมการกองทุนให้เป็นไปตามมติที่ประชุม ทั้งนี้คณะกรรมการกองทุนจะต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน โดยเป็นกรรมการชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน
3. หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกให้คำนึงถึงหลักศาสนา วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของแต่ละหมู่บ้านและชุมชนเมือง

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยในหมู่บ้าน ติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับเลือกเป็นกรรมการกองทุน
2. เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์
3. ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่ติดการพนัน ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติด และไม่มีประวัติเสียหายด้านการเงิน ตลอดจนถึงมั่นคงในการปกครองระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้รับโดยประมาท
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด แต่รอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษในความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ยกเว้นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก

7. ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือสร้างความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการองค์กรหรือหน่วยงานที่สังกัด
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิตามมาตรา 68 วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2440
9. ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุนตามข้อ 20 (3) และ (4)

4. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่างๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่างๆ ดังนี้

1. หมู่บ้าน / ชุมชน มีความพร้อมเบื้องต้นในด้านเศรษฐกิจ การผลิตขั้นพื้นฐานการแปรรูปผลผลิต วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และการจำหน่ายผลผลิต

2. มีการเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและได้คณะกรรมการกองทุนที่มีคุณสมบัติตามระเบียบข้อบังคับ ข้อที่ 17 ทั้งนี้คณะกรรมการทุกคนต้องมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการบริหารเงินกองทุนอื่นๆ ของหมู่บ้านมาบ้างแล้ว

3. มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน อาทิเช่นการรับสมาชิก การกู้ยืมเงิน การชำระเงินกู้ การทำบัญชี การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสิน เป็นต้น

4. ชาวบ้านมีความพร้อมในการบริหารจัดการกองทุน โดยมีประสบการณ์ในการดำเนินงานกองทุนอื่นๆ ของหมู่บ้านเช่นกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ กลุ่มผู้ใช้น้ำ เป็นต้น ทำให้ทราบถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา การประกันความเสี่ยงภัยในการกู้ยืมเงินกู้รวมทั้งมีแนวคิดในการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านเป็นอย่างดี

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้กำหนดแบบ กทบ. 2 เพื่อใช้เป็นแบบประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ให้คณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอทำหน้าที่ประเมินความพร้อมของหมู่บ้านในการรับขึ้นทะเบียน

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังต่อไปนี้

1. สร้างจิตสำนึกและกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันโดย
 - สร้างจิตสำนึกร่วมกันของประชาชนในการเป็นเจ้าของกองทุนที่จะต้องร่วมกันบริหารจัดการโดยประชาชนเพื่อประชาชนของหมู่บ้าน
 - สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อทราบนโยบายกลไก แนวทางการบริหารจัดการกองทุนของตนเอง

- สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ และบริหารจัดการกองทุน เริ่มจากร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมสร้างกองทุนไปสู่ความยั่งยืนตลอดไป

2. เลือกสรรคนดีเป็นกรรมการกองทุน

จัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคนประกอบด้วย กรรมการทั้งชายและหญิงในสัดส่วนเท่าเทียมกัน ทั้งนี้หมายถึง มีจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียงกันขึ้นอยู่กับเวทีชาวบ้านที่เกี่ยวกับจำนวน และวิธีการเลือกสรรคณะกรรมการกองทุน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดังนี้

- องค์ประชุมของเวทีชาวบ้าน คือจำนวนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง
- ร่วมกันกำหนดวิธีการและดำเนินการเลือกกันเอง
- เลือกคณะกรรมการกองทุน ในช่วงระยะเวลาที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด
- เลือกคนดีมีความรู้ ประสบการณ์ อีกทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

3. จัดทำระเบียบข้อบังคับ

เมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุนและประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองตนเอง โดยมีแนวทางดังนี้

3.1 ประเด็นที่ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดคือ

- วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท หากเกินต้องให้ที่ประชุมสมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท
- ระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ยืมไม่เกินหนึ่งปี

3.2 ประเด็นอื่น ๆ คณะกรรมการกองทุนโดยความเห็นชอบของสมาชิกเป็นผู้กำหนด

4. การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อจัดระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และมีการบริหารจัดการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุน และสมาชิกจะต้องร่วมกันดำเนินการตามกติกาที่วางไว้ เช่น

- การรับสมาชิก
- การระดมทุน
- การจัดทำบัญชี
- การจัดระบบตรวจสอบ

- การมอบหมายภารกิจ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
- อื่น ๆ

5. การขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล

5.1 เมื่อกองทุนได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเรียบร้อยแล้ว สามารถขอรับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
- จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ. 2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ. 2 จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ
- ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือระเบียบข้อบังคับกองทุน
- เปิดบัญชีกับธนาคาร

5.2 การประเมินความพร้อมกองทุน

เมื่อกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองได้ยื่นขึ้นทะเบียนต่อธนาคารแล้วคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอร่วมกับกองทุนหมู่บ้านจะประเมินความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
- คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
- ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน
- ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
- การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน
- การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน
- การเปิดบัญชีเงินฝากของกองทุน

5.3 รับเงินจัดสรร

เมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อนุมัติเงินจัดสรรตามผลการประเมินความพร้อมแล้ว จะแจ้งให้กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทราบ เมื่อกองทุนได้รับแล้วให้ติดตามธนาคารเพื่อทำหลักฐาน

การรับเงินจัดสรร โดยมีเอกสารดังต่อไปนี้

- สมุดบัญชีเงินฝากของกองทุน
- มติที่ประชุม ซึ่งเห็นชอบและมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้มีอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญากับธนาคารไปแสดงต่อธนาคารฯและมติดัง

กล่าวต้องให้ประธานกรรมการของกองทุนลงนามกำกับ และรับรองสำเนาทุกหน้า

- บัตรประจำตัวประชาชนของคณะกรรมการกองทุน

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

รัฐบาลมีนโยบายในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านเพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดการระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง โดยในครั้งนี้นี้รัฐได้จัดสรรงบประมาณให้ทางหมู่บ้านมาทำการบริหารและจัดการ จำนวน 1 ล้านบาท

เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งเงินกองทุนหมู่บ้านเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและทุกครัวเรือนในหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 หมู่บ้านจึงได้ดำเนินการร่างระเบียบว่าด้วยเงินกองทุนหมู่บ้านขึ้นเพื่อใช้เป็นกฎระเบียบสำหรับการปฏิบัติของสมาชิก อันจะทำให้เงินกองทุนของหมู่บ้านมั่นคงและยั่งยืน อันจะส่งเสริมให้เศรษฐกิจของครัวเรือน หมู่บ้าน และประเทศชาติ ในอนาคต

ระเบียบกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า

หมวด 1

ชื่อ ประเภทและที่ตั้งสำนักงาน

ข้อ 1 ชื่อประเภทและที่ตั้งสำนักงาน

ชื่อ กองทุนหมู่บ้าน บ้าน โกรกเดือนห้า

ประเภท กองทุนหมู่บ้าน

ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ บ้านเลขที่ 93 บ้าน โกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 ตำบลสุรนารี
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

กองทุนอาจย้ายที่ตั้งสำนักงานได้ตามที่คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเห็นสมควร โดยให้แจ้งและให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับในการประชุมใหญ่คราวต่อไปด้วย

ข้อ 2 ตราของกองทุน ตราของกองทุนให้ที่ประชุมกำหนดในโอกาสต่อไป

ข้อ 3 ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

หมวดที่ 2

วัตถุประสงค์

ข้อ 4 วัตถุประสงค์ กองทุนมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการกองทุนด้วยการร่วมกันดำเนินธุรกิจ ในข้อต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ โดยช่วยให้สามารถสงวนส่วนแห่งรายได้ของตนไว้ในทางอันมั่นคง และได้รับประโยชน์ตามสมควร
- (2) ส่งเสริมการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่บ้านสมาชิก
- (3) จัดหาทุนเพื่อกิจการของกองทุน
- (4) ให้เงินกู้แก่สมาชิก
- (5) ให้กลุ่มองค์กรอื่นที่มีอยู่ในหมู่บ้านกู้ยืม
- (6) ให้สินเชื่อ รับจ้างหรือรับจำนำซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก
- (7) จัดให้ได้มาซึ่งสินค้าที่สมาชิกร้องขออันได้แก่ ปัจจัยการผลิตเพื่อการขายหรือจำหน่ายด้วยวิธีอื่นๆ ซึ่งทรัพย์สินในราคายุติธรรม
- (8) ร่วมมือกับทางราชการกองทุนหมู่บ้านอื่นเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของกองทุน
- (9) ดำเนินธุรกิจหรือกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับ หรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

หมวด 3

ทุน

ข้อ 5 ที่มาของกองทุน กองทุนอาจหาทุนเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ได้ดังต่อไปนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุน
- (2) เงินกู้ยืม
- (3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
- (4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (5) เงินฝากสัจจะ
- (6) เงินค่าหุ้น
- (7) เงินสมทบกองทุน

อนึ่งสมาชิกคนหนึ่งๆ จะถือหุ้นในสหกรณ์เกินกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดของสหกรณ์ไม่ได้

ข้อ 6 หุ้นและการชำระค่าหุ้น ค่าหุ้นให้จ่ายเป็นเงินสด

- การออกหุ้น กองทุนออกหุ้นได้โดยไม่จำกัดจำนวน มีมูลค่าหุ้นละสิบบาท
- การถือหุ้น สมาชิกทุกคนต้องถือหุ้นอย่างน้อยคนละ 10 หุ้นและชำระค่าหุ้นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของกองทุนและสามารถเพิ่มหุ้นได้ปีละ 1 ครั้ง ในวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี ของกองทุนสมาชิกจะโอนหุ้นซึ่งตนถือให้ผู้อื่นไม่ได้ และจะถอนคืนหุ้นในระหว่างที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ก็ไม่ได้
- สมาชิก จะนำค่าหุ้นหักลบกลบหนี้กับทุนไม่ได้
- ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกยังไม่สิ้นสุดลงกองทุนจะไม่นำเงินค่าหุ้นของ

- สมาชิกมาหักเพื่อชำระหนี้
- กองทุนสามารถนำเงินของกองทุนในจำนวนไม่เกินหนึ่งเท่าของมูลค่าหุ้นทั้งหมด มารวมกับเงินค่าหุ้นเพื่อดำเนินกิจการในการแสวงหากำไรของกองทุน ทั้งนี้ไม่เกินจำนวนร้อยละสิบของเงินกองทุน

ข้อ 7 การแจ้งยอดจำนวนหุ้น กองทุนจะแจ้งยอดจำนวนหุ้นที่สมาชิกถือให้สมาชิกแต่ละคนทราบทุกสิ้นปีทางบัญชี

หมวด 4

การดำเนินงาน

ข้อ 8 การลงลายมือชื่อแทนกองทุน เพื่อให้มีผลผูกพันกองทุนให้ปฏิบัติดังนี้

- (1) หนังสือกู้ยืมซึ่งกองทุนเป็นผู้กู้ยืม ตลอดจนการเบิกหรือรับเงินกู้ การจ้างของซึ่งกองทุนเป็นผู้จ้าง การถอนเงินฝากของกองทุน และในนิติกรรมอื่นๆ จะต้องลงลายมือชื่อของประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการหนึ่งคน ลงลายมือชื่อร่วมกับเลขานุการหรือเหรัญญิกหนึ่งคนและกรรมการ ที่ได้รับมอบหมายอีกหนึ่งคนรวมเป็นสามคน
- (2) ใบรับเงิน และเอกสารทั้งปวง นอกจากที่กล่าวไว้ใน (1) ข้างบนนี้จะต้องลงลายมือชื่อของประธานและหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

อนึ่ง ในหนังสือกู้ยืมซึ่งกองทุนเป็นผู้กู้ เช็ค ใบสั่งจ่ายเงิน ใบรับเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงินของกองทุนนั้น ต้องประทับตราของกองทุนเป็นสำคัญด้วย

ข้อ 9 วงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกัน ที่ประชุมใหญ่อาจกำหนดวงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันสำหรับปีหนึ่งๆ ไว้ตามที่จำเป็นและสมควรแก่การดำเนินงาน วงเงินซึ่งกำหนดดังว่านี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุนแต่ไม่เกินสองหมื่นบาท

ถ้าที่ประชุมใหญ่ยังมิได้กำหนด หรือคณะกรรมการกองทุนยังมิได้ให้ความเห็นชอบวงเงินกู้ยืม หรือการค้ำประกันสำหรับปีใด ก็ให้ใช้วงเงินกู้ยืมหรือการค้ำประกันสำหรับปีก่อนไปพลาง

ข้อ 10 ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

- (1) การพัฒนาอาชีพ ทำนา ทำไร่
- (2) การสร้างงาน
- (3) การสร้าง และ/หรือ เพิ่มรายได้ (ที่ไม่ใช่การพนัน)
- (4) ค้ำขาย
- (5) บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน

ข้อ 11 การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอเงินจากคณะกรรมการ กองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

- สมาชิกหรือบุคคลใดที่ถูกจับกุมในปีบัญชีใดในข้อหาเล่นการพนัน เป็นเจ้ามือหรือเป็นเจ้าของบ้านจัดให้มีการเล่นการพนันให้ตัดสิทธิ์การกู้ยืมในปีบัญชีต่อไปเป็นเวลา 1 ปี
- สำหรับโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินกู้หรืออื่นๆ จากกองทุนอื่น หรือโครงการอื่น ให้มีสิทธิ์ กู้ยืมได้แต่ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 12 ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินตามข้อ 11 (1) (2) (3) และ (4) ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือ เป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาดและสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

ข้อ 13 วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 11 (1) (2) (3) และ (4) ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้อย่างใดเกินกว่า สองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

โครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้ตามข้อ 11 (5) ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร แต่จะให้ออกเงินกู้เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายหรือการเก็งกำไรไม่ได้ ในวงเงินรายละไม่เกินสามพันบาท

ข้อ 14 การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินโครงการที่ขอกู้ให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ข้อ 15 การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ข้อ 16 หลักประกันเงินกู้ มีข้อกำหนด ดังนี้

เงินกู้ตามข้อ 11 (1) (2) (3) และ (4) ต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวนสามคนเป็นผู้ค้ำประกัน โดยให้ผู้ประกันแต่ละคนรับผิดชอบเหมือนผู้กู้เงินสำหรับเงินกู้ตามข้อ 11 (5) ให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว

ข้อ 17 การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดไว้ดังนี้

- (1) เงินกู้ตามข้อ 11 (1) (2) (3) และ (4) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมด้วยดอกเบี้ย ภายในหนึ่งปี
- (2) เงินกู้ตามข้อ 11 (5) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้เต็มจำนวนโดยไม่คิดดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน
- (3) กรณีผู้กู้ผิดนัดชำระเงินกู้ ให้ตัดสิทธิ์การกู้จนกว่าจะชำระเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้ครบถ้วน

(4) ในกรณีผู้กู้ผิดนัดชำระเงินกู้ เกิน 15 วัน โดยไม่มีการขอผ่อนผันค่างวดจะทำการตีค
ประกาศรายชื่อ ผู้ผิดนัดชำระเงินกู้ในที่สาธารณะตามคุ่มต่างๆ

ข้อ 18 อัตราดอกเบี้ย อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละห้าสิบสองต่อเดือน (0.50 บาท/เดือน)

ข้อ 19 การควบคุมหลักประกันและการเรียกคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนตรวจตรา
ควบคุมให้เงินกู้ทุกรายมีหลักประกันตามที่กำหนดในระเบียบของกองทุน

ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเงินกู้ไม่ว่าประเภทใด ๆ เป็นอันถึงกำหนด
ชำระคืนโดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบี้ยในทันที โดยมีต้องคำนึงถึงกำหนดเวลาที่ให้ไว้ และให้คณะ
กรรมการกองทุนจัดการเรียกคืนโดยมิชักช้า

(1) เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากกองทุนไม่ว่าเพราะเหตุใด ๆ เว้นแต่เสียชีวิต

(2) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการกองทุนว่าผู้กู้นำเงินกู้ไปใช้ผิดความมุ่งหมายที่ให้เงินกู้

ในกรณีที่ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบหนี้แทนผู้กู้เพราะเหตุใด ๆ ตามวรรคสอง และไม
สามารถชำระหนี้คืนโดยสิ้นเชิงได้ เมื่อผู้ค้ำประกันร้องขอ คณะกรรมการกองทุนอาจผ่อนผันให้ผู้ค้ำ
ประกันชำระเป็นงวดรายเดือนจนครบจำนวนเงินตามที่ผู้กู้ได้ทำหนังสือกู้ให้ไว้ต่อกองทุนก็ได้แต่ทั้งนี้
ต้องไม่เกินระยะเวลาสำหรับเงินกู้ประเภทนั้น ๆ หรือตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ข้อ 20 ความผูกพันของผู้กู้และผู้ค้ำประกัน ผู้กู้หรือผู้ค้ำประกันต้องรับผูกพันว่าถ้าตน
ประสงค์จะย้าย หรือลาออก จะต้องแจ้งเป็นหนังสือให้กองทุนทราบและจัดการชำระหนี้สินซึ่งตนมี
อยู่ต่อกองทุนให้เสร็จสิ้นเสียก่อน

ข้อ 21 การบัญชีและงบดุลกองทุน ให้กองทุนจัดทำบัญชีตามแบบและรายการที่คณะกรรมการ
กองทุนกำหนด ให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และเก็บรักษาบัญชีพร้อมเอกสารการลงบัญชีไว้ที่
สำนักงานกองทุนเป็นระยะเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนด

การบันทึกรายการในบัญชีเกี่ยวกับกระแสเงินสด ให้บันทึกรายการในวันเกิดเหตุขึ้นสำหรับ
เหตุอื่นที่ไม่เกี่ยวกับกระแสเงินสดให้บันทึกรายการในสมุดบัญชีภายในสามวัน นับแต่วันที่มีเหตุอัน
จะต้องบันทึกการนั้น และการลงบัญชีต้องมีเอกสารประกอบการลงบัญชีที่สมบูรณ์โดยครบถ้วน

เมื่อสิ้นปีทางบัญชีทุกปีให้กองทุนจัดทำงบดุลซึ่งต้องมีรายการแสดง สินทรัพย์ หนี้สินและ
ทุนของกองทุน รวมทั้งงบกำไรขาดทุนและงบอื่น ๆ ตามแบบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

ข้อ 22 ปีทางบัญชีกองทุน ปีทางบัญชีของกองทุนมีระยะเวลาสิบสองเดือนโดยให้สิ้นสุด ณ
วันสิ้นสุดสัญญาของทุกปี

ข้อ 23 การเสนองบดุลต่อที่ประชุมใหญ่ ให้คณะกรรมการกองทุนเสนองบดุล ซึ่งผู้สอบ
บัญชีได้ตรวจสอบและรับรองแล้วต่อที่ประชุมใหญ่สามัญ เพื่อพิจารณาอนุมัติภายในสามสิบวัน นับ
แต่วันสิ้นปีทางบัญชี

ให้คณะกรรมการกองทุนเสนอรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของกองทุนต่อที่
ประชุมใหญ่สามัญในคราวที่เสนองบดุลด้วย

ให้กองทุนส่งสำเนาบุคคลที่จะเสนอต่อที่ประชุมใหญ่นั้นไปยังสมาชิกและและให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานของกองทุนก่อนวันประชุมใหญ่ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

อนึ่ง ให้กองทุนเก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของกองทุนกับบุคคลไว้ที่สำนักงานกองทุนเพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้

ข้อ 24 การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนและได้ปิดบัญชีตามมาตรการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิจัดสรรได้ ดังนี้

- (1) เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราไม่เกินร้อยละห้า (5%)
- (2) เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละสิบ (10%)
- (3) เป็นเงินสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละสิบ (10%)
- (4) เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละสิบห้า (15%)
- (5) เป็นทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละห้า (8%)
- (6) เป็นทุนเพื่อการสะสมพัฒนากองทุน ในอัตราร้อยละยี่สิบ (20%)
- (7) เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละยี่สิบ (10%)
- (8) เป็นเงินค่าเบี้ยเลี้ยงค่าพาหนะ ฯลฯ สำหรับคณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละสิบ (7%)
- (9) อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควรในอัตราร้อยละห้า (5%)
- (10) เป็นทุนสำหรับผู้ด้อยโอกาส และคนชรา คนพิการ ในอัตราร้อยละสิบ (10%)

ข้อ 25 ที่มาแห่งเงินสมทบกองทุน เงินสมทบกองทุนนั้นนอกจากจัดสรรจากกำไรสุทธิตามข้อ 25 แล้วบรรดาเงินอุดหนุนหรือทรัพย์สินที่มีผู้ยกให้แก่กองทุน ถ้าผู้ยกให้มีไว้ได้ระบุไว้ให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะ ก็ให้จัดสรรเป็นเงินสมทบทั้งสิ้น

อนึ่งจำนวนเงินซึ่งกองทุนพึงจ่ายแก่บุคคลใดก็ตามถ้าไม่มีผู้ใดใช้สิทธิเรียกร้องจนพ้นกำหนดอายุความก็ให้จัดสรรเงินจำนวนนั้นเป็นเงินสมทบกองทุน

กำไรสุทธิประจำปีของกองทุนซึ่งคณะกรรมการกองทุนเสนอแนะให้ที่ประชุมใหญ่จัดสรรตามข้อ 25 หากที่ประชุมใหญ่พิจารณาแล้วเห็นว่ารายการใดไม่สมควรจัดสรรหรือตัดจำนวนให้น้อยลงก็ได้ ยอดเงินจำนวนดังกล่าวให้ จัดสรรเป็นเงินสมทบกองทุนทั้งสิ้น

ข้อ 26 สภาพแห่งเงินสมทบกองทุน เงินสมทบกองทุนย่อมเป็นของกองทุนโดยส่วนรวมสมาชิกจะแบ่งปันกันไม่ได้ หรือจะเรียกร้องแม้ส่วนใดส่วนหนึ่งก็ไม่ได้ เงินสมทบกองทุนจะจัดสรรให้สมาชิกผู้ยึดต่อไป

ข้อ 27 ทะเบียนและบัญชี ให้กองทุนมีทะเบียนสมาชิก ทะเบียนหุ้น และทะเบียนอื่น ๆ ตลอดจนสมุดรายงานการประชุม และบัญชีตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดและตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นควรให้มีขึ้น

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนสมาชิกหรือทะเบียนหุ้น ให้กองทุนแจ้งการเปลี่ยนแปลงต่อสมาชิกในที่ประชุมใหญ่

สมาชิกอาจขอตรวจดูเอกสารดังกล่าวในวรรคก่อนได้ ณ สำนักงานของกองทุนในระหว่างเวลาทำงานแต่จะดูบัญชีหรือทะเบียนเกี่ยวกับเงินค่าหุ้น หรือเงินกู้ของสมาชิกรายอื่นไม่ได้ นอกจากนี้ จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือของสมาชิคนั้น และได้รับอนุญาตจากประธานก่อน

ข้อ 28 กฎระเบียบข้อบังคับและเอกสารอื่น ๆ ให้กองทุนเก็บรักษารายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของกองทุนและงบดุล พร้อมทั้งกฎระเบียบว่าด้วยกองทุนและข้อบังคับไว้ที่สำนักงานของกองทุนเพื่อให้สมาชิกขอตรวจดูได้ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ข้อ 29 การสอบบัญชี บัญชีของกองทุนนั้น ต้องได้รับการตรวจสอบบัญชีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งโดยผู้ตรวจสอบกองทุน

ข้อ 30 การกำกับดูแลกองทุน ผู้ตรวจสอบกองทุน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะยื่นคำขอเป็นหนังสือให้คณะกรรมการกองทุน หรือเชิญสมาชิกของกองทุนมาชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของกองทุน หรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือรายงานการประชุมของกองทุนได้

ให้ผู้ตรวจสอบกองทุนมีอำนาจเข้าไปตรวจสอบ ในสำนักงานของกองทุนในระหว่างเวลาทำงาน ของกองทุนได้ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก หรือช่วยเหลือ หรือให้คำชี้แจงแก่ผู้ปฏิบัติการตามสมควร

ข้อ 31 การส่งรายการหรือรายงาน ให้กองทุนส่งรายการหรือรายงานเกี่ยวกับกิจการของกองทุนต่อคณะกรรมการ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ตามแบบและระยะเวลาที่หน่วยงานนั้นกำหนด

หมวด 5

สมาชิกและการสมัครเข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 32 คุณสมบัติของสมาชิก

- (1) เป็นผู้ที่มีพำนัก หรือ พักอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โกรกเดือนห้าเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ก่อนการจัดตั้งกองทุน
- (2) เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- (3) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- (4) เป็นผู้ทีคณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- (5) อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- (6) มีเงินฝากสัจจะ และถือหุ้นอย่างน้อยสิบหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน

ข้อ 33 การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- (1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน
- (2) ผู้ที่คุณสมบัติตามข้อ 33 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้ปีละ 1 ครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งในลักษณะปัจเจกบุคคลและกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครเป็นสมาชิก
- (3) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่าจะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อ 34 เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติตามข้อ 33 และเห็นสมควรรับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก

จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และเงินฝากสัจจะภายในสามวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิกถ้าคณะกรรมการกองทุนไม่รับผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม เมื่อผู้สมัครร้องขอก็ให้

- คณะกรรมการกองทุนนำเรื่องเสนอที่ประชุมใหญ่เพื่อวินิจฉัยชี้ขาด มติแห่งที่ประชุมใหญ่ให้รับเข้าเป็นสมาชิกในกรณีดังว่านี้ ต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามแห่งจำนวนสมาชิกที่มาประชุม

ข้อ 35 สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิกตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- (3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือ เสมือนไร้ความสามารถ
- (4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม
- (5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุนหรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด
- (6) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
- (7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
- (8) มีลักษณะ และหรือคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 33

ข้อ 36 การเปลี่ยนแปลงสถานภาพหรือภูมิลำเนา สมาชิกหรือสมาชิกสมทบคนใดเปลี่ยนแปลงสถานภาพหรือภูมิลำเนา ต้องแจ้งให้กองทุนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

ข้อ 37 การตั้งผู้รับโอนประโยชน์ สมาชิกอาจทำเป็นหนังสือตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคนให้เป็นผู้รับโอนประโยชน์ซึ่งตนมีอยู่ในกองทุนในเมื่อตนถึงแก่กรรม โดยมอบให้กองทุนถือไว้ก็ได้ หนังสือตั้งผู้รับโอนประโยชน์ดังว่านี้ให้ทำตามลักษณะพินัยกรรมโดยอนุโลม

ถ้าสมาชิกประสงค์จะเพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงการตั้งผู้รับโอนประโยชน์ที่ได้กำหนด และมอบไว้กับกองทุนแล้วให้ทำเป็นหนังสือตามลักษณะดังกล่าวในวรรคหนึ่งมอบให้กองทุนถือไว้ แทนฉบับเดิม

เมื่อสมาชิกตาย กองทุนจะจ่ายค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินปันผล และดอกเบี้ยบรรดาที่ สมาชิกนั้นมีอยู่ในกองทุนคืนให้แก่ผู้รับโอนประโยชน์ที่ได้ตั้งไว้ หรือถ้ามิได้ตั้งไว้ ก็คือให้แก่บุคคล ที่ได้นำหลักฐานมาแสดงต่อคณะกรรมการกองทุนว่าเป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับเงินจำนวนดังกล่าวนั้น ทั้งนี้ตามข้อกำหนดในข้อ 40

ข้อ 38 การจ่ายเงินจำนวนเงินของสมาชิกที่ขาดจากสมาชิกภาพ กองทุนจะจ่ายเงินจำนวนเงิน ให้ดังนี้

ในกรณีที่สมาชิกขาดจากสมาชิกภาพให้กองทุนจ่ายค่าหุ้น เงินปันผล และบรรดาเงินที่ สมาชิกมีอยู่ในกองทุนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับ โดยกองทุนจะจ่ายเงินค่าหุ้นให้หลังจากวันสิ้นปีทาง บัญชีส่วนเงินปันผลจะจ่ายให้หลังจากวันที่ที่ประชุมใหญ่ได้พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีแล้ว

หมวด 6

การประชุมใหญ่

ข้อ 39 การประชุมใหญ่สามัญ ให้คณะกรรมการนัดสมาชิกมาประชุมกันเป็นการประชุมใหญ่ สามัญปีละหนึ่งครั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีทางบัญชีของกองทุน

ข้อ 40 การประชุมใหญ่วิสามัญ ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมใหญ่วิสามัญภายใน ระยะเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอเป็นหนังสือจากสมาชิก ซึ่งเข้าชื่อกันมีจำนวนไม่ น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมด

ข้อ 41 การแจ้งกำหนดการประชุมใหญ่ เมื่อมีการประชุมใหญ่ทุกราวให้กองทุนมีหนังสือ แจ้งวัน เวลา สถานที่ และเรื่องที่จะประชุมให้บรรดาสมาชิกทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแต่ถ้า การประชุมนั้นเป็นการด่วน อาจแจ้งล่วงหน้าได้ตามสมควร ทั้งนี้ให้ประธานกรรมการหรือรอง ประธานกรรมการหรือเลขานุการเป็นผู้ลงชื่อในหนังสือนั้นและต้องแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบ ล่วงหน้า ในโอกาสเดียวกันกับที่แจ้งให้สมาชิกทราบด้วย

ข้อ 42 องค์ประชุมในการประชุมใหญ่ การประชุมใหญ่ของกองทุนต้องมีสมาชิกมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ในการประชุมใหญ่ สมาชิกจะ มอบอำนาจเป็นหนังสือให้ผู้อื่นมาประชุมแทนตน ก็ได้ แต่ผู้มอบอำนาจนั้นจะรับมอบอำนาจจาก สมาชิกเกินกว่าหนึ่งรายไม่ได้

ข้อ 43 การนัดประชุมใหญ่ครั้งที่สอง ในการประชุมใหญ่ของกองทุน ถ้าสมาชิกมาประชุม ไม่ครบองค์ประชุมให้นัดประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่งในสิบสี่วันนับแต่วันที่นัดประชุมใหญ่ครั้งแรก ในการประชุมครั้งหลังนี้ ถ้ามิใช่การประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกร้องขอให้เรียกประชุมแล้ว เมื่อ มีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดหรือไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ก็ให้ถือ

ว่าเป็นองค์ประชุม แต่ถ้าเป็นการประชุมใหญ่วิสามัญที่สมาชิกร้องขอให้เรียกประชุม เมื่อมีสมาชิกมาประชุมมีจำนวนไม่ถึงที่จะเป็นองค์ประชุมตามที่กล่าวก็ให้แจ้งการประชุม

ข้อ 44 อำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ ที่ประชุมใหญ่มีอำนาจในการพิจารณาวินิจฉัยกิจการทั้งปวงของกองทุน ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) รับทราบเรื่องรับสมาชิกเข้าใหม่และออกจากกองทุน
- (2) วินิจฉัยข้ออุทธรณ์ของผู้สมัครซึ่งมิได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกหรือสมาชิกที่ถูกให้ออกจากกองทุน
- (3) พิจารณาเลือกตั้ง หรือถอดถอนกรรมการกองทุนทั้งคณะหรือบางคน และผู้ตรวจสอบ
- (4) รับทราบรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของกองทุนของคณะกรรมการกองทุน และรายงานของผู้ตรวจสอบของกองทุน
- (5) พิจารณาอนุมัติงบดุลของกองทุน
- (6) พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของกองทุน
- (7) พิจารณากำหนดบำเหน็จและค่าตอบแทนการปฏิบัติงานของผู้ดำเนินกิจการ
- (8) พิจารณาคัดเลือกผู้ตรวจสอบกองทุน
- (9) พิจารณากำหนดวงเงินที่กองทุนจะให้กู้ยืมหรือค้ำประกัน
- (10) พิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณประจำปีของกองทุน
- (11) พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของกองทุน
- (12) รับทราบเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หรือกองทุน หรือองค์การอื่น
- (13) วิเคราะห์และปฏิบัติตามหนังสือระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
- (14) พิจารณากำหนดกรอบนโยบาย ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำให้คณะกรรมการกองทุนนำไปพิจารณาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

หมวด 7

คณะกรรมการกองทุน

ข้อ 45 การเลือกตั้งและการดำรงตำแหน่ง ให้กองทุนมีคณะกรรมการกองทุนไม่เกินสิบห้าคน และไม่น้อยกว่าเก้าคนซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก ให้คณะกรรมการกองทุนเลือกตั้งระหว่างกันเองเป็นประธานหนึ่งคน รองประธานหนึ่งคน เลขานุการหนึ่งคน เภรัญญาหนึ่งคน ปฏิคมหนึ่งคน ประชาสัมพันธ์หนึ่งคน ทุกตำแหน่งยกเว้นประธานและรองประธานให้มีผู้ช่วยหนึ่งคน และที่เหลือเป็นกรรมการ

ข้อ 46 คุณสมบัติคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโคกรกเดือนห้า

ประชาชนร่วมกันคัดเลือกคนดีและมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการกองทุนเพื่อบริหารกองทุนของประชาชน

- เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านและอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โกรกเดือนห้าติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการกองทุน
- เป็นผู้ที่มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
- เป็นผู้ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบเสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านไม่ติดการพนัน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่มีประวัติเสียด้านการเงินและยึดมั่นระบอบประชาธิปไตย
- ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- ไม่เคยรับโทษจำคุก เว้นแต่โทษที่กระทำโดยประมาท
- ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือไม่เคยกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
- ไม่เคยถูกไล่ออก หรือให้ออกจากราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
- ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง
- ไม่เคยถูกให้ออกจากคณะกรรมการกองทุน ด้วยมติของคณะกรรมการหรือมติของสมาชิก

สมาชิกซึ่งเคยผิดนัดการส่งเงินหรือดอกเบี้ยหรือทำผิดโครงการในระยะเวลาสองปีทางบัญชีถึงวันเลือกตั้งห้ามเป็นคณะกรรมการกองทุน เว้นแต่การผิดนัดนั้นมิได้เกิดขึ้นจากการกระทำของตนเอง

ข้อ 47 วาระอยู่ในตำแหน่ง กรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่กรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้กรรมการกองทุนจับฉลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนทั้งหมด

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และคณะกรรมการกองทุนจะจัดให้มีการคัดเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะเวลาสามสิบวัน

กรรมการกองทุนซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับคัดเลือกอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ในกรณีที่ประธานกรรมการถูกจับฉลากออก กรรมการที่ยังไม่พ้นจากตำแหน่งมีสิทธิที่จะได้รับเลือกตั้งเป็นประธานกรรมการได้โดยไม่ต้องลาออกจากตำแหน่งกรรมการ

ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เว้นแต่การพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ถูกมติที่ประชุมใหญ่สั่งให้ออก ให้กรรมการกองทุนที่เหลืออยู่ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีการประชุมใหญ่คราวถัดไป แต่ถ้าจำนวนกรรมการกองทุนลดลงจนเหลือน้อยกว่า 9 คนหรือทำให้ไม่

สะดวกในการดำเนินงานให้กรรมการที่เหลืออยู่จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญขึ้นโดยเร็ว เพื่อเลือกตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง กรรมการกองทุนซึ่งได้รับเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับกำหนดเวลาตามวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

ในกรณีที่กรรมการกองทุนต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะให้กรรมการกองทุนที่ได้รับเลือกตั้งใหม่อยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับกรรมการกองทุนในวาระเริ่มแรก และให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อกรรมการกองทุนดำรงตำแหน่งครบวาระที่กำหนดแล้ว หากยังไม่มีการเลือกตั้งกรรมการกองทุนแทน ก็ให้กรรมการกองทุนคนเดิมดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งกรรมการกองทุนคนใหม่

กรรมการกองทุน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับเลือกตั้งอีกได้แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกันโดยต้องพักอย่างน้อย 1 ปี ทางบัญชีจึงจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งใหม่ได้

คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ข้อ 48 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้ดำเนินการ และเป็นผู้แทนกองทุนในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก เพื่อการนี้คณะกรรมการกองทุนจะมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน ทำการแทนก็ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการกองทุนต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติคณะกรรมการกองทุน และมติของที่ประชุมใหญ่ เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิก และความเจริญแก่กิจการของกองทุน ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) ดำเนินการในเรื่องการรับสมาชิก และให้ออกจากกองทุนตลอดจนดูแลให้ปฏิบัติการต่าง ๆ ตาม กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของกองทุน
- (2) พิจารณาดำเนินการในเรื่อง การกู้ยืมเงิน การให้เงินกู้ และการฝากหรือการลงทุนของกองทุน
- (3) ดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ เสนอบุคคลและรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของกองทุนต่อที่ประชุมใหญ่
- (4) เสนอการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่
- (5) จัดทำและเสนอแผนงานในการดำเนินงานรวมทั้งงบประมาณประจำปีเพื่อที่ประชุมใหญ่สามัญอนุมัติ
- (6) พิจารณากำหนดค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าเช่าที่พัก และค่าเบี้ยประชุมของกรรมการกองทุน ที่ปรึกษา ผู้ตรวจสอบกองทุน และบุคคลอื่นที่ทำประโยชน์ให้แก่กองทุน

- (7) พิจารณาคำเนิการแต่งตั้ง หรือจ้างและกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้จัดการหรือลูกจ้างผู้ซึ่งที่กองทุนเห็นสมควรว่าจ้างตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้จัดการหรือลูกจ้างของกองทุนให้เป็นการถูกต้องเพื่อมาดำเนินการในกิจการของกองทุน
- (8) พิจารณาคำเนิการแต่งตั้ง และกำหนดค่าตอบแทนผู้ตรวจสอบภายใน
- (9) กำหนดระเบียบต่าง ๆ ของกองทุน
- (10) จัดให้มีและดูแลให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาทะเบียน สมุดบัญชี เอกสารหลักฐานทรัพย์สิน และอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงานของกองทุน
- (11) พิจารณาให้กองทุนสมัครเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมกองทุน และองค์การอื่น
- (12) พิจารณาคำเนิการแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจการของกองทุน
- (13) พิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสมาชิก หรือสมาชิกสมทบ เจ้าหน้าที่ของกองทุนตลอดจนสอดส่องดูแลโดยทั่วไป เพื่อให้กิจการของกองทุนดำเนินไปด้วยดี
- (14) พิจารณารายงานของคณะกรรมการอื่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ความเห็นของผู้จัดการหรือสมาชิกเกี่ยวข้อง กับกิจการของกองทุน
- (15) เชิญสมาชิก หรือบุคคลภายนอกที่เห็นสมควร เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการกองทุนตลอดจน กำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร
- (16) ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของกองทุน หรือประนีประนอมยอมความหรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการชี้ขาด
- (17) กระทำการอื่น เกี่ยวกับทรัพย์สิน ดังระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (18) พิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ประธานกรรมการรองประธานกรรมการ เลขานุการ เภรัณญิก ปฏิคม ผู้สื่อข่าว รองทั้งหมด หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 49 อำนาจหน้าที่ของกรรมการกองทุนเฉพาะตำแหน่ง

- (1) ประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้
 - 1.1 เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่และที่ประชุมคณะกรรมการกองทุนและควบคุมการประชุม ดังกล่าวให้เป็นที่เรียบร้อยด้วยความเรียบร้อย
 - 1.2 ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานทั่วไปของกองทุนให้เป็นที่เรียบร้อยและความเรียบร้อยและอยู่ในวัตถุประสงค์ของกองทุน
 - 1.3 ลงลายมือชื่อในเอกสารต่าง ๆ ในนามกองทุนตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
 - 1.4 ดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย
- (2) รองประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้
 - 2.1 ปฏิบัติการในอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการ แทนประธานกรรมการเมื่อ

ประธานกรรมการไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งประธานกรรมการว่างลง

2.2 ปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมายจากประธานกรรมการ

2.3 ดำเนินการอื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(3) เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่

3.1 แจ้งนัดประชุมใหญ่หรือนัดประชุมคณะกรรมการกองทุนหรือการประชุมอื่นๆ แล้วแต่กรณี

3.2 จัดทำรายงานการประชุมใหญ่ และรายงานการประชุมคณะกรรมการกองทุน

3.3 ดูแลรักษาเอกสาร และรายงานการประชุมของกองทุนให้เรียบร้อย

3.4 ดำเนินการอื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(4) เภรัณญิก มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

4.1 ควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบการรับ จ่าย การเก็บรักษาเงิน และทรัพย์สินของกองทุนให้เป็นไปโดยถูกต้องเรียบร้อย

4.2 ติดตามผลผลการพิจารณา โครงการที่สมาชิกเสนอ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่ บ้านโกรกเดือนห้า และที่ตั้งสำนักงานใหญ่

4.3 ดำเนินการอื่น ตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

(5) ปฏิคม มีอำนาจหน้าที่

5.1 ให้ความสะดวก แก่ แขกและสมาชิก

5.2 จัดเตรียมสถานที่และความพร้อมในที่ประชุม

5.3 ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

(6) ผู้สื่อข่าว มีอำนาจหน้าที่

6.1 ประชาสัมพันธ์ ข่าว สาร ต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก และแขกอื่น ๆ ทราบ

6.2 ทำข่าวสารข้อมูล อันเป็นประโยชน์ มานำเสนอแก่ สมาชิก

6.3 ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ข้อ 50 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุน ถ้ากรรมการกองทุน

กระทำการ หรืองดเว้นกระทำการ หรือกระทำโดยประมาทเลินเล่อ ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของกองทุนหรือสมาชิก หรือกองทุนมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี หรือกิจการ หรือฐานะการเงิน ตามรายงานการสอบบัญชี หรือรายงานการตรวจสอบ เป็นเหตุให้กองทุนได้รับความเสียหาย คณะกรรมการกองทุนต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่กองทุน

ข้อ 51 การพ้นจากตำแหน่ง กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่ง เพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) ลาออก โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือ

- (2) ออกตามวาระ
- (3) ขาดจากสมาชิกภาพ
- (4) จงใจเป็นผู้ผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าค้ำเงินหรือดอกเบี้ย
- (5) ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนทั้งคณะ หรือบางคน

หมวด 8

ผู้ตรวจสอบกองทุน

ข้อ 52 ผู้ตรวจสอบกองทุน ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งสมาชิกหรือบุคคลภายนอกผู้มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถในด้านธุรกิจ การเงิน การบัญชี กฎหมาย ให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการของกองทุนเป็นการประจำปี

จำนวนผู้ตรวจสอบกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ประชุมใหญ่กำหนด ที่ประชุมใหญ่จะเลือกตั้งกรรมการกองทุนเป็นผู้ตรวจสอบกองทุนไม่ได้

ข้อ 53 การดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบกองทุน ผู้ตรวจสอบกองทุนมีวาระอยู่ในตำแหน่งได้คราวละหนึ่งปีทางบัญชีของกองทุน เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วหากยังไม่มีเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกองทุนคนใหม่ ก็ให้ผู้ตรวจสอบกองทุนคนเดิมปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ผู้ตรวจสอบกองทุนซึ่งออกไปนั้น อาจได้รับเลือกตั้งอีกได้

ข้อ 54 อำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกองทุน ผู้ตรวจสอบกองทุนมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานทั้งปวงของกองทุน ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้ คือ

- (1) ตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน บัญชี ทะเบียน และการเงิน ตลอดจนทรัพย์สิน หนี้สิน ทั้งปวงของกองทุน เพื่อทราบฐานะและข้อเท็จจริงของกองทุนที่เป็นอยู่จริง
- (2) ตรวจสอบหลักฐานและความถูกต้องของการดำเนินธุรกิจแต่ละประเภทของกองทุน เพื่อประเมินผลและอาจให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการกองทุน ทั้งทางวิชาการและทางปฏิบัติในกิจการนั้น ๆ
- (3) ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงาน และการใช้จ่ายเงินตามงบประมาณของกองทุน และข้อสังเกตเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์และสามารถปฏิบัติได้จากที่ประชุมใหญ่
- (4) ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาหาทางปรับปรุงแผนงาน ข้อบังคับและระเบียบ ตลอดจนมติต่าง ๆ ของคณะกรรมการกองทุน
- (5) ตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของกองทุนหรือกิจการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร หรือที่เห็นว่าจะก่อให้เกิดผลดีแก่การดำเนินกิจการของกองทุน

ให้ผู้ตรวจสอบกองทุนแจ้งผลการตรวจสอบประจำปีเดือนต่อคณะกรรมการกองทุนในการประชุมประจำปีเดือนคราวถัดไป แล้วเสนอผลการตรวจสอบประจำปีต่อประชุมใหญ่ของกองทุนด้วย

หมวด 9

การประชุมและรายงานการประชุม

ข้อ 55 ประธานในที่ประชุม ในการประชุมใหญ่ หรือการประชุมคณะกรรมการกองทุน หรือการประชุมอื่นใด ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ที่ประชุมให้ที่ประชุมเลือกตั้งกรรมการกองทุนคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานในที่ประชุมเฉพาะการประชุมคราวนั้น

ข้อ 56 การออกเสียง สมาชิก ออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ ได้คนละหนึ่งเสียงโดยจะมอบให้ผู้อื่นออกเสียงแทนตนได้

ผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นพิเศษเฉพาะตัวในการประชุมวินิจฉัยเรื่องใด ผู้นั้นจะออกเสียงในเรื่องนั้นไม่ได้และที่ประชุมอาจเชิญผู้นั้นออกจากที่ประชุมจนกว่าจะพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จก็ได้

ข้อ 57 การวินิจฉัยปัญหา เว้นแต่จะได้อำนาจไว้เป็นอย่างอื่นในข้อบังคับนี้การวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ในที่ประชุมใหญ่ หรือที่ประชุมคณะกรรมการกองทุน ให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด เว้นแต่ในกรณี การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้ถือเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกหรือผู้แทนสมาชิกซึ่งมาประชุม

ข้อ 58 รายงานการประชุม ในการประชุมใหญ่ หรือการประชุมคณะกรรมการกองทุน ต้องจัดให้ผู้เข้าประชุมลงลายมือชื่อพร้อมทั้งบันทึกเรื่องที่พิจารณาวินิจฉัยทั้งสิ้นไว้ในรายการประชุมและให้ประธานในที่ประชุมกับเลขานุการ หรือกรรมการกองทุน แล้วแต่กรณีอีกคนหนึ่งเข้าประชุมนั้นลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

ข้อ 59 ให้คณะกรรมการกองทุนนัด ประชุมใหญ่สมาชิกอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยมีวาระการประชุมดังนี้

- (1) ประธานกล่าวเปิดการประชุม
- (2) เรื่องที่แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- (3) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (4) พิจารณาเรื่องที่ค้างในที่ประชุมครั้งก่อน
- (5) เสร็จญูกรายงานฐานะทางการเงิน
- (6) วาระที่ต้องการพิจารณา
- (7) เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
- (8) สรุปผลและปิดการประชุม

หมวด 10
บทเปิดเสร็จ

ข้อ 60 ระเบียบของกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจกำหนดระเบียบต่างๆ เพื่อดำเนินการมีอำนาจกำหนดระเบียบต่างๆ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานของกองทุนรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

- (1) ระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้งคณะกรรมการกองทุน
- (2) ระเบียบว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ สำหรับคณะกรรมการกองทุน
- (3) ระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้
- (4) ระเบียบว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน
- (5) ระเบียบว่าด้วยการใช้ทุนสาธารณประโยชน์
- (6) ระเบียบว่าด้วยการดำเนินการจัดการ เรื่องหุ้น
- (7) ระเบียบว่าด้วยตราของกองทุน
- (8) ระเบียบว่าด้วยการเลือกตั้งคณะกรรมการตรวจสอบกองทุน

ข้อ 61 การแก้ไขเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนใช้ข้อบังคับ กองทุนอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนใช้ข้อบังคับได้โดยมติของที่ประชุม และให้กองทุนประกาศใช้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประชุมใหญ่ลงมติ

การเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนใช้ข้อบังคับ จะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้แจ้งข้อความ

ที่เสนอให้พิจารณานั้น ไปให้สมาชิกทราบล่วงหน้า พร้อมกับแจ้งนัดประชุมไม่น้อยกว่าสามวัน

บทเฉพาะกาล

ข้อ 62 บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก

ข้อ 63 ภายในหนึ่งปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ข้อ 64 ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2544

รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบกองทุนหนึ่งล้านบาท หมู่บ้านโกรกเดือนห้า

- | | |
|-------------------------------|------------------|
| 1. นายลมุด แดงสกุล | ประธานกรรมการ |
| 2. นายสุพิน แนนใหม่ | รองประธานกรรมการ |
| 3. นายเกื้อ คะเซนชาติ | กรรมการ |
| 4. นายสมบูรณ์ชัย คะเซนทร์ชาติ | กรรมการ |
| 5. นายณรงค์ แพปรู | กรรมการ |

6. การพิจารณาเงินกู้ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 (หน้า 23-25 ระเบียบสำนักนายก ฯ) ว่าด้วยการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

ข้อ 1 การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

ข้อ 2 ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือ เป็นโครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

ข้อ 3 วงเงินกู้ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งในวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นชอบอนุมัติเงินกู้อย่างใดเกินกว่า 20,000 บาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

โครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร แต่จะให้เงินกู้เพื่อการสุรุ่ยสุร่ายหรือการเก็งกำไรไม่ได้ ในวงเงินรายละไม่เกิน 3,000 บาท

ข้อ 4 การดำเนินการตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกจะต้องดำเนินโครงการให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และจัดทำรายงานความก้าวหน้าตามแบบรายงานที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

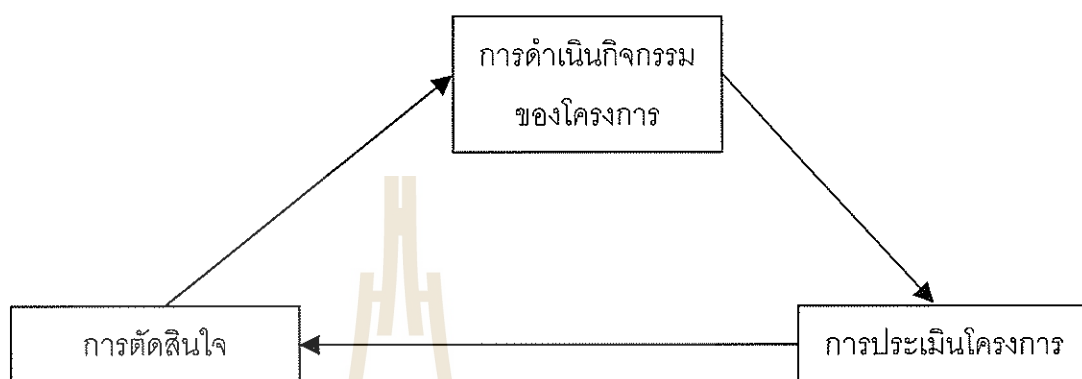
ข้อ 5 การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขกำหนด

กรณีกองทุนหมู่บ้านบ้านโกรกเดือนห้า มีเกณฑ์สำหรับการพิจารณาเงินกู้ ดังนี้

- (1) ประวัติการเงินของผู้กู้
- (2) ปัญหาความยากจน และผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน
- (3) ความขยันขันแข็งและความรับผิดชอบของผู้กู้
- (4) ให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้าน

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบซิฟพีโมเดล

แนวคิดและรูปแบบการประเมินซิฟพีของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebea's CIPP Model) สตัฟเฟิลบีม กล่าวว่า “การประเมินกระบวนการของการระบุหรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการ เก็บรวบรวม ข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ” โดยมีแนวความคิดพื้นฐาน คือ



แผนภูมิที่ 2.1 ความคิดพื้นฐานการประเมินพื้นฐานของ สตัฟเฟิลบีม

สตัฟเฟิลบีม ได้จำแนกขั้นตอนการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศเพื่อนำเสนอผู้บริหาร

สตัฟเฟิลบีม ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเด็น ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมินแบบซิฟพี (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรก ของประเด็นที่จะประเมิน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

7.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

7.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการโครงการ

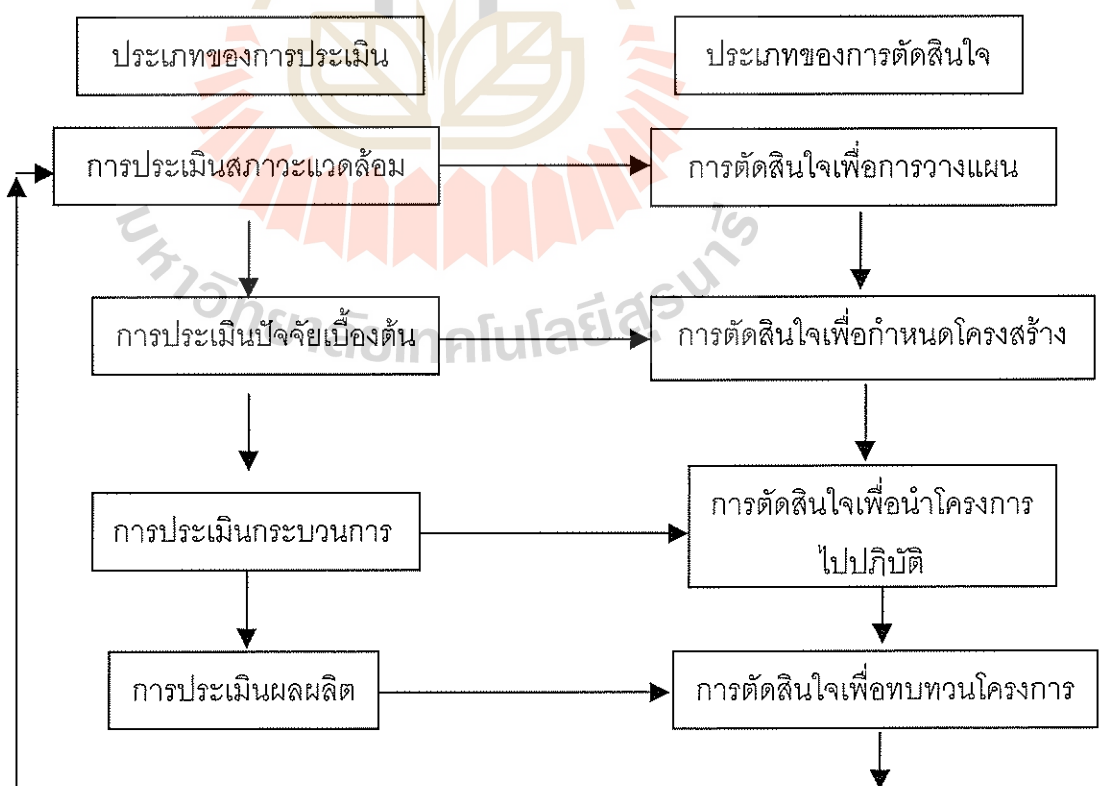
7.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอนการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น

(Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิกขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

นอกจากนี้ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้โดยการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการ
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยเบื้องต้น ที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด
4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

สตฟเฟิลบีมได้นำเสนอแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจและประเภทของการประเมินกับการตัดสินใจ ดังแผนภูมิที่ 2.2 ดังนี้



แผนภูมิที่ 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจของสตฟเฟิลบีม

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้กรอบความคิดทฤษฎีในการประเมิน โดยใช้รูปแบบของการประเมินแบบ ซีพีพีโมเดล ดังกล่าวแล้วและได้นำรูปแบบไปใช้ประเมินทำได้ในโครงการ 3 ลักษณะ คือ

1. จัดหาโครงการศึกษาให้ประจักษ์ว่ามีปัญหาอะไรที่น่าจะทำ
2. โครงการที่มีอยู่แต่ยังไม่ได้ลงมือดำเนินการ
3. โครงการในระหว่างที่กำลัง ดำเนินการอยู่

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็น โครงการที่มุ่งสนับสนุน การเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้มีคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง การสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาส ในหมู่บ้านและชุมชน อีกทั้งเกิดการเชื่อมโยงกระบวนการการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม เป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ ให้มีทักษะในการบริหารจัดการ เพื่อสร้างศักยภาพในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ การเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและการประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาด รวมถึงการเรียนรู้ชุมชนการประเมินผลและพัฒนาชุมชนที่ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือเพื่อเข้าไปช่วยเหลือ ส่งเสริมการพัฒนาและติดตามการประเมินผล วิจัยนโยบายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้พึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนโดยกระบวนการของการศึกษาบัณฑิต เพื่อเข้าไปช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาและติดตามประเมินผลวิจัย นโยบายหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเสริมรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตที่ว่างงาน 74,881 คน โดยเฉพาะบัณฑิตที่อยู่ในหมู่บ้านชนบท

3. เพื่อสร้างศักยภาพและการยกระดับการศึกษาบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการเป็น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง
4. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูล ของหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 74,881 กองทุน
2. ให้บัณฑิตได้ยกระดับฐานะการศึกษา และมีศักยภาพด้านการบริหารโครงการจำนวน 74,881 คน
3. มีรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะๆ อย่าง ต่อเนื่อง และรายงานผลการวิจัยกองทุน รวมทั้งสิ้น 74,881 กองทุน

วงเงินค่าใช้จ่าย : 5,077,119,790 บาท

พื้นที่ดำเนินการ : ทั่วประเทศ

แผนการดำเนินการ

1. รับสมัครนักศึกษาเข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาขาการจัดการและการประเมินโครงการ จำนวน 74,881 คน เพื่อเข้าศึกษาและปฏิบัติงานระยะเวลา 10 เดือน
2. จัดทำหลักสูตร “ การศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ ” โดยสำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติร่วมกับบุคลากรจากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีการเตรียมการดังนี้
 - 2.1 เป็นหลักสูตรเชิงสหวิชาการและบูรณาการ
 - 2.2 ศึกษาภาคทฤษฎี ร้อยละ 20 และภาคปฏิบัติ ร้อยละ 80
 - 2.3 หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต
 - 2.4 จัดทำคู่มือปฏิบัติงานนักศึกษา และคณาจารย์ผู้สอน และการปฏิบัติงานภาคสนามในหมู่บ้านที่รับผิดชอบ 5 วันต่อสัปดาห์ มีอาจารย์สอนเสริมเดือนละ 2 วัน
3. จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการในส่วนกลาง และคณะกรรมการระดับจังหวัด ทำหน้าที่ประสานงานและดำเนินโครงการให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีกิจกรรมดังนี้
 - 3.1 ประชุมและสัมมนาคณะกรรมการส่วนกลาง และอนุกรรมการระดับจังหวัด
 - 3.2 สถาบันการศึกษาตามโครงการ กำหนดคณาจารย์ผู้สอนและคณาจารย์นิเทศก์ และทำความเข้าใจหลักสูตรร่วมกัน
 - 3.3 คัดเลือกนักศึกษาที่จะทำได้รับทุนการศึกษา จำนวน 74,881 คน ซึ่งจะได้รับการศึกษาเป็นรายเดือน เดือนละ 6,360 บาท ระยะเวลา 10 เดือน และต้องจ่ายค่าเล่าเรียนเดือนละ 600 บาท

3.4 จัดปฐมนิเทศและฝึกอบรมนักศึกษาผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ มีความรู้ ทักษะ และความสามารถอยู่กับท้องถิ่นได้ เพื่อช่วยดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนให้เกิดประสิทธิภาพ

3.5 คณาจารย์ผู้สอนและคณาจารย์นิเทศก์ ติดตามนิเทศก์ ช่วยเหลือนักศึกษาในพื้นที่การปฏิบัติงาน

4. นักศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการปฏิบัติงาน ทุกราย 15 วัน รายเดือน รายไตรมาส แก่คณาจารย์นิเทศก์ที่รับผิดชอบแต่ละพื้นที่กองทุน

ระยะเวลาดำเนินการ : 1 ปี

1. ดัชนีวัดผลสำเร็จของโครงการ

- (1) จำนวนกองทุน 1 ล้านบาทยังคงอยู่
- (2) จำนวนบัณฑิตที่ว่างงานมีรายได้
- (3) จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษา ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาบริหารจัดการโครงการ

2. กลไกการติดตามประเมิน

- (1) มีคณาจารย์ติดตามประเมินความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะ ๆ ทุก 15 วัน และ 1 เดือน
- (2) มีการประชุมสัมมนา 3 เดือน ของคณะกรรมการส่วนกลาง และคณะกรรมการระดับจังหวัด
- (3) ผลประโยชน์ของกองทุน

3.1 บัณฑิตที่ว่างงาน จำนวน 74,881 คน จะได้รับเงินถึง ร้อยละ 91.8 จากงบประมาณทั้งหมดของโครงการ

3.2 ผู้สำเร็จการศึกษาได้รับประกาศนียบัตรหลักสูตรการจัดการและประเมินโครงการ นอกจากนี้ยังมีโอกาสหางานได้ง่ายขึ้น และสามารถนำประกาศนียบัตรไปใช้เป็นหน่วยกิตสมทบในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทได้

3. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพ

ระยะเวลาในการดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและประเมินโครงการ จำนวน 74,881 คน เพื่อเข้ารับการ ฝึกอบรมและปฏิบัติงาน ระยะเวลา 10 เดือน (ธันวาคม 2544 กันยายน 2545)
2. บัณฑิตจะปฏิบัติงานในพื้นที่ที่รับผิดชอบ 5 วัน ต่อสัปดาห์ มีอาจารย์สอนเสริมเดือนละ 2 วัน

3. บัณฑิตจะได้รับทุนการศึกษาเป็นรายเดือน เดือนละ 6,360 บาท ระยะเวลา 10 เดือน และต้องจ่ายค่าเรียนเดือนละ 600 บาท โดยให้บัณฑิตลงในพื้นที่ที่จะเป็นผู้จ่ายการศึกษาให้นักศึกษาในแต่ละเดือน

บทบาทหน้าที่ของนักศึกษา

1. ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ
2. ประเมินโครงการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุน
3. ส่งเสริมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุนให้มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายการส่งเสริมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

คือการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองมีประสิทธิผู้กู้เงิน จากกองทุนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ และชุมชนเกิดความเข้มแข็งโดยมีกลุ่มองค์กรเพิ่มขึ้นมีเครือข่ายการเรียนรู้สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

9. เอกสารหลักวิชาอื่นๆ

9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

แนวคิดเกี่ยวกับการระดมประชาชนให้มีส่วนในการพัฒนาประชาชนเองนั้นเป็น

แนวคิด พื้นฐานของ วิธีการพัฒนาชุมชน คือ “การช่วยให้ประชาชนสามารถช่วยตนเองได้” ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของการพัฒนา กล่าวคือ ประชาชนจะต้องช่วยกันร่วมมือในการเป็นผู้กระทำการพัฒนาตนเอง มิใช่เป็นแต่เพียงผู้รับการพัฒนาเท่านั้น ทั้งนี้เพราะผู้กระทำการพัฒนาเป็นผู้ได้รับผลโดยตรงจากการพัฒนา คือ พัฒนาตัวเองไปด้วย นอกเหนือไปจากการทำให้เกิดการพัฒนาอย่างกว้างขวางในชุมชนนั้น

การมีส่วนร่วมเกิดจากแนวความคิดสำคัญ 3 ประการคือ

1. ความสนใจและความห่วงกังวลร่วมกัน ซึ่งเกิดจากความสนใจและความห่วงกังวลส่วนบุคคล ซึ่งบังเอิญพ้องต้องกัน กลายเป็นความสนใจและห่วงกังวลร่วมกันของส่วนร่วม
2. ความเดือดร้อนและความไม่พึงพอใจร่วมกัน ที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นอยู่นั้นผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่ม วางแผน และลงมือทำร่วมกัน
3. การตกลงใจร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือชุมชนไปในทิศทางที่พึงปรารถนาการตัดสินใจร่วมกันนี้ จะต้องรุนแรงมากพอที่จะทำให้เกิดความริเริ่มกระทำการที่สนองตอบความเห็นชอบของคนส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมยังเกิดจากแนวคิดอื่นๆ อีกเช่น

1. ความศรัทธา ที่มีต่อความเชื่อถือนุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ เช่น การลงแขก บำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร
2. ความเกรงใจ ที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจและมีส่วนร่วมด้วยทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่นผู้ใหญ่ออกปากแรง ผู้น้อยก็ช่วยแรง
3. อำนาจบังคับ ที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่างๆ

นอกจากแนวความคิดดังกล่าวข้างต้น ได้ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาต้องเริ่มต้นจากประชาชน และประชาชนต้องช่วยตนเอง ซึ่งหมายความว่าสิ่งที่ประชาชนเริ่มและช่วยตนเองได้นั้น ประชาชนต้องมีโอกาสที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการพัฒนาชุมชนเสียก่อนกล่าวคือ ต้องมีเงื่อนไขสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้

1. ประชาชนต้องมีอิสระภาพที่จะมีส่วนร่วม (Freedom to participate)
2. ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม (Ability to participate)
3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม (Willingness to participate)

ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา

จากการศึกษามีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

(ปาริชาติ วลัยเสถียร .2542.หน้า 138-139) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม 2 ลักษณะ คือ

1) การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดจากโครงการ โดยโครงการพัฒนาดังกล่าวจะต้องมีการสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

2) การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชนอันจะก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตนและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา
- 2) การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลักโดยการ กระจายอำนาจในการวางแผน จากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค

เพื่อให้ภูมิภาค มีลักษณะเป็นเอกเทศ ให้มีอำนาจทางการเมือง การบริหาร มีอำนาจต่อรองในการจัดสรรทรัพยากรอยู่ในมาตรฐานเดียวกันโดยประชาชนสามารถตรวจสอบได้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการคืนอำนาจ ในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตตนเอง

(ทวิทอง หงษ์วิวัฒน์.2527) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมายถึง การที่ประชาชน หรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการ และควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากร และปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมทำให้ประชาชนได้พัฒนาการรับรู้ และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตน โดยภาครัฐจะต้องคืนอำนาจในการกำหนดการพัฒนาให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชน ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคม

(อคิน รพีพัฒน์.2527) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมายความว่า ให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้ทำทุกอย่าง ไม่ใช่เรากำหนดไปแล้วมาให้ประชาชนเข้าร่วมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องของประชาชน

กล่าวโดยสรุปแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ประชาชนได้เป็นผู้คิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ความต้องการของชุมชน หาแนวทางแก้ไขปัญหาคัดสินใจแก้ไขปัญหา แก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง และประเมินผลในการดำเนินงาน รวมถึงการร่วมลงทุนในกิจกรรมของโครงการ ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของโครงการในการพัฒนา ทั้งนี้ทั้งนั้น ประชาชนจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเองหรือเป็นตัวหลักในการดำเนินงาน โดยนักพัฒนาของรัฐหรือองค์กรเอกชนทำหน้าที่เป็นเพียงผู้คอยให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก

ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันคำว่ามีส่วนร่วม ได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง หน่วยงานในการพัฒนาต่างๆ ทั้งของภาครัฐ และเอกชน ได้กำหนดให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นวิธีการสำคัญในการพัฒนา รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 – 2545) ยังได้กำหนดให้การมีส่วนร่วมเป็นยุทธศาสตร์สำคัญยุทธศาสตร์หนึ่ง ในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการสร้างการมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดประโยชน์ หรือมีความสำคัญต่อการพัฒนาในหลายด้านกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. พัฒนาศักยภาพของประชาชน

การมีส่วนร่วมในการพัฒนา จะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินกิจกรรมการพัฒนา การที่กระทำเช่นนี้จะทำให้ ประชาชนเหล่านั้นได้พัฒนา ศักยภาพของตนเอง ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในงานพัฒนา ความเชื่อมั่นในการทำงาน อันจะส่งผลให้ประชาชนกล้าที่จะดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองในอนาคต

2. ก่อให้เกิดความรู้สึกได้รับผิดชอบ

การมีส่วนร่วมจะทำให้ผู้มีส่วนร่วมรู้สึกได้รับผิดชอบกับกลุ่มนั้น เพราะการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมที่บุคคลจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับกลุ่มและต้องการเห็นผลสำเร็จของการทำงานนั้นด้วย จึงเกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบ

3. ก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ

จากประสบการณ์ในการทำงานด้านการพัฒนาพบว่า โครงการ/กิจกรรมพัฒนาใดที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ประชาชนจะรู้สึกความเป็นเจ้าของในกิจกรรมนั้น ซึ่งจะส่งผลต่อการช่วยกันดูแลบำรุงรักษากิจกรรมนั้นให้คงอยู่ตลอดไป

4. ก่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดทำโครงการ

ตามปรัชญาการพัฒนาชุมชน ถือว่า คนมีศักยภาพอยู่ในตนเองทุกคน ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับการกระตุ้นหรือการให้โอกาสได้มีการแสดงถึงศักยภาพและความสามารถนั้น ซึ่งแนวคิดการมีส่วนร่วมจะเป็นแนวคิดที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มาระดมความคิดเห็นร่วมกัน ทำให้เกิดแนวคิดที่หลากหลาย มีประโยชน์ต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดทำโครงการให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชน

ประเภทของการมีส่วนร่วม (ไพร์ตัน เดชฉิทร์. 2527)

การจำแนกประเภทนั้นขึ้นอยู่กับการจำแนกประเภทของการมีส่วนร่วม ถ้าจำแนกประเภทองค์การประชาชนที่ให้เกิดการมีส่วนร่วม ก็จะจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. องค์การประชาชนที่จัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเลี้ยงไก่
2. องค์การประชาชนที่จัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ เช่น สหกรณ์การเกษตร เป็นต้น
3. ตัวแทนบุคคลหรือตัวแทนองค์กรเอกชน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ เช่น เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจ

รูปแบบของการมีส่วนร่วม อาจจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท ตามลักษณะของการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านองค์กรจัดตั้งของประชาชน (Inclusive Organization) การรวมกลุ่มของชาวบ้านในการพัฒนาหมู่บ้าน
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect Participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน (Representative Organization) เช่น กรรมการของกลุ่มต่างๆ ในชุมชน
3. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้ (Open Participation) โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน (Non-representative Organization) อาจเป็นสถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวนหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม เมื่อไรก็ได้ทุกเวลา

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ลักษณะของการมีส่วนร่วมเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา โดยทั่วไปนั้น ประชาชนอาจเข้าร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไร เข้าร่วมในการนำโครงการไปปฏิบัติ

โดยเสียดสละทรัพยากรต่างๆ เช่น แรงงาน วัสดุ เงิน หรือร่วมมือในองค์การหรือกิจกรรมเฉพาะด้าน เข้าร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาและร่วมในการประเมินผลโครงการ (Cohen and Uphoff, 1977)

ในส่วนร่วมของประชาชน (สุวรรณมงคล, 2527) กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนในผลประโยชน์

ในส่วนของการศึกษาของ (กรรณิการ์ ชมดี, 2524) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนเพิ่มเติมจากที่กล่าวมาข้างต้น ดังต่อไปนี้ คือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์
6. การมีส่วนร่วมชักชวน
7. การมีส่วนร่วมบริโภครวม
8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงานหรือเป็นลูกจ้าง
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์

ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา แบ่งออกได้ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านกลไกของรัฐ โดยรัฐจะต้อง
 - การกำหนดนโยบาย จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมในท้องถิ่น
 - สนับสนุนกิจกรรมที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง
 - การสร้างช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน โดยระบบต่างๆ ของราชการจะต้องเอื้ออำนวยและเพิ่ม โอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
 - มีการติดตามประเมินผลและการให้การสนับสนุนในภายหลัง
2. ปัจจัยด้านประชาชนโดยประชาชนในชุมชนจะต้อง
 - มีความรู้ ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในการทำงานพัฒนา
 - มีการติดตามประสานงานกับเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้นำท้องถิ่น
 - เป็นฝ่ายตัดสินใจ ริเริ่มกิจกรรม และรับผลประโยชน์
 - เป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม หรือเป็นผู้ท้องถิ่น
 - ได้รับการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

3. ปัจจัยด้านนักพัฒนา โดยนักพัฒนาต้อง

- ศึกษาชุมชน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน และได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมในทุกๆด้านในชุมชน
- มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของกระบวนการมีส่วนร่วม
- ค้นหาศักยภาพผู้นำที่มีศักยภาพ ซึ่งจะเป็นผู้ที่กระตุ้นให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในงานพัฒนา
- รวมกลุ่มชาวบ้านเพื่อหาหนทางแก้ปัญหา
- เป็นผู้สนับสนุนด้านการศึกษา การให้ข้อมูลข่าวสาร วิทยาการใหม่ๆ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- มีความจริงใจ และมีความผูกพันกับท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเชื่อถือและศรัทธา

4. ปัจจัยเชิงใจ

- การได้รับผลประโยชน์จากการได้เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา
- โครงการพัฒนาตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

เทคนิคกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 วิธีการหลักๆ ดังนี้

1. เทคนิคทางจิตวิทยา

- การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ โดยการกระตุ้นและให้การศึกษาแบบไม่เป็นทางการ เช่น การจัดกลุ่มพูดคุย การถกเถียงปัญหา ฯลฯ
- การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ เพื่อกระตุ้นให้ชาวบ้านรวมกลุ่มกันทำงาน
- การสร้างความภูมิใจให้กับสมาชิก โดยผู้นำต้องให้ความสนใจต่อสมาชิกในกลุ่มเท่าๆ กัน

2. เทคนิคการประชาสัมพันธ์

- การใช้สื่อบุคคลในการติดต่อสื่อสารกันโดยตรง เช่น การประชุมพบปะการติดต่อผ่านผู้นำ ฯลฯ หรือการให้สื่อมวลชน (Mass media) เช่น เสียงตามสาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม การใช้เทคนิคดังกล่าว จะต้องขึ้นอยู่กับสภาพทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของคนในชุมชน โดยข้อมูลที่น่าเสนอ จะต้องมีความถูกต้องและชัดเจน
- ในกลุ่มคนยากจน หรือผู้ด้อยโอกาส จะต้องกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมโดยการช่วยเหลือ หรือสนับสนุนในด้านต่างๆ เช่น เงิน ข้าว วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

3. เทคนิคด้านการบริหาร

- การศึกษาชุมชนก่อนการพัฒนาชุมชน

- การวางแผนดำเนินกิจกรรมของชุมชนต้องอยู่บนพื้นฐานความต้องการ ของประชาชนในชุมชน
- การใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการทำงาน
- การจัดโครงการองค์กรที่เป็นอิสระจากการครอบงำจากภายนอก
- การพัฒนาผู้นำให้ท้องถิ่น โดยการฝึกอบรม
- การจัดโครงการข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
- การสนับสนุนทรัพยากร เงิน วัสดุ วิชาการ และเทคโนโลยี
- พฤติกรรมของผู้นำต้องทำตัวเป็นกลาง มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความเสียสละ

การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา มีแนวทางดังนี้

1. ต้องยึดหลักความต้องการ และปัญหาของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นของกิจกรรมหากกิจกรรมที่จะนำไปให้ประชาชนเป็นเรื่องใหม่ ก็ต้องใช้เวลาในการกระตุ้น เร่งเร้าความสนใจให้ความรู้ความเข้าใจ จนประชาชนยอมรับความจำเป็นและประโยชน์ในการที่จัดทำกิจกรรมเหล่านั้น
2. กิจกรรมต้องดำเนินการในลักษณะกลุ่ม เพื่อสร้างพลังกลุ่มในการรับผิดชอบร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างสมาชิก ปลูกฝังทัศนคติและพฤติกรรมที่เห็นแก่ส่วนรวม ทำงานเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
3. แนวทางการพัฒนาในกิจกรรมต่าง ในชุมชน ต้องคำนึงถึงขีดความสามารถของประชาชนที่รับดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องพึ่งพาภายนอก โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกต้องไม่ทุ่มเทในลักษณะการให้เปล่าโดยสิ้นเชิง ต้องทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกเป็นเจ้าของกิจกรรมและต้องสามารถทำต่อไปเองได้ เมื่อการช่วยเหลือจากภายนอกสิ้นสุดลง การช่วยเหลือตนเองและการพึ่งตนเองเป็นหลักสำคัญที่ต้องเริ่มตั้งแต่ต้น
4. กิจกรรมพัฒนาที่นำเข้าไปในชุมชนต้องสอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อม ความพร้อมรับของชุมชน ซึ่งหมายรวมทั้งการให้ทรัพยากรชุมชน การสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน
5. การเริ่มต้นของกิจกรรมต้องอาศัยผู้นำชุมชน ซึ่งหมายถึง ผู้นำตามธรรมชาติที่ชาวบ้านเคารพนับถือ ผู้นำศาสนา ผู้นำที่ได้รับการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งจากทางราชการ เพื่อเป็นผู้บุกเบิกและชักนำชาวบ้านต่อไป ผู้นำชุมชนโดยทั่วไปจะสามารถปรับทัศนคติและการยอมรับ สิ่งใหม่ๆ ได้เร็วกว่า และเป็นผู้ที่ชาวบ้านมีศรัทธาอยู่ในตัวอยู่แล้ว การเริ่มต้นจากผู้นำจึงไปได้เร็วกว่า และได้รับการยอมรับมากกว่าประชาชนทั่วไป
6. ขั้นตอนการพัฒนาต่างๆ ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นกล่าวคือร่วมหาข้อมูลร่วมหาสาเหตุของปัญหา ร่วมปรึกษาหารือทางแก้ไขปัญหา ร่วมการตัดสินใจ ร่วมการวางแผนงาน ร่วมการปฏิบัติงาน ร่วมการติดตามผล จนถึงขั้นการร่วมบำรุงรักษาในระยะยาว

9.2 ความเข้มแข็งของชุมชน

ความหมาย “คือชุมชนที่มีศักยภาพ มีความรัก ความสามัคคี จงรักภักดีชุมชนทุกคน ใฝ่เรียนรู้ มุ่งพัฒนาตนเองให้มีพลังความคิดพลังสติปัญญา เพื่อการพึ่งพาตนเองในทุกด้าน รู้จักวางแผนจัดวางแผนจัดทรัพยากรแก้ไขปัญหาคือได้ด้วยตนเอง ทุกคนมุ่งหวังประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ชุมชนมีเสถียรภาพ มีสันติสุข และมีคุณธรรมนำชีวิต”

ลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง

1. สมาชิกชุมชนมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนและชุมชนที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง
2. สมาชิกชุมชนมีจิตสำนึกการพึ่งตนเอง เอื้ออาทร รักและห่วงใยซึ่งกันและกัน อีกทั้งพร้อมที่จะร่วมกันจัดการกับปัญหาของตนและชุมชน
3. สมาชิกชุมชนเลือกกำหนดผู้นำชุมชน ผู้นำการเปลี่ยนแปลง และผู้แทนชุมชนที่หลากหลายด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. มีกระบวนการชุมชนที่มีความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีของชุมชนซึ่งขับเคลื่อนโดยผู้นำองค์กรชุมชนในลักษณะเปิดกว้าง โปร่งใส และมีการแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้สำหรับสมาชิกทั้งหมด
5. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินสถานการณ์ของชุมชน กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลการแก้ปัญหาและการพัฒนาของชุมชนผ่านกระบวนการของชุมชน
6. สมาชิกชุมชนเกิดการเรียนรู้ผ่านการเข้าร่วมในกระบวนการของชุมชน
7. มีแผนของชุมชนที่ประกอบด้วย การพัฒนาทุกๆ ด้านของชุมชน ที่มุ่งการพึ่งตนเองเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกชุมชนทุกๆ คนและหวังผลการพัฒนาที่ยั่งยืน
8. การพึ่งพาความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นการพึ่งเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุดไม่ใช่การพึ่งพาตลอดไป
9. มีเครือข่ายความร่วมมือในหมู่บ้าน/ชุมชนอื่น ๆ ท้องถิ่น ภาคราชการ องค์กรเอกชน นักธุรกิจ นักวิชาการและอื่นๆ ในลักษณะการมีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียม

องค์ประกอบ/ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้มแข็งของชุมชน

1. การจัดองค์กรและการบริหารจัดการ
 - การจัดองค์กรและการแบ่งบทบาทหน้าที่
 - การบริหารจัดการทรัพยากรและกระบวนการแผนประสานความร่วมมือ
2. อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ร่วม
 - มีวิสัยทัศน์ร่วมมุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

- เชื่อในศักยภาพของคนในชุมชน
- มีสำนึกความเป็นชุมชนและรู้จักแบ่งปัน
- ทูทางวัฒนธรรมที่สามารถเชื่อมโยงคนในชุมชนได้

3. ทู

- ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและสำนึกเพื่อส่วนรวม
- เงิน วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่
- ภูมิปัญญาพื้นบ้านผสมผสานกับความรู้และประสบการณ์
- ทรัพยากรธรรมชาติ

4. มีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง

- ขยายกิจกรรมและสมาชิก
- เกิดการริเริ่มโครงการใหม่ๆ เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
- ถ่ายทอดแก่คนรุ่นถัดไปเพื่อรับช่วงต่อ

5. สิทธิและอำนาจต่อรองทางการเมือง

- สิทธิในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น
- อำนาจในการกำหนดยุทธศาสตร์ของชุมชนและต่อรองกับภาครัฐหรือทู

6. เครือข่ายความร่วมมือ

- มีความหลากหลาย ทั้งกิจกรรม / องค์กร
- เกิดความร่วมมือเพื่อกิจกรรมสาธารณะและมีอำนาจต่อรอง
- เกิดการติดต่อสื่อสารเนวราบ (เป็นสาธารณะ)

7. การยอมรับจากสังคมภายนอก

- เกิดการยอมรับขององค์กรภายนอก
- ชุมชนเชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองพร้อมถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ชุมชน

กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง มี 4 หลัก คือ

1. การกำหนดประเด็นปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนขบคิดกับปัญหา ไม่เพียงแต่จากแง่มุมผลประโยชน์ของคนเท่านั้น หากแต่ร่วมไปถึงผลประโยชน์ของคนอื่นด้วย ซึ่งเท่ากับเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดสำนึกในชะตากรรมร่วมกันและถือเป็นขั้นแรกของการนำประชาชนไปสู่สำนึกการแบกรับ และร่วมแก้ไขปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นกับชุมชนของตน

2. การสร้างทางเลือกให้กับชุมชน โดยผ่านกระบวนการสนทนาแบบพินิจพิเคราะห์ กระบวนการสนทนาอย่างพินิจพิเคราะห์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เข้าร่วมสนทนาต่างเข้าร่วมด้วยฐานะที่เท่าเทียมกัน คือต่างคนเป็นพลเมืองเหมือนกันและต่อเมื่อผู้เข้าร่วมสนทนาต่างมีโอกาสและเวลาไตร่ตรองทัศนะทุกทัศนะที่น่าเสนอและกระบวนการตัดสินใจต้องเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการปฏิบัติ แม้การสนทนาดังกล่าวจะไม่จบลงด้วยการเห็นพ้องต้องกันของทุกคน แต่ก็เป็นการสร้างแนวทางกว้างๆ และเผยให้เห็นถึงเป้าหมายร่วม ซึ่งเป็นการสร้างสำนึกความเป็นไปได้ของการดำเนินกิจกรรมที่เป็น

ตัวเชื่อมเสริมสร้างพลังรวมหมู่ในการดำเนินกิจกรรมที่ตัดสินใจ เวทีการสนทนานี้จะทำหน้าที่คล้ายกับการนำเอาผู้เข้าร่วมคนหนึ่งเข้าไปสัมผัสกับประสบการณ์ชีวิตของอีกคน การเรียนรู้ประสบการณ์ของคนอื่น หรือรับทัศนคติของคนอื่นเข้ามาในสมองก็เท่ากับการเริ่มเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมของตน พร้อมกับเริ่มมองเห็นความเป็นไปได้ที่จะร่วมทำงานกับคนอื่น

3. การดำเนินกิจกรรมสาธารณะ เป็นกิจกรรมที่ระดมพลังรวมหมู่ของประชาชน มีความหลากหลาย และเกี่ยวข้องกับประชาชนจำนวนมาก กิจกรรมสาธารณะมิได้ก่อเกิดจากผลการวางแผนบริหารจัดการ มิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากกระบวนการสนทนาแบบพินิจพิเคราะห์ และนำมาซึ่งการกำหนดแนวทางทั่วไปของการดำเนินกิจกรรม เผยให้เห็นประโยชน์ที่เกี่ยวเนื่องกันของผู้เข้าร่วม และเป้าหมายที่อาจจะร่วมกันได้ กิจกรรมนั้นอาจมีต้นทุนต่ำในสายตาของนักเศรษฐศาสตร์ แต่ก็ยังเป็นกิจกรรมที่ต้องการติดต่อประสานงานในระดับหนึ่งและเกิดจากเป้าหมายร่วมของผู้คน จึงก่อให้เกิดการรวมพลังเพื่อเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็งให้แก่กันและกันของผู้คน

4. การประเมินผลกิจกรรมโดยสาธารณะ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมที่ดำเนินการในชุมชน โดยให้ประชาชนเป็นฝ่ายตัดสินว่าความพยายามและกิจกรรมที่ดำเนินการใดที่มีประโยชน์ และมีคุณค่าอย่างแท้จริงต่อชุมชนของพวกเขาการกระทำดังกล่าวเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนประเมินและปรับเปลี่ยนกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง กรอบและตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน (ลีลาภรณ์ นครทรพรพ. 2538. หน้า 132-136)

1. มีการนำวัฒนธรรมมาผสมผสานในการทำกิจกรรม
2. มีประสิทธิภาพในการตอบสนองต่อปัญหา โดยมีความรวดเร็วในการตอบสนองต่อปัญหา มีความสามารถแก้ปัญหาอย่างหลากหลาย ทั้งยากง่าย ปัญหาภายในหรือปัญหาภายนอกชุมชน และสามารถแก้ไขปัญหาค้นหาได้จำนวนมาก
3. มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุทางเลือก การแก้ปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาอย่างชัดเจน มีการเชื่อมโยง
4. มีการจัดการกลุ่มที่ทำให้จำนวนสมาชิกมีมากขึ้น สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ เสนอความเห็น และลงมือปฏิบัติ สมาชิกรู้หน้าที่ และทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีการสร้างและพัฒนากระบวนการกลุ่มอย่างต่อเนื่อง มีกฎระเบียบ และกติการ่วมกัน สมาชิกมีความพร้อมเพรียง และมีความสามัคคีในการทำกิจกรรมร่วมกัน
5. ผู้นำเป็นผู้ที่ได้รับความยอมรับจากสมาชิก และชุมชนมีจำนวนผู้นำหลายคน ผู้นำมีความรู้ และทักษะการเป็นผู้นำ
6. สมาชิกได้รับผลประโยชน์อย่างยุติธรรม
7. มีการสนับสนุนจากภายนอกทั้งด้านเงินทุน ทรัพยากรต่างๆ มีคนมาเยี่ยมชมศึกษาดูงาน เป็นแหล่งเรียนรู้ มีความสามารถในการต่อรองกับรัฐฯ หรือแหล่งเงินทุน ทั้งในประเด็นปัญหาความขัดแย้ง และการยอมรับการสนับสนุนต่างๆ

9.3 เครือข่ายองค์กรการเรียนรู้

ความหมายของเครือข่าย

(มัญญ สอนเกิด. 2542) ได้ให้ความหมายของคำว่าเครือข่าย คือ กลุ่มของคนหรือกลุ่มหรือ องค์กรที่มีความสมัครใจในการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ระหว่างกันหรือลงมือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดรูปแบบการจัดการให้เป็นกลไกขับเคลื่อนเชื่อมโยงกิจกรรมร่วมกัน โดยมีเงื่อนไขตกลงหรือระเบียบ กิจกรรมเครือข่ายต้องมีลักษณะเท่าเทียมกัน และเห็นความตระหนักร่วมกันในเป้าหมายและแผนงานที่ทำ หรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การเป็นสมาชิกเครือข่ายไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือ ความเป็นตัวของตัวเองของคนหรือองค์กรนั้นๆ

(สมพันธ์ เตชอธิก. 2537) ได้ให้ความหมายของคำว่าเครือข่าย คือรูปแบบหนึ่งของการประสานงานของบุคคล กลุ่มหรือองค์กรหลายองค์กรที่ต่างก็มีทรัพยากรของตนเองมีเป้าหมาย มีวิธีการดำเนินและมีกลุ่มเป้าหมายของตัวเอง กลุ่ม หรือองค์กรเหล่านี้ได้เข้ามาประสานงานกันอย่างมีระยะเวลานานพอสมควร เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีความต้องการที่จะขอความช่วยเหลือหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มอื่นๆ เพื่อแก้ปัญหาที่สามารรถติดต่อไปได้

(กาญจนา แก้วเทพ. 2538) ได้ให้ความหมายของเครือข่าย คือ การเชื่อมโยงร้อยรัดเอาความพยายามและการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบและอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อปฏิบัติการกิจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน โดยที่แต่ละฝ่ายยังคงปฏิบัติการหลักของตนต่อไปอย่างไม่สูญเสียเอกลักษณ์และปรัชญาของตนเอง การเชื่อมโยงนี้อาจเป็นรูปของการรวมตัวกัน เฉพาะกิจตามความจำเป็น หรืออาจอยู่ในรูปของการจัดองค์กรที่แสดงถึง โครงสร้างของความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจนและมีตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล กลุ่ม องค์กร หรือสถาบัน และอาจจะมีขอบข่ายตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับระหว่างประเทศ

(Paul Starkey. 1997) การสร้างเครือข่าย หมายถึง การทำให้มีการติดต่อและการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายต้องไม่ใช่การสร้างระบบการติดต่อเผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียว เช่น การถ่ายทอดข่าวสารสื่อสารมวลชน การส่งจดหมายข่าวให้กับสมาชิกเท่านั้น แต่ต้องมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน

กล่าวโดยสรุป การสร้างเครือข่าย หมายถึง การทำให้มีการติดต่อและการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ การสร้างเครือข่ายการสนับสนุน และอำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่าย มีความสัมพันธ์กันที่เพื่อนที่ต่างมีความอิสระมากกว่าสร้างการคบค้าสมาคมแบบฟุ้งเฟ้อ นอกจากนี้ควรมีระบบการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทางระหว่างสมาชิก เครือข่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

ความหมายของการเรียนรู้

(เพ็ญรุ่ง ปานใหม่. 2532) ได้ให้ความหมายของคำว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือการฝึกหัด ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ขึ้นเมื่อได้พบเห็นสิ่งต่างๆ แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงในตัว เปลี่ยนจากที่ทำไม่เป็น เป็นทำเป็น

เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาหลักการเรียนรู้และเทคนิคการฝึกอบรม ได้ให้ความหมายของคำว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของการจัดบุคคลหลักจากที่ได้รับความรู้หรือได้รับประสบการณ์ในด้านต่างๆ แล้ว หรือเป็นการปรับตัวของบุคคลเพื่อตอบสนองสิ่งเร้าหรือเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ

(สุนน อมรวิวัฒน์. 2542) ได้ให้ความหมายของคำว่า การเรียนรู้ คือ กระบวนการที่อวัยวะทั้ง 6 ของมนุษย์ได้สัมพันธ์กับสิ่งเร้า เกิดความคิดและมีการกระทำโต้ตอบ ฝึกฝนอบรมตัวเอง จนเกิดความรู้และความสามารถขึ้น

กล่าวโดยสรุปแล้วเครือข่ายการเรียนรู้ คือ เป็นการแลกเปลี่ยนแนวความคิด ประสบการณ์ ภูมิปัญญา เทคโนโลยีต่างๆ และผู้นำเป็นผู้เผยแพร่ ซึ่งต่างก็มีภูมิหลังแตกต่างกัน หรือคล้ายคลึงกัน รวมตัวกันสร้างเครือข่าย จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น เครือข่ายชมรมอาสาพัฒนาชุมชน เครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นต้น

ประโยชน์ของเครือข่าย

1. เครือข่ายช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือ และสื่อ ผ่านการประชุม การทดลองปฏิบัติการ การประชาสัมพันธ์ เป็นการเสริมความสมบูรณ์ให้กับสมาชิกเครือข่ายทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือองค์กร
2. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการประสานงานในเครือข่ายช่วยลดการทำงานและการใช้ทรัพยากรซ้ำซ้อน ทำให้การพัฒนาสามารถดำเนินไปได้ก้าวหน้า รวดเร็ว และผลต่อสังคมในวงกว้างยิ่งขึ้น
3. เครือข่ายสามารถเชื่อมโยงคนที่อยู่ในระดับต่างกัน มีวิธีการทำงาน การจัดองค์กร และมีภูมิหลังต่างกันที่ไม่มีโอกาสติดต่อกัน เข้าด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้น นำไปสู่การทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ของทุกฝ่าย
4. เครือข่ายสามารถทำให้ความต้องการของประชาชนได้รับการสนองตอบจากรัฐ
5. เครือข่ายช่วยชี้ให้เห็นปัญหาและประเด็นการพัฒนาที่ซับซ้อนในหมู่บ้าน
6. เครือข่ายสามารถทำให้คนและองค์กรที่ไม่มีความสัมพันธ์กันได้ทราบว่ายังมีบุคคล หรือหน่วยงานอื่นอีกมากที่สนใจทำงานในเรื่องเดียวกัน และเผชิญปัญหาเหมือนกัน
7. เครือข่ายทำให้คนและองค์กรได้รับการช่วยเหลือจากเพื่อน ได้รับกำลังใจ การจูงใจและการยอมรับ ซึ่งมีความสำคัญต่อหน่วยงานพัฒนาเล็กๆ ที่อยู่นอกระบบราชการ

9.4 ประชาคม

ความหมายของประชาคม มีผู้ให้ความหมายของคำว่าประชาคม ดังต่อไปนี้

(ชูชัย ศุภวงศ์. 2542) ได้ให้ความหมายว่า ประชาคม หมายถึง การที่ผู้คนในสังคมเห็น วิฤตการณ์หรือสภาพปัญหาในสังคมที่สลับซับซ้อนยากแก่การแก้ไข มีวัตถุประสงค์ร่วมกันซึ่งนำไปสู่การก่อจิตสำนึกร่วมกัน มารวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคสังคม ในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนกัน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา หรือกระทำให้บางอย่างให้บรรลุ วัตถุประสงค์ ทั้งนี้ด้วยความรัก ความสมานฉันท์ ความเอื้ออาทรต่อกันภายใต้ระบบการจัดการ โดยมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย

(ไพบุลย์ วัฒนาศิริธรรม) ได้ให้ความหมายประชาคม หมายถึง คนจำนวนมากพอสมควร ที่มีความหลากหลายแต่มารวมตัวกัน เพราะมีวัตถุประสงค์ร่วมกันและเป็นการรวมตัวอย่างต่อเนื่อง คือ มีกิจกรรมเกี่ยวพัน เกี่ยวข้อง ผูกพันอย่างต่อเนื่องทำกิจกรรมที่นำไปสู่วัตถุประสงค์ร่วมกัน

(กระแส ธรรมรัฐ และ Good Governance. 2542) ประชาคม คือ การที่ประชาชนได้ ร่วมกันพัฒนาจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในสาธารณะ ซึ่งฝ่าย ประชาชนต้องตื่นตัว สร้างตนเองให้เป็นพลเมืองที่พร้อมจะแก้ปัญหาโดยไม่รอให้รัฐหรือผู้อื่นเข้ามา ช่วยเหลือตลอดเวลา

กล่าวโดยสรุปแล้วประชาชน หมายถึง การรวมตัวกันของสมาชิกในชุมชน เพื่อร่วมกันทำ กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนด้วยตนเอง เช่น การวางแผนพัฒนาชุมชน การกำหนดข้อตกลงร่วมกัน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีวัตถุประสงค์หรือสนใจเรื่องเดียวกัน เป็นการรวมตัว ตามสถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครสั่ง สมาชิกที่มารวมกันมีส่วนร่วมกันคิดร่วม กันตัดสินใจ ร่วมดำเนินการและร่วม รับผิดชอบอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ภายใต้ขอบเขตของ กฎหมาย และศีลธรรมอันดีของสังคม ทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ด้วยกัน มีความรัก ความเอื้ออาทร ผูกพันต่อกันด้วยความรู้สึกลำบากในความเป็นเจ้าของชุมชน

ประชาคมเกิดเมื่อ สมาชิกของชุมชนซึ่งมีความเข้าใจ เรื่องสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ของพลเมือง ซึ่งเป็นสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในระบบประชาธิปไตย ทำให้เกิดความคิดความ ตระหนักถึงเรื่องต่างๆ ที่เป็นปัญหาหรือจะเห็นความเดือดร้อนของชุมชนสมาชิกของชุมชนก็จะรวม ตัวกันเพื่อช่วยกันคิด ช่วยกันทำในรูปแบบของประชาคม

ประชามเป็นของสมาชิกในชุมชนทุกคน เช่น ชาวบ้าน ผู้นำกลุ่มต่างๆ พระหรือแม้แต่ผู้ที่ อยู่นอกชุมชน แต่สนใจที่จะมาให้การสนับสนุน ประชาคมไม่จำกัดขนาดในการรวมตัวของสมาชิก จะมากหรือน้อยก็ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการและความสนใจของสมาชิก เวทีประชาคม (Civic Forum) หมายถึง พื้นที่สาธารณะ (Public Space) หรือสถานที่ที่ผู้คนสามารถมาพบปะรวมตัวกัน เพื่อพูดคุย แลกเปลี่ยนถกแถลงข้อมูล ความคิดเห็น อุดมการณ์ ปัญหา การแก้ไขปัญหา การวางแผนงานและการกระทำปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือชุมชน ไม่ว่าจะเห็นทางการ หรือไม่เป็นทางการ เช่น ศาลาวัด ลานวัด ศาลากลางบ้าน มัสยิด โรงเรียน ฯลฯ แล้วแต่สมาชิก เห็นว่าเหมาะสมและไม่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน จะทำตอนไหนก็ได้แล้วแต่สถานการณ์ โอกาส และ เวลาว่างของสมาชิกส่วนใหญ่ในชุมชน อาจเป็นการพบปะกันเป็นครั้งคราว สม่ำเสมอหรือเมื่อมีเหตุ

การณ์ ประเด็นร่วมกันที่จะนำไปสู่กระบวนการร่วมคิดร่วมตัดสินใจและดำเนินการในชุมชน เวทีประชาคมควรมีบรรยากาศของความร่วมมือในการพูดคุยสื่อสารทำความเข้าใจกันทำอย่างไรที่จะให้ผู้เชี่ยวชาญ/นักวิชาการ/ข้าราชการ/องค์กรพัฒนาเอกชนกับประชาชนคนธรรมดาได้มีโอกาส พบปะพูดคุยในบรรยากาศที่มีมิตรภาพสนุกสนาน และสัมพันธ์ภาพที่เท่าเทียมกัน แต่ไม่ใช่เรื่องที่ถูกฝ่ายที่พบกันต้องคิดและทำอะไรเหมือนกันหมด

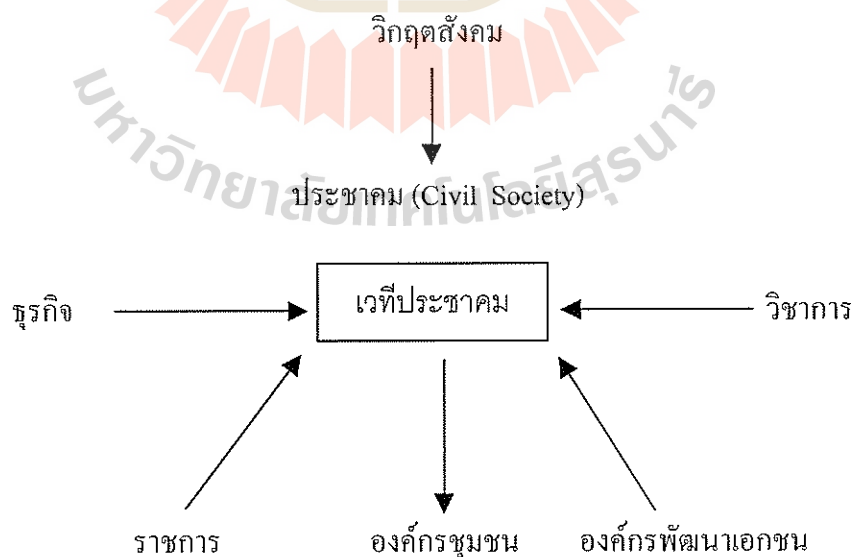
องค์ประกอบของประชาคม

1. สิทธิและหน้าที่ร่วม
2. วิสัยทัศน์ร่วม
3. ความสมานฉันท์เอื้ออาทร
4. มิตรภาพการปฏิสัมพันธ์
5. ความเสมอภาคและร่วมกันอย่างเท่าเทียม
6. ความรู้สึกร่วมกัน
7. การเรียนรู้ร่วมกัน

ปัจจัยในการก่อเกิดประชาคม

การส่งเสริมประชาคมเข้มแข็ง

หัวใจของประชาคมรากหญ้า คือ การที่คนในระดับล่างรู้สึก ว่ามีอะไรร่วมกัน มาทำอะไรร่วมกัน และได้ร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง เป็นกลุ่มก้อน เพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนและตำบลของตนเอง โดยไม่ต้องรอคอยผู้ใด แม้แต่ภาครัฐและเมื่อปัญหาที่หนึ่งถูกแก้ไข ได้ประสบการณ์ก็จะช่วยให้แก้ไขปัญหาค่อยไปนี้ที่มากกว่า เหมือนคำกล่าวที่ว่า สังคมยอมไม่เลวลง หากคนดีไม่ท้อแท้



แผนภูมิที่ 2.3 การส่งเสริมประชาคมระดับรากหญ้า

9.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)

(เกื้อ วงศ์บุญสิน. 2538. หน้า 70-76) ได้ให้แนวคิดว่าการพัฒนาแบบยั่งยืน โดยแบ่งออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาแบบยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ตรงกับความต้องการ ความจำเป็นในปัจจุบัน โดยสามารถรองรับความต้องการและความจำเป็นที่จะเกิดแก่ชนรุ่นหลังๆ ด้วย ทั้งนี้มาตรฐานการครองชีพที่เลยขีดความจำเป็นขั้นพื้นฐานต่ำสุด จะยั่งยืนต่อเมื่อมาตรฐานการบริโภคในทุกหนทุกแห่ง คำนึงถึงความยั่งยืนในระยะยาว

2. การพัฒนาแบบยั่งยืน ครอบคลุมมาตรการรักษามรดกทางทรัพยากรที่จะมากับรุ่นหลัง โดยอย่างน้อยให้ได้มากพอๆกับที่ชนรุ่นปัจจุบันได้มาก

3. การพัฒนาแบบยั่งยืน เป็นการพัฒนาที่กระจายประโยชน์ของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนเป็นการพัฒนาปกป้องสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับโลกรวมเพื่อชนรุ่นหลังและเป็นการพัฒนาที่ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นอย่างแท้จริง

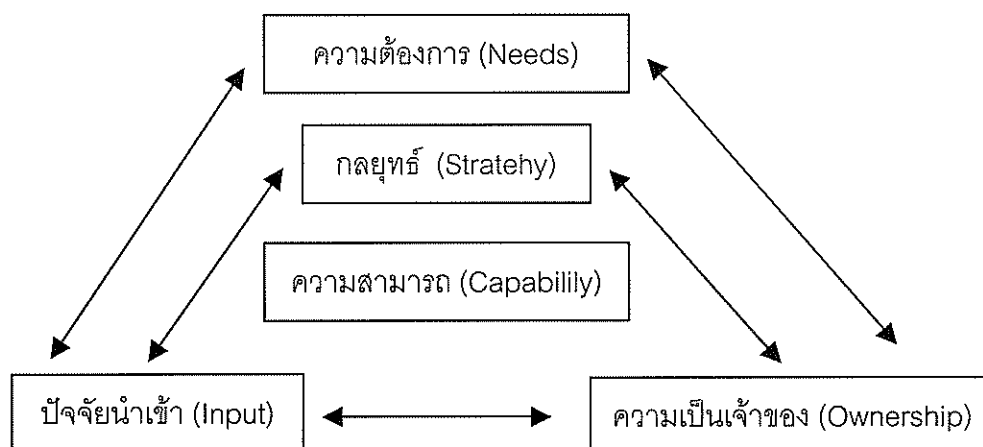
3. การพัฒนาแบบยั่งยืน หมายถึง การทำให้คุณภาพชีวิตของมนุษย์ดีขึ้นภายในระบบนิเวศวิทยาที่สามารถจะรองรับการดำเนินชีวิตได้ต่อไป

(UN. Commission on Environment and Development) ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

การพัฒนาที่ยั่งยืน คือ การพัฒนาที่สนองตามต้องการของปัจจุบัน โดยไม่ทำให้ประชาชนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดความสามารถของเขาในการที่จะสนองความต้องการของเขาเอง

การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ตรงกับความต้องการตามความจำเป็นในปัจจุบัน และสามารถรองรับความต้องการ และความจำเป็นในอนาคตได้ด้วย นอกจากนี้จะต้องครอบคลุมมาตรการ การรักษามรดกทางทรัพยากร ปกป้องสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับท้องถิ่น การพัฒนาที่ทำให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตดีขึ้นอย่างแท้จริง ภายในระบบนิเวศวิทยาที่สามารถจะรองรับการดำเนินชีวิตต่อไป ทั้งนี้ต้องควบคู่ไปกับระบบเศรษฐกิจแบบยั่งยืน ซึ่งเป็นเศรษฐกิจที่มุ่งรักษาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติด้วยการปรับตัว ยกกระดับความรู้ ปรับปรุงองค์กร ปรับประสิทธิภาพทางเทคนิค และชาวปัญญา

กล่าวโดยสรุปความหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่ตรงกับความต้องการและความจำเป็นในปัจจุบันและในอนาคตได้ ทั้งนี้ต้องทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นภายในระบบนิเวศวิทยาที่สามารถรองรับการดำเนินชีวิตต่อไปนอกจากนี้จะต้องครอบคลุมมาตรการรักษามรดกทางทรัพยากรปกป้องสิ่งแวดล้อมและมีรูปแบบการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม ที่มีการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันและไม่ก่อภาวะความเสี่ยงแก่คนรุ่นหลัง



แผนภูมิที่ 2.4 รูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากแผนภูมิที่ 2.4 จะเห็นว่า การพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งรูปแบบของการพัฒนาที่ยั่งยืน จะบังเกิดขึ้นได้จากความต้องการของมนุษย์ กลยุทธ์ ความสามารถ ความรู้สึกเป็นเจ้าของและปัจจัยนำเข้าอันหมายถึง พระราชบัญญัติ กฎหมาย ตลอดจนสิ่งอื่นที่สนับสนุนทั้งหมด อาทิ หน่วยงานของรัฐ ข้าราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน สามารถแยกได้เป็น 2 ตอน คือ

1. การพัฒนาคน โดยพัฒนาตัวคนที่เป็นปัจจัยตัวกระทำให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาด้วยการพัฒนาตัวคนเต็มทั้งระบบที่มี 3 ด้าน ดังนี้

1.1 พฤติกรรม พฤติกรรมที่ดีเป็นช่องทางให้จิตใจพัฒนา และช่วยให้ปัญญาออกมามากมายน้อยเพียงพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เบียดเบียน แต่เป็นพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ก็เกิด โดยเน้น

- พฤติกรรมทั่วไป
- พฤติกรรมในการทำมาหาเลี้ยงชีพ
- พฤติกรรมเศรษฐกิจทั่วไป
- พฤติกรรมในการหาความสุข
- พฤติกรรมที่เกื้อหนุนการพัฒนาคนหรือพัฒนาชีวิตของบุคคล โดยเฉพาะพฤติกรรมที่เป็นฐานของการพัฒนาจิตใจและปัญญา

1.2 จิตใจ จิตใจมีเจตน์จำนงที่เป็นตัวชี้้นำกำหนดพฤติกรรมและสภาพจิตใจมีความสุขก็ทำให้พฤติกรรมมีความมั่นคง โดยเฉพาะในการพัฒนาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ควรจะทำให้ได้ในเรื่องปลีกย่อยต่อไปนี้

- จิตที่คิดจะได้จะเอา จำเป็นที่จะต้องถ่วงดุลด้วยการตัดสินใจที่คิดจะให้ซึ่งเป็นตัวนำจิตทำให้เกิดความสนใจต่อสุขทุกข์ของผู้อื่น
- มีชีวิตที่ใกล้ชิดหรือไม่ห่างเหินธรรมชาติเกินไป
- รู้จักสันโดษอย่างถูกต้อง

- รักษาศักยภาพในการที่จะมีความสุข และอิสรภาพของชีวิตได้ โดยไม่ปล่อยตัวปล่อยใจให้ชีวิตและความสุขของคนต้องไปขึ้นต่อวัตถุสิ่งบริโภคมามากเกินไป
- มีอุดมคติ มีปณิธานในหน้าที่กิจการงาน ในการสร้างสรรค์ทำสิ่งที่ดีงาม และการเข้าถึงจุดหมายแห่งชีวิตที่ดั่งงามสมบูรณ์

1.3 ปัญญา ปัญญาเป็นตัวปัญหา เป็นตัวจัดปรับทุกอย่างทั้งพฤติกรรมและจิตใจให้ลงตัวพอดี และเป็นตัวนำไปสู่จุดหมายแห่งความมีอิสรภาพ และสันติสุข จะต้องพัฒนาควบคู่ประสานกันไปและอิงอาศัยการพัฒนาทั้งพฤติกรรมและจิตใจ เช่น

- พฤติกรรมต่างๆ ที่บุคคลประพฤติปฏิบัติหรือสอนให้ทำ ควรให้เป็นไปด้วยความรู้เข้าใจรู้เหตุผลและคุณค่าหรือประโยชน์ ซึ่งนอกจากเป็นการพัฒนาปัญญาแล้ว จะทำให้เกิดความพอใจ เต็มใจ และตั้งใจทำ เกิดผลดีทางจิตใจและทำให้พฤติกรรมนั้นยั่งยืนมั่นคงด้วย
- พัฒนาปัญญาที่รู้เข้าใจโลก และชีวิตตามเป็นจริง เข้าถึงความจริงของธรรมชาติจน ผ่านพ้นความยึดติดในคุณค่าที่ไม่เป็นจริง ทำจิตใจให้เป็นอิสระ ไม่ต้องอาศัยสิ่งภายนอก ใช้พลังงานชีวิตทั้งหมดที่เหลืออยู่เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์สุขแก่โลก เป็นผู้บรรลุจุดหมายของการพัฒนามนุษย์ และเป็นผู้มีชีวิตที่เอื้อที่สุดต่อการที่โลกทั้งหมดคือสังคมมนุษย์และโลกแห่งธรรมชาติจะบรรลุจุดหมายแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. ระบบการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนาที่ยั่งยืนจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 4 ดำเนินไปด้วยดี โดยที่ทุกส่วนเป็นปัจจัยส่งผลในทางเกื้อกูลแก่กัน ทำให้ดำรงอยู่ด้วยดีและในระบบนี้มีมนุษย์ในฐานะเป็นปัจจัยตัวกระทำมีความสำคัญที่สุด ในที่นี้จะกล่าวถึงข้อคิดเกี่ยวกับการพัฒนาและการปฏิบัติต่อองค์ประกอบทั้ง 4 เฉพาะที่เป็นแนวทางพื้นฐานบางประการ

2.1 มนุษย์

- มนุษย์ในฐานะทรัพยากรมนุษย์ คือ เป็นทุนหรือเป็นปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ก็พึงมีการพัฒนาให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพโดยมีสุขภาพดี ขยันอดทน รับผิดชอบมีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งจะเป็นกำลังในระบบเศรษฐกิจและสังคมที่จัดสรรให้เกื้อหนุนและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 สังคม

- จุดสำคัญของมาตรการต่างๆ ทางสังคม ก็คือการสร้างบรรยากาศแห่งการไม่เบียดเบียนตลอดจนบรรยากาศแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูล สังคมจึงจะต้องให้มีมาตรการ พิทักษ์และป้องกันคนที่อยู่ในสถานะต่างๆ ซึ่งมีโอกาส มีกำลังความสามารถมากน้อยต่างกัน ไม่ให้เบียดเบียน ข่มเหงเอารัดเอาเปรียบกัน และเอื้อ

โอกาสที่แต่ละบุคคลจะพัฒนายิ่งขึ้นไปทั้งในฐานะมนุษย์และในฐานะทรัพยากรมนุษย์ พร้อมกันนั้น สังคมก็พึงมีมาตรการพิทักษ์ป้องกัน ไม่ให้คนเบียดเบียนทำลายธรรมชาติสิ่งแวดล้อม แต่มีมาตรการส่งเสริม สนับสนุนการกระทำและกิจการที่เกื้อกูลแก่ธรรมชาติ

2.3 ธรรมชาติ

- มนุษย์ในยุคพัฒนาที่ผ่านมา ยิ่งเจริญก็ยิ่งแปลกแยกจากโลกที่แท้ของตนเองคือ โลกธรรมชาติไกลออกไปมากขึ้น แท้จริงธรรมชาตินอกจากเป็นพื้นฐานและเป็นแหล่งหล่อเลี้ยงแห่งชีวิตด้านกายของมนุษย์แล้ว ถ้ามนุษย์วางท่าทีให้ถูกต้อง ธรรมชาติก็จะเป็นแหล่งอำนวยคุณค่าแห่งความงามความรื่นรมย์ ยิ่งกว่านั้น มนุษย์จะได้รับประโยชน์จากธรรมชาติโดยเป็นที่พัฒนาชีวิตของตนทุกด้านจนบรรลุความสมบูรณ์แห่งจิตใจและปัญญา

2.4 เทคโนโลยี

- การประดิษฐ์ การผลิต การใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาและอนุรักษ์ธรรมชาติโดยตรง มีมากมายหลายอย่าง เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกื้อกูลไม่ทำลายธรรมชาติ เทคโนโลยีที่ประหยัดพลังงาน เทคโนโลยีเพื่อกำจัดของเสีย เป็นต้น
- เนื่องจากเทคโนโลยีเป็นเครื่องขยายวิสัยแห่งอินทรีย์ของมนุษย์ ทำงานแทนมนุษย์ได้มากมายและอีกประการหนึ่งเป็นเครื่องบำรุงบำเรออำนวยความสะดวกสบาย ถ้ามนุษย์ใช้มันด้วยสติ และถูกต้อง มันก็จะเป็นปัจจัยที่เกื้อกูลยิ่งทั้งในการพัฒนาตัวมนุษย์เองและในการนำการพัฒนาที่ยั่งยืนไปสู่จุดหมาย แต่ถ้ามนุษย์ลืมหิวสติไปโดยใช้แต่เทคโนโลยีทำงานให้ ผลก็จะกลายเป็นว่าเทคโนโลยีนำมาซึ่งความเสื่อมแก่มนุษย์ มนุษย์จึงจะต้องไม่ประมาทและให้ความเจริญของเทคโนโลยีเคียงคู่กัน ไปด้วยการพัฒนาตนเอง

9.6 ธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ช่วยกันเกิดการสร้างงาน การลงทุนและการหมุนเวียนของเงินทุนภายในประเทศ ธุรกิจชุมชนมีการบริหารงานที่มีอิสระใช้เงินลงทุนไม่มากนักในตอนต้นเน้นการสร้างงานในชุมชนให้เพิ่มมากขึ้นเป็นหลักและสามารถบริหารงานได้คล่องตัวเพราะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน อาทิเช่น รัฐบาล ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือผ่านกองทุนหมู่บ้าน เป็นที่สังเกตเห็นทั่วไปทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค จะพบว่ามิธุรกิจชุมชนในหลายรูปแบบ เช่น ธุรกิจแปรรูป ไร่ขายของท้องถิ่น หรือ อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ทำร่ม เครื่องจักสาน หรือเครื่องปั้นดินเผา

ความหมายของธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชน หมายถึง ธุรกิจที่เป็นของของชุมชน เพื่อชุมชน และบริหารจัดการโดยชุมชน ซึ่งเป็นการบริหารเน้นการกระทำในเชิงธุรกิจ แตกต่างจากการกุศล หรือการช่วยเหลือเกื้อกูลในลักษณะของสหกรณ์ (อภิชัย พันธเสน. 21 กุมภาพันธ์ 2545)

ธุรกิจชุมชน ในความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์และการค้า หมายถึงกิจการทางเศรษฐกิจของชุมชนที่ต้องการได้กำไร (ณรงค์ เพชรประเสริฐ. 2542. หน้า 89)

“ธุรกิจชุมชน” ในความหมายของการวิจัย เรื่องนโยบายและมาตรฐานในการส่งเสริมธุรกิจชุมชน จากการศึกษาพบว่า ความหมายของธุรกิจชุมชน มีทั้งระดับที่คล้ายคลึงกันและมีความแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เป้าหมายและลักษณะการดำเนินงาน และได้จำแนกความหมายธุรกิจชุมชนไว้ดังนี้

1. ความหมายที่หน่วยงานนั้นๆ กำหนดนิยามไม่เฉพาะเจาะจง จึงหมายถึง การสร้างงานสร้างอาชีพ และเพิ่มรายได้ การส่งเสริมให้กลุ่ม องค์กรประชาชน และเอกชน ในชุมชนดำเนินกิจกรรมด้านอาชีพ ฝึกอาชีพ และหมายรวมถึงการให้ความรู้ในด้านการบริหารธุรกิจ การตลาด การผลิต ทู่น และการจัดการขั้นต้น

2. ความหมายของธุรกิจชุมชนที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมกันดำเนินงานและมีขอบเขตของวัตถุประสงค์ที่กว้างกว่าการเพิ่มรายได้

“ธุรกิจชุมชน” คือ ธุรกิจที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการทั้งในลักษณะการเป็นเจ้าของคนเดียวทั้งหมด หรือบางส่วนในฐานะผู้ร่วมทุน หรือผู้ถือหุ้น อันจะนำไปสู่การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และการพัฒนาที่ยั่งยืน

“ธุรกิจชุมชน” คือ การดำเนินกิจกรรมซึ่งส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทมีรายได้ โดยพัฒนาความรู้ความสามารถของประชาชน ในการบริหารจัดการมีลักษณะการพึ่งพาซึ่งกันและกัน (ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ. 2540. หน้า 96-98)

จากความหมายธุรกิจชุมชนในลักษณะต่างๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า

“ธุรกิจชุมชน” คือ กิจกรรมที่บุคคลหรือองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมรวมกัน มีส่วนร่วมเป็นบางส่วนหรือทั้งหมด เพื่อดำเนินการในกิจกรรมการผลิต การแปรรูป การค้า และการบริการที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน อันจะนำไปสู่ชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี และการพัฒนาที่ยั่งยืน (ปาริชาติ วลัยเสถียร. 2540. หน้า 96-98)

การจัดการธุรกิจชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในท้องถิ่นและองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษารวบรวมเอกสาร ได้พบว่าหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวมทั้งองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธุรกิจชุมชนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานของรัฐ ได้เข้ามาส่งเสริมธุรกิจชุมชนโดยผ่านนโยบายของพรรคการเมืองที่เข้าร่วมเป็นรัฐบาล และจัดทำเป็นนโยบายของรัฐบาลด้วยการมอบหมายให้กระทรวงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นำไปปฏิบัติ ตัวอย่างโครงการที่รัฐบาล ได้ริเริ่มหรือกำลังจัดทำอาทิเช่น โครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการพักชำระหนี้เกษตรกร โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อันเป็นโครงการที่เน้นการสร้างธุรกิจชุมชนอย่างแท้จริง

2. หน่วยงานอาสาสมัครของเอกชน ได้แก่หน่วยงานที่มีได้สังกัดภาครัฐ อาทิเช่น มูลนิธิรักบ้านเกิด คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน (คพศช.) มูลนิธิอาสาเพื่อพัฒนาสังคม (มอส.) ซึ่งลักษณะการช่วยเหลือเป็นไปในรูปแบบของการให้ความรู้ และฝึกอบรมชาวบ้านในการประกอบสัมมาชีพ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต และผู้บริโภค

3. โครงการหลวง ในรูปแบบของโครงการพัฒนาตามแนวพระราชดำริต่างๆ เช่น มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ร้านจิตรลดาและโครงการสวนพระองค์ส่วนจิตรดา

4. บ-ว-ร (บ้าน-วัด-โรงเรียน) เป็นรูปแบบความร่วมมือกันระหว่างตัวแทนหมู่บ้านตัวแทนวัดต่างๆ ในเขตชุมชน ตัวแทนโรงเรียน รวมถึงคณะกรรมการจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จุดมุ่งหมายก็เพื่อให้เกิดการรวมตัวกันเพื่อช่วยสร้างสรรค์ และพัฒนาธุรกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ลักษณะของธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนโดยทั่วไปมีลักษณะดังนี้

1. เป็นธุรกิจขนาดเล็ก มีความคล่องตัวในการบริหาร มีการบริหารงานที่ไม่ซับซ้อน สามารถตัดสินใจปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงทางการเศรษฐกิจ และการตลาดได้อย่างรวดเร็ว
2. รายได้จากยอดขายในระยะเริ่มต้นไม่มากนัก ธุรกิจชุมชนจะทำการจำหน่ายสินค้า บริการ หรือผลิตสินค้าในปริมาณที่คุ้มทุน และได้กำไรเพื่อแบ่งให้แก่สมาชิก โดยคำนึงถึงขนาดของ ตลาดที่มีอยู่ จึงทำให้รายได้จากยอดขายไม่มากนักและเพียงพอที่จะทำให้ธุรกิจดำเนินการได้อย่างราบรื่น
3. ต้นทุนในการดำเนินกิจการต่ำ ธุรกิจ ชุมชนนั้นดำเนินงานโดยเน้นให้คนมีงานทำในสภาพการทำงานที่เป็นมิตร และมีความสุข จึงไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าจ้างมาก
4. การติดต่อ และการให้บริการกับลูกค้าเป็นไปอย่างใกล้ชิด ธุรกิจชุมชนส่วนใหญ่ดำเนินงานโดยสมาชิกชุมชน ซึ่งทำให้การติดต่อสื่อสารกับลูกค้าเป็นไปในลักษณะเป็นกันเอง
5. การเริ่มต้นธุรกิจทำได้ง่าย โดยคณะบุคคลที่ไม่ใช่เครือข่ายที่มีวัตถุประสงค์ที่จะทำธุรกิจร่วมกันเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่ม ให้ปัญหาเงินทุนไม่เป็นสมาชิกไม่มีเจ้าของผูกขาดแต่เพียงผู้เดียว

ประเภทของธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนมีการจัดแบ่งธุรกิจออกเป็นประเภทตามการประกอบการ 4 ประเภท คือ

1. ธุรกิจการผลิต หมายถึง การนำเอาวัสดุ หรือสินค้าบางชนิดมาแปรสภาพให้เป็นสินค้าใหม่ มีรูปแบบใหม่ ธุรกิจชุมชนที่ดำเนินที่ดำเนินการทางด้านการผลิต ซึ่งอาศัยวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น อาทิเช่น ผลิตเครื่องปั้นดินเผา ผลิตเครื่องจักสาน ทอผ้า ส่วนธุรกิจชุมชนที่ทำการผลิตเอง อาจดำเนินการจำหน่ายสินค้าที่ผลิตได้เองหรือขายสินค้าที่ผลิตได้ให้พ่อค้าคนกลางหรือตัวแทนจำหน่ายสินค้าต่อไป

2. ธุรกิจค้าปลีก หมายถึง กิจการที่ทำการขายสินค้าให้ถึงมือผู้บริโภค ณ บริเวณที่ทำการขาย ได้แก่ สินค้าอุปโภค สินค้าบริโภคทุกชนิด จนถึงสินค้าประเภทของเล่นเด็ก เครื่องเขียน เป็นต้น ธุรกิจประเภทนี้เน้นการร่วมทุนของสมาชิก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ จัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้บรรดาสมาชิกและผู้ไม่ได้เป็นสมาชิก เพื่อลดค่าใช้จ่ายจากการที่ต้องซื้อจากพ่อค้าคนกลางที่กำหนดอัตราค่าไร่วิเศษ

3. ธุรกิจค้าส่ง หมายถึง กิจการที่ดำเนินการรับซื้อสินค้าจากผู้ผลิตเป็นจำนวนมากๆ และนำสินค้านั้นมาขายต่อให้กับผู้ค้าปลีกหลายๆ รายต่อไป

4. ธุรกิจประเภทนี้นับได้ว่าเป็นธุรกิจชุมชนขนาดใหญ่และมีความมั่นคงพอสมควรแล้ว ธุรกิจบริการ หมายถึง การรวมกลุ่มของสมาชิกเพื่อประกอบธุรกิจบริการ คือ สินค้าที่ไม่สามารถจับต้องได้ แต่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ

ความสำคัญของธุรกิจชุมชน

1. เปิดโอกาสให้มีการประกอบการ เป็นช่องทางและโอกาสสำหรับผู้ที่มีความต้องการในการประกอบธุรกิจด้วยตนเอง ร่วมกับสมาชิกคนอื่น ถึงแม้จะมีฐานะเป็นลูกจ้าง ก็มีส่วนในการเป็นเจ้าของประกอบการด้วยเช่นกัน

2. ก่อให้เกิดการจ้างงาน ธุรกิจชุมชนทำให้เกิดการจ้างแรงงานในท้องถิ่น มีการพัฒนาฝีมือแรงงาน อย่างต่อเนื่องพร้อมกันไปด้วย

3. ส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ บางประเภทจำเป็นต้องอาศัยวัตถุดิบจากหลายๆ แหล่ง เพื่อนำมาผลิตสินค้าในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ธุรกิจชุมชนจึงเป็นแหล่งที่ช่วยในการผลิตชิ้นส่วนและนำส่งให้กับธุรกิจขนาดใหญ่อีกชั้นหนึ่ง เพื่อผลิตเป็นสินค้าที่ได้มาตรฐานต่อไป

4. สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ธุรกิจชุมชน หากมีปริมาณมากขึ้นเท่าไร จะก่อให้เกิดการกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจไปสู่กลุ่มผู้ประกอบการและกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างทั่วถึง อัตราการว่างงานลดลง ความมั่นคงของประเทศมีเพิ่มขึ้น

6. ลดปัญหาสังคมที่เป็นภัยคุกคามประเทศชาติ หากธุรกิจชุมชนบรรลุเป้าหมาย ชุมชนมี

ความเข้มแข็ง ปัญหาสังคมต่างๆ ก็จะได้รับบรรเทาพร้อมกันไปด้วย ช่วยให้เกิดเป็นสังคมที่มีความร่มเย็นเป็นสุข

การสร้างจิตสำนึกการจัดการธุรกิจชุมชน

ธุรกิจชุมชนจะต้องสร้างจิตสำนึกที่ดีในด้าน ต่อไปนี้คือ

1. การสร้างจิตสำนึกต่อลูกค้าหรือผู้บริโภค
 - 1.1 สนองตอบความต้องการของลูกค้าอย่างแท้จริง
 - 1.2 จำหน่ายสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพเท่านั้น
 - 1.3 สินค้าหรือบริการมีมาตรฐานความปลอดภัย ความรับผิดชอบต่อความเสียหายอันเกิดจากความบกพร่องของสินค้าหรือบริการนั้น
 - 1.4 ให้ข้อมูล จุดเด่น ข้อจำกัดของสินค้าหรือบริการอย่างละเอียด ชัดเจน ตรงไปตรงมา
 - 1.5 จำหน่ายในราคาที่เหมาะสม สมเหตุสมผลกับคุณภาพและโอกาส
 - 1.6 มีจริยธรรมไม่หลอกล่อ อำพราง น้อโกงลูกค้า
 - 1.7 ให้ลูกค้ามีอิสระในการตัดสินใจซื้อ ไม่รบกวน รวบรัด
 - 1.8 รับผิดชอบต่อสินค้าที่บกพร่องโดยทันที
 - 1.9 จะต้องไม่ละลาบ ละลวง หรือยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวของลูกค้า
 - 1.10 ให้ความสำคัญกับลูกค้าทุกระดับ และให้ระลึกเสมอว่า “ลูกค้า คือ ผู้นำมาซึ่งความ มั่นคง เติบโตและยั่งยืนของธุรกิจชุมชน”
2. การสร้างจิตสำนึกต่อสมาชิกและชุมชน
 - 2.1 ดำเนินถึงผลประโยชน์ของสมาชิกในกลุ่มธุรกิจชุมชน โดยให้หลักคุณธรรม และผ่าน มติในการประชุมสมาชิก
 - 2.2 เสริมสร้างความสามัคคีภายในกลุ่มให้มีความเหนียวแน่น โดยให้คงความเป็นกลุ่มธุรกิจชุมชน
 - 2.3 ร่วมพัฒนาสังคมของท้องถิ่นที่เข้าไปดำเนินงาน
 - 2.4 สร้างงานให้คนในชุมชน
3. การสร้างจิตสำนึกต่อผู้สนับสนุนปัจจัยการผลิตหรือเครือข่ายธุรกิจชุมชน
 - 3.1 ดำเนินถึงผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างธุรกิจชุมชนและผู้สนับสนุนปัจจัยการผลิตหรือเครือข่ายธุรกิจชุมชน
 - 3.2 สนับสนุนให้มีการผลิตวัตถุดิบหรือปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพเท่านั้น จึงจะรับซื้อเพื่อสินค้าที่มีคุณภาพไม่เป็นอันตรายต่อลูกค้า
 - 3.3 ช่วยเหลือ สนับสนุนเครือข่ายธุรกิจชุมชน ทั้งในด้านความรู้ เทคนิค หรือเงินทุนเมื่อมีโอกาส

4. การสร้างจิตสำนึกต่อสถาบันหรือหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน
 - 4.1 น้อมรับความช่วยเหลือจากสถาบันหรือหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้เทคนิค และงบประมาณที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจชุมชน
 - 4.2 ไม่เปิดโอกาสให้สถาบันหรือหน่วยงานทางภาครัฐบาลและเอกชนใช้ธุรกิจชุมชนเป็น เครื่องมือในการฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - 4.3 ตอบแทนคุณต่อสถาบันหรือหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนเมื่อมีโอกาส
5. การสร้างจิตสำนึกต่อช่องทางการจัดจำหน่าย
 - 5.1 ให้ระลึกเสมอว่า คนกลางจะเป็นผู้ช่วยรับหน้าที่ในการกระจายสินค้าไปยังลูกค้า ถ้าไม่มีสถาบันนี้ ธุรกิจชุมชนจะอยู่ได้ต้องขายสินค้าเอง จะต้องรับภาระต้นทุนทางการตลาดเอง
 - 5.2 พยายามสร้างสัมพันธภาพอันดีให้เกิดขึ้นกับคนกลางและไม่เปิดโอกาสให้คนกลางมีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้า
 - 5.3 ไม่เปิดโอกาสให้มีการผูกขาดคนกลางรายใดรายหนึ่งเท่านั้น
6. การสร้างจิตสำนึกต่อสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
 - 6.1 สร้างจิตสำนึกในการไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งในชุมชนของตนเองและชุมชนอื่น
 - 6.2 ไม่ใช้สารเพิ่มผลผลิตที่เป็นอันตรายต่อลูกค้า
 - 6.3 นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างประหยัด มีการผลิตทดแทนหรือใช้วัสดุอื่นที่สามารถนำมาทดแทนทรัพยากรธรรมชาติได้
7. การสร้างจิตสำนึกต่อสังคม วัฒนธรรม ประเพณี
 - 7.1 ไม่ประกอบธุรกิจที่ทำให้สังคม วัฒนธรรม ประเพณี อันดีงามเสื่อม
 - 7.2 ส่งเสริมสนับสนุน และเผยแพร่ วัฒนธรรม ประเพณี อันดีงามของท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

9.7 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

การจัดทำบัญชีและรายงานแยกเป็น 2 ชุด คือ กิจกรรมกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทและกิจกรรมเงินออมของสมาชิกกองทุนครั้งที่มีการรับจ่ายเงินให้มีการบันทึกบัญชีควบคุมให้ถูกต้องครบถ้วนเพื่อประโยชน์ ดังนี้

1. เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่รับผิดชอบบริหารจัดการเงินของกองทุนใช้ควบคุมการรับ - จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
2. เพื่อรายงานการดำเนินงานและฐานะการเงิน ประจำเดือน และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องให้สมาชิกและสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแห่งชาติใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน

3. เพื่อจัดทำรายงานการเงินประจำปี ผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินของกองทุนส่งให้ผู้ตรวจสอบบัญชีที่คณะกรรมการกำหนดตรวจสอบและรายงานผลให้คณะกรรมการทราบ พร้อมประกาศเปิดเผยให้ประชาชนและสมาชิกทราบ

วิธีการทำบัญชีกองทุน สำหรับกิจกรรมกองทุน 1 ล้านบาท

การจัดทำบัญชีอย่างน้อยต้องมีสมุดบัญชี ทะเบียน และรายงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สมุดบัญชี เป็นสมุดที่ใช้บันทึกรายละเอียดการรับและการจ่ายเงินกองทุน ประกอบด้วย
 - 1.1 สมุดบัญชีรายรับเงินกองทุน 1 ล้านบาท การรับเงินทุกกรณีจะต้องนำมาลงบัญชีในสมุดบัญชีรายรับ เพื่อบันทึกควบคุมการรับเงินทุกประเภทเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์
 - 1.2 สมุดบัญชีรายจ่ายเงินกองทุน 1 ล้านบาท การจ่ายเงินทุกกรณีจะต้องนำมาลงในสมุดบัญชีรายจ่าย เพื่อบันทึกควบคุมรายจ่ายเงินสดและการจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารหรือการโอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนให้กับผู้รับหรือผู้มีสิทธิ

วิธีการทำบัญชีกองทุน สำหรับกิจกรรมเงินออมของสมาชิกกองทุน

การจัดทำบัญชีอย่างน้อยต้องมีสมุดบัญชี ทะเบียน และรายงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. สมุดบัญชี เป็นสมุดบัญชีที่ใช้บันทึกรายละเอียดการรับและการจ่ายเงินกองทุนประกอบด้วยสมุดบัญชีรายรับกองทุน (เงินออม) การรับเงินทุกกรณีจะต้องนำมาลงบัญชีในสมุดบัญชีรายรับเพื่อบันทึกควบคุมการรับเงินทุกประเภทเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารประเภทออมทรัพย์
 - 1.1 สมุดบัญชีรายจ่ายกองทุน (เงินออม) การจ่ายเงินทุกกรณีที่จ่ายจากกองทุนเงินออมจะต้องนำมาลงบัญชีในสมุดบัญชีรายจ่ายสด และการจ่ายเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือการโอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของกองทุนให้กับผู้รับหรือผู้มีสิทธิ
2. ทะเบียน ประกอบด้วย
 - 2.1 ทะเบียนคุมค่าของตู้ใช้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนผู้มียื่นค่าของตู้เพื่อสรุปวงเงินที่ขอตู้และวงเงินที่คณะกรรมการกองทุนอนุมัติให้ตู้ในแต่ละเดือนแต่ละปี
 - 2.2 ทะเบียนคุมลูกหนี้รายตัว ใช้บันทึกควบคุมลูกหนี้เงินกู้รายตัวเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและติดตามหนี้โดยแสดงรายละเอียดต่าง ๆ ของลูกหนี้ เช่น วงเงินให้กู้ การรับชำระหนี้ และยอดเงินคงเหลือ

ทั้ง 2 ทะเบียนข้างต้น ให้ใช้รูปแบบและวิธีการบันทึกคุมลูกหนี้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เป็นการกู้จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท หรือจากกองทุนเงินออมของสมาชิก

3. ทะเบียนคุมเงินฝากสัจจะ/ค่าหุ้น/เงินรับฝากรายตัว

ใช้บันทึกควบคุมเงินที่สมาชิกนำมาฝากไว้กับกองทุนหมู่บ้านเพื่อเป็นเงินออมตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและตรวจสอบกับยอดเงินฝากธนาคาร และการจ่ายเงินคืนให้สมาชิก

4. ทะเบียนคุมทรัพย์สินที่รับเป็นค่าหุ้น บริจาค

ใช้บันทึกรายละเอียดทรัพย์สินที่สมาชิกขอชำระเป็นค่าหุ้นแทนเงินหรือทรัพย์สินนั้นจริงๆ หรือทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาคโดยปราศจากภาระผูกพัน

รายงานการเงิน ประกอบด้วย

1. รายงานรายได้ค่าใช้จ่าย ประจำเดือน /ประจำปี เป็นรายงานที่แสดงผลการดำเนินงาน
2. รายงานงบดุล ประจำเดือน/ประจำปี เป็นรายงานที่แสดงฐานะการเงินของกองทุน ใดวันใดวันหนึ่ง พร้อมรายละเอียดประกอบงบดุล

รายงานทั้ง 2 รายงาน ให้จัดทำแยกชุด สำหรับกิจกรรมกองทุน 1 ล้านบาทและกิจกรรมเงินออมของสมาชิก เพื่อส่งธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์กิจกรรมละ 1 ชุด และเก็บไว้ที่สำนักงาน 1 ชุด



บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ศึกษาถึงวิธีการดำเนินการประเมินโครงการ และทำการประเมินโดยใช้วิธีประเมินแบบอะไร ใช้เครื่องมืออะไร และประเมินตามตัวชี้วัดหรือตัวแปรอะไรบ้าง ตลอดจนระบุลักษณะค่าของตัวแปร แหล่งที่เก็บข้อมูล และวิธีการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ตัวแปรและตัวชี้วัด
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมิน

- 1) หลักการพื้นฐานของการประเมินเป็นการประเมินตามรายงานสภาพจริง หรือที่เรียกกันว่า “Authentic Dvaluation”
- 2) การตัดสินคุณค่า ความเด่น ความด้อย ไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการประเมิน แต่อาจทำในเชิงชี้แนะสำหรับตัวบ่งชี้บางตัวเท่านั้น
- 3) การกำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินค่าของตัวบ่งชี้จะไม่กระทำไว้ล่วงหน้า แต่จะทำการเก็บข้อมูลก่อนสำหรับตัวบ่งชี้ทุกตัว แล้วจึงค่อยพิจารณาว่าควรกำหนดเกณฑ์ ตัดสินค่าสำหรับตัวบ่งชี้ใดบ้างแล้วจึงค่อยพิจารณาตัดสินตามเกณฑ์นั้น ส่วนตัวบ่งชี้ที่ไม่มีการกำหนดเกณฑ์ก็เสนอผลโดยไม่มีการตัดสินค่า แต่เป็นการรายงานผลข้อมูลตามสภาพจริง
- 4) รูปแบบการประเมินเป็นการประเมินเชิงระบบซึ่งตรงกับซีพีพีโมเดล (CIPP Model : Contest - Input - Process - Product) แบบจำลองซีพีพีโมเดล ระบุว่า จะประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ (ตามแผนภูมิที่ 1.1)
 - 4.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (Contest Evaluation) เป็นการประเมินสภาพทั่วไปของชุมชนท้องถิ่น คำว่า “บริบท” หมายถึง สภาพแวดล้อมซึ่งอยู่รอบๆ หน่วยระบบกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง นั้น
 - 4.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าทั้งปวงของหน่วยระบบการบริหารจัดการและของหน่วยระบบกิจการของผู้กู้
 - 4.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการของทั้งสองหน่วย ระบบ คือหน่วยระบบบริหารจัดการกองทุนและหน่วยระบบกิจการของผู้กู้

4.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นในหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ดูแลและหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลแต่ละราย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีดังนี้

1. แบบรายงาน 1 (ปร 1) แบบเก็บข้อมูลบริบทหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. แบบรายงาน 2 (ปร 2) แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
3. แบบรายงาน 3 (ปร 3) แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน
4. แบบรายงาน 4 (ปร 4) แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน
5. แบบรายงาน 5 (ปร 5) แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. แบบรายงาน 6 (ปร 6) แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. แบบรายงาน 7 (ปร 7) แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน
8. แบบรายงาน 8 (ปร 8) แบบรายงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
9. แบบรายงาน 9 (ปร 9) แบบรายงานบันทึกการสัมภาษณ์
10. แบบรายงาน 10 (ปร 10) แบบรายงานแบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน
11. แบบรายงาน 11 (ปร 11) แบบรายงานแบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี
12. แบบรายงาน 12 (ปร 12) แบบรายงานการวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน
13. การสัมภาษณ์
14. การสังเกตสภาพแวดล้อม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ตัวชี้วัด

ในการกำหนดตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์ได้กำหนดตัวชี้วัดตามกรอบความคิดทฤษฎีเชิงระบบหรือตามกรอบการประเมินแบบซิปปโมเดล (CIPP Model)

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ประกอบด้วย

- 1 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ (หน่วยระบบ A) ได้แก่
 - 1) ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
 - 2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input indicator)
 - 3) ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
 - 4) ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)
- 2 ตัวชี้วัดของหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B) ได้แก่
 - 1) ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator)
 - 2) ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator)
 - 3) ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator)
 - 5) ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator)

แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

แนวทางดำเนินงานด้านข้อมูล ในการทำสารนิพนธ์ไม่ได้เน้นความเคร่งครัดในวิธีวิจัย ที่จะมุ่งควบคุมการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแต่มุ่งให้ได้เนื้อหาสาระ และข้อหลักวิชาที่รวบรวมมาได้ ดังนั้น จึงไม่ได้แสดงวิธีการโดยละเอียดในการเก็บข้อมูลแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเก็บข้อมูล สำหรับแต่ละตัวชี้วัดขึ้นอยู่กับลักษณะและธรรมชาติของตัวชี้วัดนั้นๆ ทั้งตัวชี้วัดของหน่วยระบบบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ และตัวชี้วัดของหน่วยระบบ การดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

วิธีการที่ใช้เก็บข้อมูลและการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ประกอบด้วยหลายวิธีอื่น ได้แก่

1. การสัมภาษณ์โดยใช้แบบ บร. ต่างๆ
2. การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน
3. การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม
4. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

วิธีสังเคราะห์ข้อมูล ในการสังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บมาได้ด้วยวิธีต่างๆ ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลในเรื่องเดียวกันมาประมวลเข้าด้วยกัน ถ้าพบว่า มีข้อแตกต่างก็ทำการตรวจสอบกับแหล่งที่มา หรือแหล่งอื่นที่มีความเชื่อถือได้ จากนั้นจึงนำมาเรียบเรียงและจัดเกลาจนได้ประเด็นที่ชัดเจน

วิธีการเก็บข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) สารนิพนธ์ฉบับนี้ ใช้วิธีการสำรวจ สัมภาษณ์ สังเกต เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบรายงานทั้ง 12 แบบ นำแบบรายงานทั้ง 12 แบบ ไปขอความร่วมมือ ในการให้ข้อมูล เพื่อทำการวิจัยจากแหล่งข้อมูลที่สุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูลสุ่มตัวอย่าง จำนวน (n) 123 กลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมจากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยและข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรีการเลือกผู้ให้ข้อมูล

แบบรายงาน 1 (บร 1) แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้ใหญ่บ้าน ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชาวบ้าน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Purposive Random Sampling

แบบรายงาน 2 (บร 2) แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน ผู้ให้ข้อมูล คือ ประชาชนในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ร้อยละ 50 ของจำนวนครัวเรือน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Convenience Random Sampling

แบบรายงาน 3 (บร 3) แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ผู้ให้ข้อมูล คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Purposive Random Sampling สมาชิกกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling ประชาชนทั่วไป ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Convenience Random Sampling

แบบรายงาน 4 (บร 4) แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน ผู้ให้ข้อมูลคือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Simple Random Sampling สมาชิกกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Convenience Random Sampling แบบรายงาน 9 (บร 9) แบบบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลคือ ประชาชนทั่วไปในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบใช้ตาราง Krejcie และ Morgan

การเตรียมและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเตรียมข้อมูล หลักจากได้เก็บรวบรวมแบบรายงาน 1 2 3 4 และ 9 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่อไปนี้

- 1.1 นำแบบรายงานต่างที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต เพื่อเตรียมการคัดแยกข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลของแบบรายงานต่างๆ ตามหัวข้อ ของงานวิจัย

1.2 การเตรียมแบบรายงานต่างๆ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสังเกต นำมาวางหรือจัดเรียง โดยยึดตามหัวข้อเรื่องหรือโครงเรื่องของรายงานการวิจัยเป็นหลักจากนั้นก็แบ่งแบบรายงานออกเป็นหัวข้อย่อย ตามลักษณะคำถามของงานวิจัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบรายงานต่างๆ เป็นการวิเคราะห์ ในลักษณะเป็นเหตุเป็นผล ตีความหมายของข้อมูลในลักษณะเชิงอธิบายหรือเชิงพรรณนา (Descriptive)

จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้กู) ดังนี้

1. การประเมินบริบท มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1-ประวัติความเป็นมา	1. ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน 2. คนที่กลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหนและเหตุใดจึงอพยพมา 3. สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ 4. อาชีพเดิม (อาชีพหลัก/รอง) คืออะไร 5. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้วคืออะไร เพราะอะไรจึงเลิกทำ 6. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น 7. การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณสุข โภค มีประมาณ	1. ผู้นำชุมชน 2. ผู้อาวุโส 3. ผู้นำกลุ่มอาชีพ 4. ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอกสาร
C2-สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	พ.ศ.ใด (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา) 1. ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน 2. อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น 3. แผนที่หมู่บ้าน	1. ข้อมูลจากเอกสาร 2. หมู่บ้าน 3. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์เอกสาร 2. สังเกต 3. สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C3-สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	1.อาชีพหลักและอาชีพรอง 2.จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 3.จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย 4.จำนวนและประเภทร้านค้าในหมู่บ้าน 5.จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน 6.โรงงานอุตสาหกรรมในบ้าน 7.โรงเรียนในหมู่บ้าน (จำนวนครู / นักเรียน) 8.โรคที่เจ็บป่วย 9.สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย	1.ผู้นำชุมชน 2.สถานีอนามัยตำบล 3.โรงเรียน 4.เกษตรตำบล 5.หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์เอกสาร 2.สังเกต
C4-วัฒนธรรมประเพณี	1.จำนวนวัด/โบสถ์/มัสยิด 2.จำนวนพระ/เณร/บาทหลวง 3.ภาษาพื้นบ้าน 5.ความเชื่อด้านต่างๆ (ศาลปู่ตาฯ)	1.ผู้นำชุมชน 2.ผู้อาวุโส 3.ชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2.ศึกษาจากเอกสาร 3.สังเกต
C5-โครงการพื้นฐานและทรัพยากร	1.จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจายข่าว, ศาลาประชาคม, ไปรษณีย์ 2.จำนวนและสภาพทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำ แร่ ฯลฯ ที่เป็นสาธารณประโยชน์	1.ผู้นำชุมชน 2.หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ 2.สังเกต
C6-ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	1.ประเภทผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ 2.กลุ่มต่างๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้าน (จำนวนสมาชิก, ทุนของกลุ่ม, กิจกรรมกลุ่ม, ปีก่อตั้ง) 3.ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่างๆ (ชื่อ, อายุ, ความเชี่ยวชาญ)	1.ผู้นำชุมชน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 2.สังเกต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C7-โครงการพัฒนาที่ผ่านมา	<ol style="list-style-type: none"> 1.โครงการของภาครัฐ 2.โครงการของภาคเอกชน 3.โครงการที่ชาวบ้านทำขึ้นเอง (ชื่อโครงการ/กิจกรรมของโครงการ) (ย้อนหลัง 5 ปี) 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ผู้นำชุมชน 2.ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 3.ข้อมูลที่บันทึกไว้ 	
C8-ความเข้มแข็งของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1.ความสามัคคี 2.ความซื่อสัตย์ 3.การช่วยเหลือกัน 4.การยกย่องคนทำความดี 5.โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6.จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7.ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8.การรวมกลุ่ม 9.การประชุม/เสวนาสมาเสมอ 10.การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11.มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12.การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ชาวบ้าน 1.ผู้นำชุมชน 2.ผู้อาวุโส 3.ชาวบ้าน 	
ระดับรายบุคคล			
C9-อาชีพเดิม	<ol style="list-style-type: none"> 1.อาชีพหลัก/รอง 2.ผลการประกอบอาชีพเดิม (เพียงพอต่อการเลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3.ปัญหาอุปสรรคในการประกอบอาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 	
C10-สมาชิกในครอบครัว	<ol style="list-style-type: none"> 1.สมาชิกในครอบครัวและรายละเอียด เช่น จำนวน, อายุ, สถานภาพสมรส, ระดับการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 	

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C11-สภาพการอยู่อาศัย	ศึกษา, ความสัมพันธ์กับหัวหน้าครอบครัว, การมีงานทำ 1.มีบ้านเป็นของตนเองหรือไม่ ถ้าไม่มีพักอาศัยอย่างไร	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต
C12-รายได้ของครอบครัว	1.รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 2.ความเพียงพอของรายได้ต่อรายจ่าย	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
C13-หนี้สินของครอบครัวก่อนกู้เงินกองทุน	1.จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ก่อนกู้เงินกองทุน 2.สาเหตุของการมีหนี้สิน 3.แหล่งเงินกู้	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัยนำเข้า

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน II-นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1.รายละเอียดของระเบียบ สำนักนายกฯ 2.รายละเอียดของระเบียบกองทุนฯ	1.ระเบียบสำนัก นายกฯ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ชื่อกับกองทุน หมู่บ้านและชุมชน เมืองแห่งชาติ	1.ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I2-การประชาสัมพันธ์ (เอาหมู่บ้านเป็นที่ตั้งว่า ชาวสารมาแบบไหน โดยใช้สื่อแบบใด	<ol style="list-style-type: none"> 1.ช่วงเวลาที่มีการประชาสัมพันธ์ 2.ประเภทสื่อในการประชาสัมพันธ์ 3.ความทั่วถึงในการประชาสัมพันธ์ 4.เนื้อหาในการประชาสัมพันธ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ผู้นำชุมชน 2.ชาวบ้าน 3.ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 4.ที่ทำการกองทุนหมู่บ้าน 5.เอกสารประชาสัมพันธ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต 3.ศึกษาจากเอกสาร
I3-คณะอนุกรรมการระดับอำเภอที่เกี่ยวข้อง	<ol style="list-style-type: none"> 1.จำนวนคณะอนุกรรมการ 2.องค์ประกอบคณะอนุกรรมการ 3.ส่วนราชการภาคประชาชน 4.การปฏิบัติหน้าที่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.พัฒนาชุมชน 2.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
I4-คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1.จำนวน 2.คุณสมบัติ 3.วิธีการได้มา 4.การพ้นจากตำแหน่ง 5.ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 	<ol style="list-style-type: none"> 1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> 1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2.ศึกษาจากเอกสาร
I5-การเตรียมความพร้อม การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชาวบ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1.วิธีการในการเตรียมความพร้อม 2.เนื้อหาในการเตรียมความพร้อม 3.จำนวนครั้งในการเตรียมพร้อม 4.หน่วยงาน/องค์กร ที่ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อม 	<ol style="list-style-type: none"> 1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ส่วนราชการ 3.ชาวบ้าน 4.ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1.สัมภาษณ์ชาวบ้านตามแบบ บร.3, บร.9 (จากข้อมูลดิบ 30 ครั้ง เร็ว) 2.สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I6-เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1.วันที่ได้รับอนุมัติ 2.การเก็บรักษาเงิน	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์
I7-เงินทุนสะสมอื่นๆ	1.ประเภท/จำนวน/ที่มาและ การเก็บรักษาเงินทุนสะสม อื่นๆ	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
I8-บัณฑิตกองทุน	1.ประวัติส่วนตัว ชื่อ, วุฒิการศึกษา, อายุ, เพศ, ภูมิลำเนา, สถานภาพสมรส, ความสามารถพิเศษ(ถ้ามี) 2.บทบาทหน้าที่	1.บัณฑิตกองทุน หมู่บ้าน 2.คู่มือนักศึกษา	1.ศึกษาตนเอง 2.ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			
I9-จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1.จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11
I10-จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้	1.จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือ จากเงินกู้ 2.ที่มาของเงินทุน	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติ	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I11-วัตถุประสงค์การกู้เงินตามโครงการ	1.วัตถุประสงค์การกู้เงินตาม โครงการ	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11
I12-สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และวัตถุดิบในการประกอบอาชีพ	1.สถานที่ในการประกอบ อาชีพ 2.วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบ อาชีพ 3.วัตถุดิบในการประกอบ อาชีพ	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I13-ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ	1.ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
I14-จำนวนแรงงาน	1.จำนวนแรงงานที่ใช้ในการประกอบอาชีพ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

3. การประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.3
ตารางที่ 3.3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน PC1-การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3.ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุน 3.ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการกองทุนและชาวบ้าน
PC2-การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	1.กระบวนการในกาจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน 2.ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3.ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์
PC4-กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน PC4.1-การรับสมัคร	1.ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2.ค่าธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีกองทุน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	3.ขั้นตอนการรับสมัครและ เหตุผล 4.คุณสมบัติผู้สมัครและเหตุผล 5.ปัญหาอุปสรรค		
PC4.2-การหมดสมาชิก ภาพ	1.การหมดสมาชิกภาพ และ เหตุผล	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 3.ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3-ประเภทสมาชิก	1.การกำหนดประเภทสมาชิก และเหตุผล		
PC4.4-การทำทะเบียน สมาชิก	1.ความเป็นปัจจุบันในการจัด ทำ 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.เอกสารด้านทุน ทะเบียนสมาชิก	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC5.-กิจกรรมเกี่ยวกับ การกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน			
PC5.1-ขั้นตอนการขอกู้	1.ขั้นตอนในการขอกู้ 2.เอกสารประกอบการขอกู้ 3.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน 3.ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 4.เอกสารโครงการ การขอกู้	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC5.2-การคัดเลือกผู้กู้	1.หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2.วิธีการคัดเลือกและเหตุผล 3.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3-การโอนเงินให้ผู้กู้	1.ขั้นตอนในการโอนเงิน 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3.หลักฐานการโอนเงิน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC5.4-การรับชำระหนี้	1.ขั้นตอนในการชำระหนี้ 2.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3.เอกสารในการส่งเงินคืน	1.สัมภาษณ์
PC6-การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC6.1-การแนะนำวิธีทำธุรกิจ	1.ผู้แนะนำ 2.ประเด็นในการแนะนำ 3.วิธีการแนะนำ 4.จำนวนครั้งในการแนะนำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1.สัมภาษณ์
PC6.2-การช่วยหาตลาด	1.ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2.ประเด็นในการแนะนำ 3.วิธีการแนะนำ	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1.สัมภาษณ์

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC7-การตรวจสอบการ ใช้จ่ายเงินกู้	1.ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2.วิธีการตรวจสอบ 3.จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ เงินกู้	1.สัมภาษณ์
PC8-การจัดทำรายงาน และเผยแพร่ผลการ ดำเนินการ	1.ประเภทรายงานที่จัดทำ 2.ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3.วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 4.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกและชาวบ้าน 3.เอกสารการจัด ทำรายงาน	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต 3.ศึกษาจากเอกสาร
PC9-การจัดสรรผล	1.สัดส่วนในการจัดสรรและ เหตุผล	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร
PC10-การสร้างเครือข่าย การเรียนรู้โดย บัณฑิตกองทุน	1.ประเภทเครือข่าย 2.กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือข่าย 3.วิธีการสร้างเครือข่าย 4.ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วม เครือข่าย 5.ประโยชน์ที่ได้รับจากการ สร้างเครือข่าย 6.ปัญหาอุปสรรค	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.บัณฑิตกองทุน 3.สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกตแบบมี ส่วนร่วม
ระดับรายบุคคล			
PC11-การใช้จ่ายเงินกู้	1.รายละเอียดของการใช้จ่าย	1.สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้ 2.บัญชีการใช้จ่าย เงิน	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2.ศึกษาจากเอกสาร 3.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC12-การหาความรู้เพิ่มเติม	1.วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สังเกตจากการเสวนาตามแบบบร.6
PC13-การหาตลาด	1.วิธีการหาตลาด 2.ผู้ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์
PC14-การทำบัญชีใช้จ่ายเงิน	1.การจัดทำบัญชี (มี/ไม่มี) 2.ผู้ช่วยเหลือแนะนำการจัดทำบัญชี	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2.บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1.สัมภาษณ์ 2.ศึกษาจากเอกสาร

4. การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
PD1-จำนวนสมาชิกกองทุน	1.จำนวนสมาชิกเดิม (ณ วันเริ่มตั้งกองทุน) 2.จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มขึ้น/ลดลง 3.เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ลดลง	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1.สัมภาษณ์ตามบร.4 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3.ศึกษาจากเอกสาร
PD2-จำนวนผู้ได้เงินกู้	1.จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้ 2.จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง 3.จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ต่อจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2.ศึกษาจากเอกสาร

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD3-ยอดเงินที่ให้กู้	4.จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5 1.ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้และยอด เงินที่รับอนุมัติแต่ละครั้ง 2.ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ทั้ง หมด 3.ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5		
PD4-จำนวนผู้ชำระคืน ตามกำหนด	1.จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืน 2.จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืน 3.การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ไม่ ชำระคืนตามกำหนด	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้
PD5-ยอดเงินที่มีการ ชำระคืน	1.ยอดเงินกู้ที่ชำระคืน จำแนกเป็นเงินต้น, ดอกเบี้ย, ค่าปรับ	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีคุมลูกหนี้
PD6-กองทุนสะสม	1.ยอดเงินกองทุนสะสมแยก ประเภทตาม I7 2.การใช้ประโยชน์จากกองทุน สะสม	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.บัญชีเงินฝาก กองทุนสะสม	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4 2.ศึกษาจากเอกสาร
PD7-การใช้เงินตาม	1.จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ 2.จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินไม่เป็นไป ตามวัตถุประสงค์โครงการ 3.เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตามวัตถุประสงค์โครงการ	1.0 PC7	1.สัมภาษณ์ผู้ตรวจสอบ
PD8-ทัศนคติของชุมชน ต่อกองทุน	1.ทัศนคติต่อกรรมการกองทุน หมู่บ้านในเชิงบวก/ลบ 2.ทัศนคติต่อกองทุน 1 ล้าน บาทในเชิงบวก/ลบ	1.คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกและชาว บ้าน	1.สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.9 2.สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD9-การเกิดเครือข่ายองค์การการเรียนรู้ (หลังจากทำ PC10)	1.ประเภทเครือข่ายที่เกิดขึ้น 2.กิจกรรมของเครือข่ายที่เกิดขึ้น 3.ปัจจัยที่ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่าย	1.บัณฑิตกองทุน	1.รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน (ตัวเอง)
PD10-การเรียนรู้เพื่อการพึ่งพาตนเอง	1.ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน 2.ประสบการณ์/การเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1.คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2.สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1.รายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตกองทุน (ตัวเอง)
PC11-ความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน	1.ความสามัคคี 2.ความซื่อสัตย์ 3.การช่วยเหลือกัน 4.การยกย่องคนทำความดี 5.โอกาสในการหาความรู้เพิ่มเติม 6.จำนวนครอบครัวที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7.ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง 8.การรวมกลุ่ม 9.การประชุม /เสวนาสมาเสมอ 10.การช่วยเหลือผู้ด้วย โอกาส 11.มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม 12.การจัดทำแผนงานแก้ปัญหาชุมชน 13.ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนของชาวบ้าน	1.สมาชิกและชาวบ้าน	1.สัมภาษณ์ตามแบบ บร.2 และ (จากข้อมูลดิบ 30 ครั้งเรือน) 2.สังเกต
ระดับรายบุคคล PD12-ผลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้			

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PD12.1-ผล โดยตรง	1.ผลการใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกต
PD12.2-ผล โดยอ้อม	1.ประสบการณ์ 2.การยอมรับจากชุมชน	1.สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1.สัมภาษณ์ 2.สังเกตตามแบบ บร.10

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาหมู่บ้าน ครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินไว้ 4 ประการ ตามที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 และดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบชีพี ที่มีตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลดังรายละเอียดในหัวข้อที่ 2 ข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน สามารถนำมาใช้ในการตอบประเด็นต่าง ๆ ของวัตถุประสงค์ของการประเมิน ผู้ทำสารนิพนธ์จึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน ดังตารางที่ 3.5 ต่อไปนี้



ตารางที่ 3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบรรลุเป้าหมายต่อไปนี้มีมากน้อยเพียงใด (1.1) การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก (1.2) ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน (1.3) การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเอง และการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง (1.4) เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน (1.5) ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม		16 17 15 14	PC5 PC9 PD1-PD9	PD1-PD7
			PD1-PC14	PD9 PD10
		12 15 19	PC10 PC11 PC10	PD2-PD6 PD8, PD10 PD8-PD12
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1	C1-C8	I1-I4 I8-I15	PC1-PC10 PC11-PC14	PD8
3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ใดบ้าง และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในและระหว่างหมู่บ้าน / ตำบล		I3 I8	PC10	
4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	C8			PD11

4. ตัวแปรและตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดบริบท หมายถึง ตัวชี้วัดสภาพแวดล้อมของหน่วยระบบ A เป็นสำคัญ

ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน, ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และคั้งอื่น ๆ

ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ หรือตัวชี้วัดบริบทรอบนอก ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

1. ความยากจนของประเทศ
2. นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)
3. ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
4. สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
5. ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
6. บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคน เรียกว่า ความล่มสลายของท้องถิ่นชนบท
7. ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ
8. อื่น ๆ

2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน / ชุมชนนี้ สภาพป่าและหนองน้ำ สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้าน / ชุมชนและคั้งอื่น ๆ

ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น หรือตัวชี้วัดบริบทภายในท้องถิ่น ประกอบไปด้วย ดังต่อไปนี้

1. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน / ชุมชน
2. สภาพปัจจุบัน / สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน
3. ด้านเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน
4. ด้านวัฒนธรรม
5. ข้อมูลคั้งอื่น ๆ

5.1 ลักษณะบางประการด้านเศรษฐกิจและอาชีพ เช่น การมีหนี้สินของชาวบ้าน การมี ที่ทำกินของตนเอง, การเช่าที่ทำกิน การมีทัศนคติอย่างได้สิ่งนั้น สิ่งนี้เงินต้องขายทรัพย์สินเดิมหรือกู้หรือยืมสิน, การตลาดสำหรับผลผลิต, และระดับฐานะทางการเงินหรือสินทรัพย์

5.2 วัฒนธรรมประเพณี หรือแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เด่น ๆ ของท้องถิ่น / ชุมชน

5.3 ลักษณะบางประการที่เป็นศักยภาพในด้านดี ซึ่งจะเอื้อต่อการสร้างความเข้มแข็ง อย่างยั่งยืนให้แก่ชุมชน เช่น ความสามัคคี ความขยัน การมีแหล่งท่องเที่ยว การมีแหล่งอาหาร เป็นต้น

5.4 ลักษณะบางประการที่สื่อแสดงถึงความไม่เข้มแข็งของชุมชน / ท้องถิ่น เช่น การละทิ้งถิ่น การแตกแยกของครอบครัว ความไม่สามัคคี โรคภัยประจำท้องถิ่น เป็นต้น

ตัวชี้วัดประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไปด้วยหน่วยระบบดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

ดังนั้นในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นไปตามกรอบความคิดทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งได้รายการตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator) สำหรับตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน
- 1.2 สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน
- 1.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน
- 1.4 วัฒนธรรม ประเพณี
- 1.5 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรธรรมชาติ
- 1.6 ผู้นำชุมชน การรวมกลุ่ม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 1.7 โครงการพัฒนาที่ผ่านมา
- 1.8 ความเข้มแข็งของชุมชน

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 2.1 นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
- 2.2 เงินกองทุน 1 ล้านบาท
- 2.3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- 2.4 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน
- 2.5 ผู้สมัครขอกู้
- 2.6 เงินทุนสะสมของหมู่บ้าน
- 2.7 การประชาสัมพันธ์ (ระดับประเทศ)
- 2.8 คณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ
- 2.9 บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน

3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ A ประกอบไปด้วยตัวแปร ดังต่อไปนี้
 - 3.1 การจัดทำระเบียบกองทุน (ทุกระเบียบ)
 - 3.2 การจัดทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุน
 - 3.3 ระบบบัญชีกองทุน / การทำบัญชี
 - 3.4 กิจกรรมที่เกี่ยวกับสมาชิกกองทุน
 - 3.4.1 การรับสมัคร
 - 3.4.2 การหมดสภาพ
 - 3.4.3 ประเภทสมาชิก
 - 3.4.4 การทำทะเบียนสมาชิก
 - 3.5 กิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เงินกองทุน
 - 3.5.1 การคัดเลือกผู้กู้
 - 3.5.2 การจัดทำเอกสารประกอบการกู้
 - 3.5.3 การโอนเงินให้ผู้กู้
 - 3.5.4 การรับชำระหนี้
 - 3.6 การส่งเสริมการใช้เงินกู้
 - 3.6.1 การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
 - 3.6.2 การช่วยเหลือตลาด
 - 3.7 การตรวจสอบการใช้เงินกู้
 - 3.8 การจัดทำรายงานขอคณะกรรมการและเผยแพร่ผลดำเนินงาน
 - 3.9 การจัดสรรผลประโยชน์
 - 3.10 การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยนักศึกษากองทุนและกิจกรรมอื่นๆ
4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
 - 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่ ตัวแปร
 - 4.1.1 จำนวนผู้กู้
 - 4.1.2 ยอดเงินให้กู้
 - 4.1.3 จำนวนสมาชิกกองทุน
 - 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)
 - 4.2.1 จำนวนผู้ที่ได้

- 4.2.2 จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
- 4.2.3 การขยายกิจการของผู้กู้
- 4.2.4 การเกิดกิจการใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น
- 4.2.5 ยอดเงินชำระคืน ตามกำหนด
- 4.2.6 การใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์
- 4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)
 - 4.3.1 กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง
 - 4.3.2 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้
 - 4.3.3 ท้องถิ่นมีเครือข่ายการตลาด
 - 4.3.4 ท้องถิ่นมีภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจ
 - 4.3.5 ท้องถิ่นความสามารถในการพึ่งตนเอง
 - 4.3.6 ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งของชุมชนที่เกิดจากกองทุนหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบทของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้
 - 1.1 ตัวชี้วัดบริบทระดับประเทศ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับ ตัวชี้วัดระดับประเทศของหน่วยระบบ A
 - 1.2 ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่น ซึ่งเน้นตัวชี้วัดบริบทชนิดเดียวกับ ตัวชี้วัดบริบทระดับท้องถิ่นของหน่วยระบบ A
 - 1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
 - 1.3.1 ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว
 - 1.3.2 ทรัพย์สินของผู้กู้และเครือญาติ
 - 1.3.3 หนี้สินธนาคารของผู้กู้
 - 1.3.4 หนี้สินนอกระบบของผู้กู้
 - 1.3.5 อาชีพหลักของผู้กู้
 - 1.3.6 รายได้ของครอบครัว
 - 1.3.7 ประสบการณ์ในการดำเนินการ
 - 1.3.8 หนี้สินของครอบครัว
 - 1.3.9 อาชีพเดิม (หลักและรอง)
 - 1.3.10 สมาชิกในครอบครัว
 - 1.3.11 สภาพการอยู่อาศัย

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
 - 2.1 เงินที่กู้มาได้
 - 2.2 เงินอื่นๆ เช่น จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้
 - 2.3 วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ
 - 2.4 เทคนิควิธีทำงาน
 - 2.5 กำลังทำงาน/จำนวนแรงงาน
 - 2.6 สถานที่ในการประกอบอาชีพ
 - 2.7 วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ
 - 2.8 ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
3. ตัวชี้วัดกระบวนการของหน่วยระบบ B ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้
 - 3.1 การทำกิจการถูกวิธี
 - 3.2 การหาตลาดที่ดี
 - 3.3 การหาวัตถุดิบที่ดี
 - 3.4 การทำบัญชี
 - 3.5 การวิเคราะห์ประเมิน
 - 3.6 การใช้จ่ายเงินกู้
 - 3.7 การหาความรู้เพิ่มเติม
 - 3.8 กิจกรรมอื่นๆ
4. ตัวชี้วัดผลผลิตของหน่วยระบบ B แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
 - 4.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) ได้แก่ ตัวแปร
 - 4.1.1 รายได้เป็นเงิน
 - 4.1.2 ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ
 - 4.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact)
 - 4.2.1 ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
 - 4.2.2 ผู้กู้ได้ทำการค้าด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นอันเนื่องมาจากการได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 - 4.3 ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)
 - 4.3.1 ผู้กู้มีการพึ่งพาตนเอง
 - 4.3.2 ผู้กู้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งในกิจการของตนเองอย่างยั่งยืน
 - 4.3.3 การกลับคืนถิ่นของประชาชน

กล่าวโดยสรุป ตัวชี้วัดการประเมินโครงการโดยภาพรวมของหน่วยระบบ A และหน่วยระบบ B นั้น มีความเชื่อมโยงต่อกัน เช่น ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A บางตัว ต้องพึ่งผลผลิตของหน่วยระบบ B คือ รายได้เป็นเงิน ผู้กู้แต่ละรายต้องส่งคืนกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนั้น เงินที่ผู้กู้ชำระคืนเป็นตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

ความสำเร็จของโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น ต้องประเมินทั้ง 2 หน่วยระบบ เพราะหน่วยระบบ A ประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่ได้จากหน่วยระบบ B กล่าวคือ ถ้าหน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้ประสบความสำเร็จ เงินที่ผู้กู้ชำระคืนก็จะส่งเข้าไปเป็นปัจจัยนำเข้าให้แก่หน่วยระบบ A มากขึ้น ในทำนองคล้ายกันกับผลผลิตของหน่วยระบบ A คือ ยอดเงินกู้ที่ให้กับผู้กู้ ถ้าออกไปสู่คนดีและมากพอ หน่วยระบบ B จะประสบความสำเร็จด้วย

การแจกแจงตัวแปรและลักษณะของค่าของตัวแปร

วัตถุประสงค์ประการที่ 1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ เพียงใด ได้แก่

1.1 การเกิดกองทุน

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. การมีกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีกองทุนอยู่ก่อนแล้วก็กองทุน - มีกองทุนขึ้นมาใหม่จากเงินกองทุน 1 ล้าน - รวมเงิน 1 ล้านบาทสบทบกับกองทุนหนึ่ง กองทุนใด
2. การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน - มีบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับกองทุนมาให้ความรู้ และพัฒนาแหล่งเงินทุนหมู่บ้าน/ชุมชน - มีการเสริมสร้างความเข้มแข็ง
3. ทศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีความต้องการอยากให้เกิดกองทุนหมู่บ้าน - มีกองทุนหมู่บ้านสามารถพัฒนาอาชีพ และรายได้
4. การมีวัตถุประสงค์ของกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีการพัฒนาอาชีพ - มีการสร้างงาน - มีการสร้างรายได้ - มีสวัสดิภาพของสมาชิกกองทุน
5. แนวโน้มความเข้มแข็งและอยู่รอดของกองทุน	<ul style="list-style-type: none"> - มีผู้สนับสนุนให้เกิดกองทุน - มีสมาชิกในชุมชนให้ความร่วมมือสมัคร - เป็นสมาชิกกองทุน

6. ยอดเงินในปัจจุบันของ
กองทุนหมู่บ้าน

- จำนวนสมาชิกกองทุน
- จำนวนเงินออมและเงินทุน
- ยอดคงเหลือของกองทุน 1 ล้าน

1.2 การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวแปร

1. คณะกรรมการบริหารกองทุน

ลักษณะค่าของตัวแปร

- มีคณะกรรมการบริหารกองทุน
- จำนวนคณะกรรมการบริหารกองทุน
- มีการคัดเลือกคณะกรรมการตาม

ระเบียบกองทุน

2. ระเบียบการบริหารกองทุน

- มีระเบียบการบริหารกองทุน

- มีการร่วมกันสร้างตามระเบียบ

3. การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร

- มีการประชุมของคณะกรรมการ

- มีการรับสมัครสมาชิก

- มีการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน

- มีการรับเงินฝาก

- มีการระดมทุนเงินฝาก

4. การตัดสินใจเงินกู้

- มีระเบียบการกู้และขอทุน

- มีระเบียบการคิดดอกเบี้ย

- จำนวนผู้กู้ที่ได้รับการพิจารณาเงินกู้

- จำนวนเงินกู้ที่ไม่ได้รับการพิจารณาเงินกู้

- จำนวนผู้ที่มีความพอใจกับการเงินกู้

- จำนวนผู้ที่ไม่มีความพอใจกับการ

พิจารณาเงินกู้

5. มีการจัดสรรผลประโยชน์

- จำนวนยอดคงกองทุนสะสมจาก 1 ล้านบาท

- จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ

- มีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างยุติธรรม

1.3 การมีระบบบริหารกองทุน

ตัวแปร

1. มีความเข้าใจในเรื่อง

เศรษฐกิจพอเพียง

ลักษณะค่าของตัวแปร

- ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

- | | |
|--|---|
| 2. มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง | - มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการบริหารกองทุน |
| 3. มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งตนเอง | - มีการนำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการประกอบอาชีพของผู้กู้ |
| 4. มีการปฏิบัติในเรื่องการพึ่งตนเอง | - ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง |
| 5. มีความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น | - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง |
| 6. มีการปฏิบัติในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น | - มีการนำหลักการพึ่งพาตนเองมาใช้ในการประกอบอาชีพ |
| | - ได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น |
| | - มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น |
| | - มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ในการบริหารกองทุน |
| | - มีการนำหลักการภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินกิจการของผู้กู้ |

1.4 การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

- | | |
|--|--|
| 1. การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกันระดับของกองทุน โดยรวม | - มีการชี้แนะเรื่องกองทุนให้ประชาชนเข้าใจหลักการสำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของสมาชิกทุกคน มีเงินที่รัฐบาลให้ยืม |
| 2. ภูมิคุ้มกันระดับกิจการของผู้กู้แต่ละคน | - มีความเข้าใจของสมาชิกกองทุนเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนว่าจะต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุนด้วยตนเองถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนจะต้องจัดการเองให้ได้ มิใช่รอรัฐบาลจัดการ |
| | - สมาชิกเห็นโอกาสในการใช้กองทุนที่ถูกต้อง |
| | - ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยไม่กู้หนี้จากแหล่งที่ดอกเบี้ยแพง |
| | - ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี |

- ผู้กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพโดยคำนึงถึงการบริโภคเองและมีตลาดที่แน่นอน

1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. ศักยภาพเดิมของบริบทมีมากน้อยเท่าใด	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพของป่า - สภาพของดิน - สภาพของหนองน้ำ - จำนวนของประชากร - อาชีพครั้งแรกของประชากร - ถนน - ไฟฟ้า - ประปา - ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน - คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหน/เหตุใด - อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น - อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว
2. การดำเนินงานเท่าที่ผ่านมามีศักยภาพในด้านต่างๆ	
2.1 ทุนด้านการเงิน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเงินกองทุนในหมู่บ้าน - จำนวนกลุ่มต่างๆ และจำนวนเงิน
2.2 ทุนด้านทรัพยากรทางกายภาพ	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนและลักษณะประชากร - การประกอบอาชีพ - สภาพของที่ดิน
2.3 ทุนทางวัฒนธรรมประเพณี	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนวัด/มัสยิด/โบสถ์ - การใช้ภาษาพื้นบ้าน - มีโบราณสถาน - โบราณวัตถุ - ความเชื่อด้านต่างๆ - จำนวนพระ/เณร/บาทหลวง - มีแหล่งท่องเที่ยว - การทำบุญหรืองานประเพณี

2.4 ทูทางปัญญา

- จำนวนโรงเรียนในหมู่บ้าน
- จำนวนผู้ที่จบการศึกษาในระดับต่างๆ
- จำนวนนักเรียนในระดับต่างๆ
- จำนวนผู้มีปัญญาชาวบ้าน
- จำนวนผู้นำชุมชน

3. มีความเข้มแข็งในการทำกิจการของผู้รู้

3.1 การเกษตร

3.2 ค้าขาย

3.3 การบริการในชุมชน

3.4 อุตสาหกรรมในครัวเรือน

3.5 การลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ

3.6 กิจการอื่นๆ

- จำนวนผู้รู้ที่ดำเนินกิจการอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ประการที่ 2 การทราบว่า มีปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุนหรือขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน 1.1-1.5 ข้างต้น

2.1 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดีในการดำเนินการกองทุน

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

- | | |
|--|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน 2. มีกองทุนเดิมในหมู่บ้าน 3. มีกลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน | <ul style="list-style-type: none"> - มีใครบ้างมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน - มีจำนวนน้อยเพียงใด - จำนวนกองทุนเดิมในหมู่บ้าน - จำนวนเงินสะสมในหมู่บ้าน - จำนวนกลุ่มองค์กรต่างๆ ในชุมชน |
|--|--|

2.2 ปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหา

ตัวแปร

ลักษณะค่าของตัวแปร

- | | |
|--|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการไม่สนับสนุนในการจัดตั้งกองทุน 2. มีความไม่พึงพอใจในการจัดตั้งกองทุน 3. ไม่มีเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน | <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนผู้ไม่เห็นด้วยในการจัดตั้งกองทุน - จำนวนผู้ที่ไม่พึงพอใจในการตัดสินใจเงินกู้ - จำนวนผู้ที่ไม่ยอมส่งเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้ากองทุน |
|--|--|

วัตถุประสงค์ประการที่ 3 การเกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
1. มีเครือข่ายขององค์กรย่อยภายในชุมชน	- มีองค์กรผู้ประกอบการอาชีพเดียวกัน - มีองค์กรผู้ประกอบการอาชีพเสริมกัน
2. มีองค์กรแหล่งความรู้ที่เสริมการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในชุมชน	- มีหน่วยองค์กรมาให้ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต - มีการจัดตั้งองค์กรแหล่งความรู้ในชุมชน
3. มีองค์กรภายนอกชุมชนที่เชื่อมโยงกับองค์กรภายในชุมชน	- มีการจัดตั้งโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ - มีการจำหน่ายหนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบลที่เชื่อมกับตำบลอื่นๆ

วัตถุประสงค์ประการที่ 4 การค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน

4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
ความเข้มแข็งของชุมชน	- ลักษณะของตำบลต้นแบบ
1. มีความสามัคคี	
2. มีความซื่อสัตย์	
3. ยกย่องคนทำดี	
4. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	
5. มีโอกาสความรู้เพิ่มเติม	
6. มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้	
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น	
8. มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร	
9. มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	
10. มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส	
11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	
12. มีแผนงานชุมชนโดยสมาชิก	

4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนคติประชาชนในท้องถิ่น

ตัวแปร	ลักษณะค่าของตัวแปร
ความเข้มแข็งของชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนและลักษณะประชาชน - มีการประกอบอาชีพ หรือกลุ่มอาชีพ - มีสภาพความเป็นอยู่ (ที่พักอาศัย) - มีครอบครัวมีความอบอุ่น รักใคร่ปรองดอง - มีอาชีพที่เลี้ยงครอบครัวได้ - มีประสบการณ์และการดำเนินชีวิต - มีการหาความรู้เพิ่มเติมในการประกอบอาชีพ - แหล่งหรือสถานที่ที่จะประกอบอาชีพ - ชุมชนมีการสร้างงาน - ชุมชนมีการสร้างรายได้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการข้อ 1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้บรรลุเป้าหมาย 5 ข้อของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มากน้อยเพียงใดนั้น ผู้ประเมินได้ใช้การประเมินเชิงปริมาณ และการประเมินคุณภาพร่วมกัน ในเชิงปริมาณโดยใช้มาตราส่วนประมวลค่า (Rating Scale) จำนวน 3 ระดับ คือ

- 3 = หมายถึง บรรลุเป้าหมายระดับมาก
- 2 = หมายถึง บรรลุเป้าหมายระดับปานกลาง
- 1 = หมายถึง บรรลุเป้าหมายระดับน้อย

ซึ่งวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการข้อ 1 มีทั้งหมด 5 ด้านย่อย ได้แก่ การเกิดกองทุนขึ้นในชุมชนความสามารถในการบริหารกองทุนของชุมชน การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน การสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน และการมีศักยภาพและความเข้มแข็งของชุมชน ทั้ง 5 ด้านย่อมจะมีรายละเอียดในการประเมินดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการเกิดกองทุนขึ้นในชุมชน

ตัวแปร	ค่าตัวแปรเชิงปริมาณ
1) การมีกองทุนหมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - มีกองทุนอื่นๆ อยู่ก่อนแล้วและมีกองทุนหมู่บ้าน (3) - มีเฉพาะกองทุนใหม่จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท (2) - ไม่เกิดกองทุนหมู่บ้าน (1)

- 2) การมีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน
- ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน (3)
 - ชาวบ้านครึ่งหนึ่งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน (2)
 - ชาวบ้านส่วนน้อยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุน (1)
- 3) ทักษะคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน
- ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความยินดีต้องการกองทุน (3)
 - ชาวบ้านครึ่งหนึ่งมีความยินดีต้องการกองทุน (2)
 - ชาวบ้านส่วนน้อยมีความยินดีต้องการกองทุน (1)
- 4) ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- ผู้กู้ส่วนใหญ่ นำเงินไปลงทุนสร้างอาชีพสร้างงาน (3)
 - ผู้กู้ครึ่งหนึ่ง นำเงินไปลงทุนสร้างอาชีพสร้างงาน (2)
 - ผู้กู้ส่วนน้อย นำเงินไปลงทุนสร้างอาชีพสร้างงาน (1)
- 5) แนวโน้มความเข้มแข็งและอยู่รอดของกองทุน
- คณะกรรมการและชาวบ้านร่วมมือกันดูแลกองทุนดีมาก (3)
 - คณะกรรมการและชาวบ้านร่วมมือกันดูแลกองทุนปานกลาง (2)
 - คณะกรรมการและชาวบ้านร่วมมือกันดูแลกองทุนน้อย (1)
- 6) กระบวนการเลือกตั้งคณะกรรมการ
- มีความโปร่งใสเป็นไปตามระเบียบกองทุนทุกข้อ (3)
 - มีความโปร่งใสเป็นไปตามระเบียบกองทุนส่วนมาก (2)
 - มีคนบางกลุ่มในหมู่บ้านเท่านั้นเป็นกรรมการกองทุน (1)
- 7) ยอดเงินปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้าน
- ผู้กู้คืนเงินต้นและดอกเบี้ยครบทุกคน (3)
- (ข้อนี้ใช้ประเมินในกรณีที่ผู้กู้เงินครบปีแล้ว)- ผู้กู้ส่วนใหญ่คืนเงินต้นและดอกเบี้ย (2)
- ผู้กู้เพียงส่วนน้อยคืนเงินต้นและดอกเบี้ย (1)

1.2 ด้านความสามารถในการบริหารกองทุนของชุมชน

ตัวแปร

ค่าตัวแปรเชิงปริมาณ

- 1) คณะกรรมการบริหารกองทุน
- คณะกรรมการบริหารกองทุนชื่อสัตย์ทุ่มเทให้กองทุนมาก (3)
 - คณะกรรมการบริหารกองทุนชื่อสัตย์ทุ่มเทให้กองทุนปานกลาง (2)

- คณะกรรมการบริหารกองทุนซื้อสัตย์ทุ่มเทให้กองทุนน้อย (1)
- 2) ระเบียบการบริหารกองทุน
 - ทุนคนร่วมมือกันสร้างระเบียบการบริหารกองทุน (3)
 - คนส่วนใหญ่ร่วมมือกันสร้างระเบียบการบริหารกองทุน (2)
 - คนส่วนน้อยเป็นผู้สร้างระเบียบการบริหารกองทุน (1)
- 3) การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร
 - มีการประชุมทุกเดือนและการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน (3)
 - มีการประชุมเกือบเดือนและการจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบัน (2)
 - มีการประชุมไม่เป็นประจำทุกเดือนและบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน (1)
- 4) การตัดสินเงินกู้
 - การพิจารณาเงินกู้เป็นไปอย่างเหมาะสมบริสุทธิ์ยุติธรรม (3)
 - การพิจารณาเงินกู้เหมาะสมยุติธรรมปานกลาง (2)
 - การพิจารณาเงินกู้ไม่ค่อยเหมาะสมและไม่ยุติธรรม (1)

1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน

ตัวแปร

ค่าตัวแปรเชิงปริมาณ

- 1) มีความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
 - คนส่วนใหญ่ในชุมชนมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง(3)
 - คนบางส่วนในชุมชนมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง(2)
 - คนส่วนน้อยชุมชนมีความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง (1)
- 2) มีการปฏิบัติในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
 - ผู้มีส่วนใหญ่นำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ (3)
 - ผู้มีส่วนใหญ่นำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ (2)
 - ผู้มีส่วนใหญ่นำหลักการเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ (1)

- 3) มีความเข้าใจในเรื่องการพึ่งพาตนเอง - ผู้มีส่วนใหญ่มีความรู้ – เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง (3)
- ผู้มีส่วนน้อยมีความรู้ – เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง (2)
- ผู้มีส่วนน้อยมีความรู้ – เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง (1)
- 4) มีการปฏิบัติในเรื่องการพึ่งตนเอง - ผู้มีส่วนใหญ่นำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการดำรงชีวิต (3)
- ผู้มีส่วนน้อยนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการดำรงชีวิต (2)
- ผู้มีส่วนน้อยนำหลักการพึ่งตนเองมาใช้ในการดำรงชีวิต (1)
- 5) มีความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น - ผู้มีส่วนใหญ่มีความรู้ – ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (3)
- ผู้มีส่วนน้อยมีความรู้ – ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (2)
- ผู้มีส่วนน้อยมีความรู้ – ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น (1)
- 6) มีการปฏิบัติในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น - ผู้มีส่วนใหญ่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำรงชีวิต (3)
- ผู้มีส่วนน้อยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำรงชีวิต (2)
- ผู้มีส่วนน้อยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำรงชีวิต (1)

1.4 การกระตุ้น/สร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน

- | ตัวแปร | ค่าตัวแปรเชิงปริมาณ |
|---|---|
| 1) การกระตุ้นให้มีภูมิคุ้มกันระดับของกองทุนโดยรวม | 1.1 มีการชี้แนะเรื่องกองทุนจนประชาชนเข้าใจหลักการสำคัญที่ว่ากองทุนหมู่บ้านเป็นของสมาชิกทุกคน มิใช่รัฐบาลให้ยืม
(ส่วนใหญ่เข้าใจ = 3, บางส่วนเข้าใจ = 2, ส่วนน้อยเข้าใจ = 1) |

- 1.2 สมาชิกกองทุนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนว่าจะต้องช่วยกันรักษาเงินกองทุนด้วยตนเอง ถ้าผู้กู้ไม่ชำระคืนจะต้องจัดการกันเองให้ได้ มิใช่รอรัฐบาลจัดการ
(ส่วนใหญ่เข้าใจ = 3, บางส่วนเข้าใจ = 2, ส่วนน้อยเข้าใจ = 1)
- 2) ภูมิคุ้มกันระดับกิจกรรมของผู้กู้แต่ละคน
- 2.1 ผู้กู้แต่ละคนดำเนินการประกอบอาชีพโดยไม่กู้หนี้จากแหล่งที่ดอกเบี้ยแพง
(ส่วนใหญ่ทำ = 3, บางส่วนทำ = 2, ส่วนน้อยทำ = 1)
- 1.3 ผู้กู้แต่ละคนดำเนินการประกอบอาชีพโดยใช้หลักการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีเป็นอันดับแรก
(ส่วนใหญ่ทำ = 3, บางส่วนทำ = 2, ส่วนน้อยทำ = 1)
- 1.4 ผู้กู้แต่ละคนดำเนินการประกอบอาชีพหรือลงทุนการผลิตเพื่อการบริโภคเองเป็นหลัก หากเหลือจึงขาย
(ส่วนใหญ่ทำ = 3, บางส่วนทำ = 2, ส่วนน้อยทำ = 1)
- 3) เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน
- 3.1 การเกิดกองทุนหมู่บ้านขึ้นมีการกู้เงินไปลงทุนสร้างงาน จ้างจ่ายใช้สอยในชุมชน ทำให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของชุมชนดีขึ้น มีการซื้อขายกันมากขึ้น มีงานมีรายได้เพิ่มขึ้น
(ดีขึ้นชัดเจน = 3, ดีขึ้นบ้าง = 2, เท่าเดิม = 1)
- 1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชน
- | | |
|--------|---------------------|
| ตัวแปร | ค่าตัวแปรเชิงปริมาณ |
|--------|---------------------|
- 1) ชุมชนมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง หลังจากเกิดกองทุนหมู่บ้านขึ้นในชุมชน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความรักสามัคคีกัน ประชาชนในหมู่บ้านถูกฝึกให้สามารถคิด แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง สามารถร่วมมือเสียสละกันบริหารกองทุนด้านการเงินเพื่อส่งเสริมการผลิตและอาชีพสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทักษะการประกอบอาชีพระหว่างกัน
(เข้มแข็งมาก = 3, ปานกลาง = 2, อ่อนแอ = 1)

การรวมคะแนนในแต่ละด้าน

การประเมินโครงการครั้งนี้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการข้อ 1 “เพื่อทราบ ว่ากองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้บรรลุ เป้าหมาย 5 ข้อของการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติมากน้อยเพียงใด” นั้น ในการ ประเมินเชิงปริมาณ ผู้ประเมินจะนำผลการให้คะแนนมาตราส่วนประมาณค่าในข้อย่อย ๆ ของแต่ละ ด้านมารวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อของแต่ละด้านเพื่อหาค่าเฉลี่ยของด้านนั้นๆ เช่น

1.1 ด้านการเกิดกองทุนขึ้นในชุมชน

$$X = \frac{3+2+3+3+2+2+2}{7}$$

$$X = 2.43$$

1.2 ด้านความสามารถในการบริหารกองทุนของชุมชน

$$X = \frac{2+2+3+3}{4}$$

$$X = 2.50$$

1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน

$$X = \frac{2+3+3+3+2+2}{6}$$

$$X = 2.50$$

1.4 การกระตุ้น/สร้างภูมิคุ้มกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน

$$X = \frac{2+2+3}{3}$$

$$X = 2.33$$

1.4 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็งของชุมชน

$$X = \frac{3}{1}$$

$$1$$

$$X = 3.00$$

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อตัดสินใจว่าโครงการลงทุนหมู่บ้านได้บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดในแต่ละด้าน รวม 5 ด้านนั้น ผู้ประเมินจะใช้ค่าเฉลี่ยแต่ละด้านดังกล่าวเปรียบเทียบกับเกณฑ์ต่อไปนี้

วิธีการตั้งเกณฑ์เริ่มจากนับจำนวนระดับที่ใช้ในการประเมินตัดสินคุณค่า ซึ่งในการประเมินครั้งนี้ผู้ประเมินจะใช้ 3 ระดับ คือบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับมาก บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง และบรรลุวัตถุประสงค์ในระดับน้อย ซึ่งโอกาสเป็นไปได้ของตัวเลขการประเมินในแต่ละข้อย่อยจะอยู่ที่ 1, 2 และ 3 โดยค่าคะแนนรวมในแต่ละข้อจะมีค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 1.00 – 3.00 คะแนน แบ่งเป็น 2 ช่วงใหญ่จะได้ช่วงจาก 1.00 – 2.00 และ 2.01 – 3.00 เมื่อแบ่งเป็น 3 ระดับเท่าๆ กัน จะได้ระดับละ = .63 จึงแบ่งเป็น 3 ระดับได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.63 ถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ด้านนั้นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.64 – 2.27 ถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ด้านนั้นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.28 – 3.00 ถือว่าบรรลุวัตถุประสงค์ด้านนั้นในระดับมาก

ดังนั้นค่าคะแนนเฉลี่ยเชิงปริมาณที่ได้ในแต่ละด้านจึงสามารถนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย หรือตอบวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการข้อ 1 ได้ พร้อมกับการอธิบายเพิ่มเติมในเชิงคุณภาพอีกด้วย

บทที่ 4

ผลการติดตามประเมินโครงการ

หลังจากผู้ทำสารนิพนธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัดต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยการรายงานข้อมูลที่ได้ตามกรอบความคิดทฤษฎี ซีพีพี โมเดล (CIPP Model) ดังกำหนดรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 เมื่อนำมาวิเคราะห์ โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
 2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม
 3. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 4 ประการ อันได้แก่
 - 3.1 เพื่อทราบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมาย 5 ข้อ เพียงใด
 - 3.2 เพื่อทราบว่ายังมีปัจจัยด้านบวกและด้านลบอะไรบ้างที่สนับสนุน หรือขัดขวาง การบรรลุเป้าหมายของกองทุน
 - 3.3 เพื่อทราบว่าได้เกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้หรือไม่ จากกระบวนการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้
 - 3.4 เพื่อทราบตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
 - 1.1 บริบทระดับประเทศ
 - 1.1.1 ความยากจนของประเทศ
 - 1.1.2 นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
 - 1.1.3 ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
 - 1.1.4 สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
 - 1.1.5 ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
 - 1.1.6 บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท บางคนเรียกว่าความล้มสลายของท้องถิ่นชนบท
 - 1.1.7 ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ
 - 1.1.8 อื่นๆ
 - 1.2 บริบทระดับท้องถิ่น
 - 1.2.1 ความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน

หมู่บ้านโกรกเดือนห้า เป็นหน่วยการปกครองหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีประวัติความเป็นมา กล่าวคือ สภาพของหมู่บ้านก่อนเริ่มก่อตั้งเป็นหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีสภาพทางภูมิศาสตร์ เป็นป่าไม้ มีหนองน้ำไหลผ่านเป็นโกรก

ดูแล้วยางตามธรรมชาติ สภาพพื้นดินและน้ำอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์บกและสัตว์น้ำ

หมู่บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ 7 ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แห่งนี้จัดตั้งเป็นหมู่บ้าน เมื่อประมาณ 150 ปีที่แล้ว มีชาวบ้านกลุ่มแรกที่อพยพเข้ามาทำมาหากิน อพยพมาจากหมู่บ้านภูเขาลาด ตำบลบ้านใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สาเหตุที่กลุ่มคนอพยพเข้ามาเพื่อทำการเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงวัว, เลี้ยงควาย เป็นต้น และชาวบ้านได้ประกอบอาชีพรับจ้างตัดไม้ทำฟืนให้กับรถไฟ ซึ่งทำให้ป่าไม้ในหมู่บ้านโกรกเดือนห้าหมดไป หลังจากนั้นไม่กี่ปีก็มีคนอพยพเข้ามาอาศัยอยู่มากยิ่งขึ้นจากเดิมมีไม่กี่หลังคาเรือน ชาวบ้านมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการบุกเบิกและจับจองที่ดินเพิ่มมากขึ้น ชาวบ้านจึงได้คิดที่จะตั้งชื่อหมู่บ้านขึ้น และได้ลงความเห็นว่าจะใช้ชื่อว่า “หมู่บ้านโกรกเดือนห้า” ที่ตั้งชื่อนี้ก็เพราะมาจากในพื้นที่นี้มีโกรกและเดือนห้าเป็นหน้าแล้ง แต่ในพื้นที่นี้กลับมีน้ำอุดมสมบูรณ์ตลอดปี ต่อมาชาวบ้านโกรกเดือนห้า ก็ได้เปลี่ยนอาชีพใหม่ ชาวบ้านก็ต่างเน้นที่อาชีพการเกษตรเป็นหลัก เนื่องจากลักษณะพื้นที่นี้อุดมสมบูรณ์ โดยเป็นการสืบเนื่องอาชีพเดิมมาถึงปัจจุบัน คือ ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ส่วนลักษณะของบ้านเรือน ส่วนมากเป็นบ้านไม้มีการยกใต้ถุนบ้านสูง แต่ก็มีบ้านหลังคาเรือนที่การเอาปูนมาทำเป็นเสาบ้าน ใต้ถุนทำด้วยปูน และมีการเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค (ตามตารางที่ 4.1) ช่วงเริ่มแรกของหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีการสร้างถนนลูกรัง ตัดผ่านต่อมาได้เปลี่ยนเป็นถนนคอนกรีตและมีไฟฟ้า มีน้ำประปา เข้าสู่หมู่บ้านโกรกเดือนห้า

ตารางที่ 4.1 การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค

ระบบสาธารณูปโภค	เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.	หน่วยงานเจ้าของงบประมาณ
- ถนน		
└─> ลูกรัง	-	-
└─> คอนกรีต	2541 – 2543	กรมโยธาธิการ
- ไฟฟ้า	2533	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- ประปา	2543	กรมโยธาธิการ

1.2.2 สภาพปัจจุบัน

- ที่ตั้ง

หมู่บ้านโกรกเดือนห้า เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นหนึ่งซึ่งตั้งอยู่ในเขตตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ห่างจากอำเภอเมือง ประมาณ 27 กิโลเมตร

- เนื้อที่

หมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ 2,480 ไร่ และพื้นที่หมู่บ้านประมาณ 500 ไร่

- ภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นพื้นที่ราบสูงสลับกับที่ราบลุ่มเป็นช่วงๆ ส่วนสภาพดินเหมาะสำหรับทำการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำสวน ทำนา และปลูกผัก เพราะเป็นดินเหนียว และดินร่วนปนทราย มีการแบ่งอาณาเขตติดต่อของหมู่บ้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.2 อาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านอื่น

ทิศ	อาณาเขตติดต่อ
เหนือ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ใต้	หมู่บ้านห้วยดินดำ
ตะวันออก	หมู่บ้านหนองปลิง ตำบลไชยมงคล
ตะวันตก	หมู่บ้านสะพานหิน ตำบลสุรนารี

- ประชากร

ประชากรของหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีมากขึ้นมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันในหมู่บ้านมีทั้งหมด 158 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 622 คน เป็นชาย จำนวน 303 คน เป็นหญิง จำนวน 319 คน ศึกษาข้อมูลมาจากสำมะโนประชากรในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเลขจำนวนประชากร (ตามตารางที่ 4.3 – 4.4)

ตารางที่ 4.3 จำนวนประชากรในหมู่บ้าน

ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า				
จำนวน ครอบครัว	จำนวนบ้าน (หลังคาเรือน)	จำนวนประชากรทั้งสิ้น (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
158	160	303	319	622

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะของประชากร

ช่วงอายุประมาณ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1 วัน – 3 ปีเต็ม	25	4.02
3ปี 1 วัน – 6 ปีเต็ม	28	4.50
6ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม	141	22.67
10ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม	52	8.36
15ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม	68	10.93
18ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม	186	29.90
50ปี 1 วัน – 60 ปีเต็ม	92	14.80
60ปี 1 วันขึ้นไป	30	4.82

มีประชากร อายุ 60 ปีขึ้นไป มีฐานะยากจนไม่มีผู้อุปการะในหมู่บ้านและปัจจุบันได้รับการสงเคราะห์จากรัฐ จำนวน 4 คน และคนพิการ จำนวน 1 คน (ไม่ได้เรียนหนังสือ)

- การศึกษา

โรงเรียนบ้านโกรกเดือนห้า เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2500 เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ปัจจุบันมีครูจำนวน 9 คน นักเรียนทั้งหมด จำนวน 156 คน มีรายละเอียด (ตามตารางที่ 4.5) ดังนี้

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนในหมู่บ้าน

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
- ระดับอนุบาล 1	17	10.90
- ระดับอนุบาล 2	16	10.25
- ประถมศึกษา ป.1	14	8.98
- ประถมศึกษา ป.2	16	10.25
- ประถมศึกษา ป.3	17	10.90
- ประถมศึกษา ป.4	20	12.82
- ประถมศึกษา ป.5	13	8.33
- ประถมศึกษา ป.6	13	8.33
- มัธยมศึกษา ม.1	10	6.41
- มัธยมศึกษา ม.2	11	7.05
- มัธยมศึกษา ม.3	9	5.77

1.2.3 ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน

- เศรษฐกิจ

ในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีระบบเศรษฐกิจแบบพหุมีพอกิน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีการปกครองอาชีพ ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง และค้าขาย ลักษณะอาชีพมีรายละเอียดดังนี้

1. อาชีพทำการเกษตร ในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมู่บ้านประมาณ 2,480 ไร่ การทำการเกษตร ได้แก่ ปลูกมันสำปะหลัง, ปลูกข้าวโพด, ปลูกอ้อย, ทำนา และปลูกผักสวนครัว

2. อาชีพรับจ้าง ในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า บางครอบครัว ไม่มีที่ดินทำมาหากินไม่มีทุนพอที่จะลงทุน หรือมีรายได้น้อยเหล่านี้ ต้องรับจ้างทั่วไป

3. อาชีพค้าขาย ในลักษณะการเปิดร้านอาหาร หรือร้านขายของชำ
4. อาชีพเลี้ยงสัตว์ โดยส่วนใหญ่สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ สุกร, ไก่, วัว, ควาย รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ต่อปีในแต่ละครอบครัว โดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ รายได้ 30,000 – 60,000 บาทต่อปี ซึ่งมีจำนวน 158 ครัวเรือน

1.2.3 ด้านวัฒนธรรม

- วัด

การสร้างวัดบ้านโกรกเดือนห้า เริ่มตั้งเมื่อ พ.ศ. 2538 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ซึ่งเจ้าคณะปกครองฝ่ายสงฆ์ได้ปกครองดูแลตลอดมาจนถึงปัจจุบัน และได้เป็นวัดสมบูรณ์ตามพระราชบัญญัติ ลักษณะการปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121 เป็นกฎหมายใช้บังคับอยู่ขณะนี้ มีเจ้าอาวาสคือ พระอภิการลพ ฉายา ชมมคุตโต ได้มีการสร้างและพัฒนาวัดหลายๆ อย่างด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างประติมากรรม สร้างกุฏิ ห้องครัว ห้องน้ำ เป็นต้น ชาวบ้าน ได้เกิดศรัทธาขึ้น ได้ร่วมสมทบทุนสร้างสิ่งต่าง เพิ่มขึ้น

- แหล่งท่องเที่ยว

ในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ พิพิธภัณฑิ์ไม้กลายเป็นหิน

- ประเพณี

ในรอบหนึ่งปี ในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีการทำบุญหรืองานประเพณี ดังนี้

เดือนมกราคม	ทำบุญประเพณี	วันขึ้นปีใหม่
เดือนกุมภาพันธ์	ทำบุญประเพณี	วันมาฆบูชา
เดือนเมษายน	ทำบุญประเพณี	วันสงกรานต์
เดือนพฤษภาคม	ทำบุญประเพณี	วันวิสาขบูชา
เดือนกรกฎาคม	ทำบุญประเพณี	วันเข้าพรรษา
เดือนตุลาคม	ทำบุญประเพณี	วันออกพรรษา
เดือนพฤศจิกายน	ทำบุญประเพณี	วันลอยกระทง

- หน่วยธุรกิจในเขตหมู่บ้าน

ร้านค้า	8	แห่ง
โรงสี	1	แห่ง

- แหล่งน้ำ

ปัจจุบันมีแหล่งน้ำ (ทั้งของสาธารณะและส่วนบุคคล) ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวนแหล่งน้ำและการใช้น้ำจำแนกตามแหล่งน้ำ

ประเภทแหล่งน้ำ	จำนวน ที่ใช้	ประโยชน์ที่ใช้สอย	สภาพการใช้	
			ใช้ได้ ตลอดปี	ใช้ได้ เฉพาะฤดูกาล
1. บ่อบาดาล	6 บ่อ	ใช้อุปโภค	-	/
2. สระ	11 สระ	ทำการเกษตร	/	/
3. น้ำประปา	ทุกครัวเรือน	ใช้อุปโภค	/	-

- สุขภาพอนามัย

ในหมู่บ้านส่วนใหญ่ไม่พบโรคระบาด คนในหมู่บ้านได้ปฏิบัติตามหลัก จ.ป.ฐ. กันอย่างเคร่งครัด จึงไม่มีปัญหา ในเรื่องของสุขภาพอนามัย และสถานีนอนามัย ประจำหมู่บ้าน ใช้บริการสถานีอนามัยตำบลสุรนารี มีหมู่บ้านขนาดใหญ่

1.2.4 ข้อมูลด้านอื่นๆ

- การเมือง การปกครอง

หมู่บ้านโกรกเดือนห้า เป็นหน่วยการปกครองหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) สุรนารี ในหมู่บ้านมีการขยายตัวของชุมชนแบ่งการปกครองออกเป็นคุ้ม ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 คุ้ม

1. คุ้มเขาแก้ว
2. คุ้มตะวันสีทอง
3. คุ้มกลางพัฒนา
4. คุ้มพัฒนาสามัคคี
5. คุ้มทานตะวัน

มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสุรนารี 2 คน ชื่อ นายวิศิษฐ์ คะเซนชาติ และ นายวีระวุฒิ คะเซนชาติ ดำรงตำแหน่งได้คราวละ 2 ปี มีหน้าที่ในการจัดทำและวางแผนการปกครองในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ดำรงตำแหน่งได้คราวละ 4 ปี

- | | | |
|--------------------|-----|--|
| ผู้ใหญ่บ้าน | คือ | นายจ่านงค์ พิมพ์ปรุ |
| ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน | คือ | นายสมพร คะเซนชาติ |
| คณะกรรมการหมู่บ้าน | คือ | 1. นายฉนวน แพปรุ
2. นายสอิ่ง ม่วงสุขศรี
3. นายอำนาจ เสงี่ยมโคกกรวด
4. นายกระจำง แฝงโคกสูง |

5. นายจอย ชวนงูเหลื่อม
6. นายสุวรรณ คะเซนชาติ
7. นายศรี ทือเกาะ
8. นายเม้น คะเซนชาติ
9. นายวีระวุฒิ คะเซนชาติ
10. นายจันทร์ มามาก
11. นายสุพิน แนนใหม่
12. นายทองมี มานะจตุรัส

- **องค์กรชุมชน**

ในหมู่บ้านและชุมชนมีการรวบรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน

1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
2. กลุ่มเกษตรออมทรัพย์
3. กลุ่มแม่บ้าน
4. กลุ่ม กขคจ.
5. กลุ่ม อสม.
6. กลุ่มสงเคราะห์
7. กลุ่มฌาปนกิจ

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในภาพรวม มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A

หน่วยระบบ A คือ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

2.1.1 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

- 1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยที่รัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง

2) เงิน 1 ล้านบาท

กองทุนเงินล้าน คือ เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้ประชาชนในหมู่บ้านกู้ยืมไปเพื่อพัฒนาอาชีพ ลดรายจ่าย สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ การบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน

3) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า ซึ่งได้คัดเลือกสมาชิกโดยได้พิจารณาจากระเบียบเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ปัจจุบันมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งหมด 14 คน แบ่งเป็นชาย 7 คน และหญิง 7 คน มีรายชื่อ คณะกรรมการตรวจสอบกองทุนหมู่บ้าน 5 คน รายละเอียด (ตามตารางที่ 4.7 – 4.8) ดังนี้

ตารางที่ 4.7 รายชื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งในการจัดตั้งคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า
1	นายวิศิษฐ์ คะเซนชาติ	ประธานกรรมการ
2	นายวิระวุฒิ คะเซนชาติ	รองประธานกรรมการ
3	นางกัลยา ศรีคำ	เลขานุการ
4	นางวงเดือน คะเซนชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
5	นายนิคม ใสใหม่	เหรัญญิก
6	นายอำนาจ ยุพดี	ผู้ช่วยเหรัญญิก
7	นางเปรมฤดี จงรวมกลาง	ปฏิคม
8	นางนงนุช ไกรรอด	ผู้ช่วยปฏิคม
9	นายสนั่น มุ่งนากลาง	ประชาสัมพันธ์
10	นายจำลอง กลางสันเทียะ	ผู้ช่วยผู้ประชาสัมพันธ์
11	นายสมพร คะเซนชาติ	คณะกรรมการ
12	นางยุพา คะเซนชาติ	คณะกรรมการ
13	นายฉนวน แพปรุ	คณะกรรมการ
14	นางปราณี คะเซนชาติ	คณะกรรมการ

ตารางที่ 4.8 รายชื่อคณะกรรมการตรวจสอบกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งในการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ กองทุนหมู่บ้าน
1	นายลมุด แดงสกุล	ประธาน กรรมการ
2	นางสุพิน แนใหม่	รองประธานกรรมการ
3	นายเกื้อ คะเซนชาติ	กรรมการ
4	นายสมบูรณ์ คะเซนทร์ชาติ	กรรมการ
5	นายณรงค์ แพปรุ	กรรมการ

4) อื่นๆ ที่เป็นปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายของรัฐบาล กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน เพื่อส่งเสริมการสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง สมาชิกกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ทำการอนุมัติและปล่อยเงินกองทุนเงินล้านให้แก่สมาชิกแล้วครบ 3 รอบ ตรงตามวัตถุประสงค์การประกอบกิจกรรมการลงทุน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า จำนวน 80 ราย ปล่อยให้กู้ยืมเงินไปแล้ว 80 ราย รวมเป็นเงิน 900,000 บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 บาทต่อปี ปัจจุบันมีเงินกองทุนเหลืออยู่ 100,000 บาท สมาชิกได้นำเงินกู้ไปประกอบอาชีพ (ตามตารางที่ 4.9) ดังนี้

ตารางที่ 4.9 วัตถุประสงค์ที่กู้และจำนวนผู้กู้กองทุนหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์ที่กู้	จำนวนผู้กู้ (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
ทำการเกษตร (ทำไร่, ทำนา)	50	573,000
เลี้ยงสัตว์ (เลี้ยงวัว, ไก่, หมู, ควาย)	19	215,000
ค้าขาย (เปิดร้านอาหาร)	8	83,000
อื่นๆ		
- รับจ้างซักผ้าเสื้อผ้า	1	9,000
- ช่างซ่อม	1	7,000
- ช่างตัดผมเสริมสวย	1	13,000
รวมทั้งสิ้น	80	900,000

2.1.2 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีการจัดทำระเบียบกองทุน มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน รวมไปถึงการจัดทำรายงานของคณะกรรมการและเผยแพร่ผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านตนเองด้วย
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า ได้คัดเลือกผู้กู้ของกองทุน คณะกรรมการกองทุนจะทำหน้าที่ โดยการจัดทำเอกสารประกอบการกู้ หรือจัดทำโครงการเพื่อขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน คุณสมบัติของผู้กู้ รวมไปถึงการโอนเงินให้แก่ผู้กู้ การรับชำระหนี้
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการใช้เงินกู้และดูแลการจัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน
- การทำบัญชีของกองทุน พบว่าคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน บางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการเงินกองทุน ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดทำบัญชีเงินกองทุน ส่วนบัญชีกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีการตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีตลอดและต่อเนื่องให้แก่สมาชิกหมู่บ้านได้ทราบ

2.1.3 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน

1) ผลโดยตรง

หมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีสมาชิกกองทุน จำนวน 80 ราย คณะกรรมการปล่อยเงินให้กู้ยืมไปแล้ว 80 ราย แบ่งเป็น 3 รอบ โดยที่รัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง กองทุนและ 1 ล้านบาท คณะกรรมการกองทุนได้จัดสรรเงินกองทุนให้แก่สมาชิกผู้กู้รวมเป็นเงิน 900,000 บาท ปัจจุบันมีเงินกองทุนเหลืออยู่ที่ธนาคาร 100,000 บาท

2) ผลกระทบโดยตรง

สมาชิกใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์และสามารถในการดำเนินธุรกิจ และติดตามผลการนำเงินกู้ไปประกอบกิจกรรมการของู้ปรากฏว่าความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้ได้ในอนาคต ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์ มีความเข้มแข็งของชุมชน การกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการขยายแหล่งเงินทุนของตนให้หมุนเวียนได้ มีความสามารถในการชำระเงินกู้ได้ตรงกำหนดและครบจำนวน

3) ผลกระทบทางอ้อม

กองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีศักยภาพและความเข้มแข็ง ชาวบ้านมีความสามารถในการพึ่งตนเองมีการเรียนรู้พัฒนาความคิดริเริ่มแก้ไขปัญหาเสริมสร้างศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B

หน่วยระบบ B คือ หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย

2.2.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B

หมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร และรับจ้างทั่วไป ชาวบ้านมีรายได้พอที่จะเลี้ยงครอบครัวได้ สมาชิกได้มีการพัฒนาการประกอบอาชีพแต่ขาดเงินเมื่อมีกองทุนหมู่บ้านก็มีทุนที่เอื้อเพื่อต่อการนำความรู้ที่นำมาใช้ได้อย่างไม่จำกัดได้ สมาชิกที่ได้ผู้เพื่อนำไปเป็นทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น

2.2.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B

สมาชิกในชุมชนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีความรู้และทักษะในการประกอบกิจการ มีประสบการณ์เทคนิควิธีการทำงาน รวมไปถึง สถานที่ วัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ จำนวนเงินที่สมาชิกกองทุนได้กู้จากกองทุนนำไปดำเนินการกิจการของผู้กู้แต่ละรายมีการสร้างรายได้ พัฒนาอาชีพแก่ครอบครัวตนเอง

2.2.3 ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B

สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีการหาข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น และชุมชนมีการวางแผนการตลาดที่ดี ให้กับกลุ่มการเกษตร ในเรื่องเกี่ยวกับการผลิต การใช้ปุ๋ย และราคาด้วยความยุติธรรม

2.2.4 ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B

1) ผลโดยตรง

สมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงินไปดำเนินงานหรือประกอบอาชีพทำให้สมาชิกกองทุนมีรายได้เพิ่มขึ้นมีการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวในหมู่บ้านของตนเอง

2) ผลกระทบโดยตรง

สมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพ แล้วเกิดรายได้หรือเกิดผลกำไรสามารถนำผลกำไรนี้มาขยายกิจการของตนเองในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

3) ผลกระทบโดยอ้อม

สมาชิกกองทุนมีศักยภาพ และความเข้มแข็งในกิจการของตนเอง และสมาชิกมีการพึ่งพาตนเอง

3. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

3.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติทั้ง 5 ข้อ

- 3.1.1 การเกิดกองทุน ในหมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีกองทุนหมุนเวียน สำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทา เหตุฉุกเฉินและ ความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุน สวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้าน ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนมี ผู้สนับสนุนในการให้เกิดกองทุนหมู่บ้านขึ้นและชุมชนให้ความร่วมมือสมัครเป็น สมาชิกกองทุน
- 3.1.2 ระบบบริหารกองทุน หมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีการส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านมี ความสามารถในการจัดระบบการบริหารกองทุนของตนเอง มีการคัดเลือกคณะกรรมการตามระเบียบกองทุน และการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารรวมถึง ถึงการตัดสินใจเงินกู้และ การขอกู้การคิดดอกเบี้ย การจัดจัดสรรผลประโยชน์อย่าง ยุติธรรม
- 3.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง หมู่บ้านโกรกเดือนห้า มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง ใน การเรียนรู้ การพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ในหมู่บ้านและชุมชน มีความเข้าใจเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่น ของตนเอง
- 3.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ มีการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของ ประเทศรวมถึงเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในอนาคต โดยการชี้แนะเรื่องกองทุนให้ชุมชนเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุน ทำให้ผู้ กู้แต่ละคนมีความคิดในการดำเนินการประกอบอาชีพ โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง
- 3.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง ชุมชนมีศักยภาพและมีวามเข้มแข็งด้าน เศรษฐกิจ และสังคมในหมู่บ้านตนเอง มีการดำเนินงานด้านการเงินกองทุนหมู่บ้านและการ ประกอบอาชีพรวมถึงวัฒนธรรมประเพณี มีความเข้มแข็งในการดำเนินกิจการอย่าง ยั่งยืน
- 3.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์
- 3.2.1 ปัจจัยด้านบวก พบดังนี้
- มีการดำเนินการกองทุนหมู่บ้าน และมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนสมาชิกในหมู่บ้าน มีความสามัคคี และให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน แก้ไขปัญหา โดยให้หมู่บ้านเป็นผู้จัดการดูแลตนเอง รับผิดชอบการดำเนินงาน บริหารจัดการและ ดูแลร่วมกันตรวจสอบกองทุนให้คงอยู่ต่อไป และก่อให้เกิดผล ประโยชน์ต่อหมู่บ้านและชุมชน
- 3.2.2 ปัจจัยด้านลบ
- ไม่มีการสนับสนุนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้ไม่พึงพอใจในการตัดสินใจเงินกู้

- ผู้ที่ไม่ยอมส่งเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยกลับเข้าสู่กองทุนหมู่บ้าน

3.3 การเกิดองค์กรเครือข่ายของการเรียนรู้ พบว่า เพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในระดับหมู่บ้านระดับตำบล และระดับประเทศ มีเครือข่ายขององค์กรภายในหมู่บ้านตนเอง และมีแหล่งความรู้เสริมในการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน

3.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

3.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดพบว่าหมู่บ้านมีความเข้มแข็ง ตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนแห่งชาติกำหนด ชุมชนหมู่บ้านมีความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ยกย่องคนทำดี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติม มีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้ ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่น มีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก มีการช่วยเหลือสตรี เด็ก และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม มีแผนงานชุมชนโดยสมาชิก

3.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น พบว่าหมู่บ้านมีความเข้มแข็งตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่น ชุมชนมีการประกอบอาชีพ/กลุ่มอาชีพ มีอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้ ครอบครัวมีความอบอุ่นรักใคร่ปรองดองกัน มีประสิทธิภาพ และการหาความรู้เพิ่มเติมในการประกอบอาชีพ และมีแหล่งสถานที่ที่จะประกอบอาชีพ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ 7 ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ
2. วิธีดำเนินการ
3. ผลการดำเนินการ
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1.1 เพื่อศึกษาถึงกระบวนการดำเนินการกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุน 5 ข้อ ที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดไว้

1.1.1 บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก

1.1.2 บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 มีความสามารถ การบริหารจัดการกองทุน

1.1.3 บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตัวเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

1.1.4 เศรษฐกิจของบ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 ได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

1.1.5 ประชาชนในบ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 มีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลดี ในการดำเนินกองทุนหมู่บ้านและปัจจัยด้านลบที่ก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า

1.3 เพื่อศึกษากระบวนการการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับจังหวัดและระดับประเทศ

1.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในบ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ 7 และเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดที่ทางกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

2. วิธีดำเนินการ

- การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขั้นตอนดังต่อไปนี้
- ขั้นที่ 1 การศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองผู้วิจัยจะลงพื้นที่หมู่บ้าน โกรกเดือนห้า พบชาวบ้าน ใช้วิธีการสำรวจ สัมภาษณ์ สังเกต เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบรายงาน ทั้ง 12 แบบ (บร.1 – บร.12)
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านในชุมชนท้องถิ่น ที่ผู้ทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานทราบและเข้าใจสภาพการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมชุมชน ช่วยส่งเสริมและแนะนำการจัดการการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ติดตามการทำงานของคณะกรรมการ โดยการสังเกตพฤติกรรม ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งและการจัดประชุม
- ขั้นที่ 3 ใช้แบบจำลองซิปป์โมเดล (CIPP Model : Contest - Input - Process - Product) วิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูลเลือกตัวแปรที่จะกำหนดในการตัดสินใจ เช่น ตัวแปร คือสมาชิกผู้ที่จะทำการขอกู้ยืมเงินกองทุน ตัวกำหนดในการตัดสินใจ คือประวัติของผู้กู้
- ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร.บางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- ขั้นที่ 5 ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่จะต้องเขียนในบทที่ 3 และบทที่ 4
- ขั้นที่ 6 ลงมือเขียนสารนิพนธ์ บทที่ 1, 2, 3, 4, 5 บรรณานุกรม และภาคผนวกจนสมบูรณ์

3. ผลการดำเนินงาน

จากการติดตามผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า หมู่ 7 ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในส่วนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านยังขาดความรู้ในการจัดการและบริหารกองทุนหมู่บ้าน ในส่วนของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านนั้นมีการขอกู้เงินไปแล้วแต่ไม่นำไปประกอบอาชีพตามที่ได้ยื่นเสนอไว้ หรือใช้เงินไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ คณะกรรมการยังขาดความรู้ความเข้าใจการจัดการและบริหารกองทุน จึงต้องการให้วิทยากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญมาฝึกอบรมแก่ประชาชน ในส่วนของสมาชิกบางรายไม่นำเงินกู้ที่ขอกู้ไปประกอบอาชีพตามที่ยื่นขอเกี่ยวกับปัญหาอื่นๆ นั้นยังไม่สามารถที่จะรู้ได้บางส่วน เนื่องจากกองทุนหมู่บ้าน มีการจัดตั้งและดำเนินมายังไม่นาน ทำให้ยังไม่สามารถที่จะรู้ได้มากกว่านี้

กองทุนหมู่บ้านมีการจัดการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามระเบียบกองทุนที่วางไว้กับหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแก้ไขปัญหาได้ ส่วนผลประโยชน์จากกองทุนที่นำไปจัดสรรเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านส่วนรวมของหมู่บ้าน และสมาชิกมีการพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้ มีศักยภาพในการบริหารจัดการกองทุน ของหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีความเข้มแข็งของชุมชน มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านของตนเอง มีการบริหารจัดการเงินที่กู้ไปอย่างเกิด

ประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนการชำระเงินกู้สมาชิกมีความตั้งใจมากขึ้นในการดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมและสร้างนิสัยการออมเสียสละ เป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้ง ประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวมทำให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิกและส่งเสริมการออมทรัพย์ด้วยวิธีการถือหุ้น การฝากเงินสัจจะ และพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบหน้าที่การงาน รู้จักสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่บ้าน สิ่งเหล่านี้ส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม

4. อภิปรายผลมีการสรุปดังนี้

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านโกรกเดือนห้า

- กองทุนหมู่บ้านสันติยั่งยืน เกิดจากการร่วมมือของคนในชุมชน และมีแนวโน้มที่คนในชุมชนจะมีส่วนร่วมมากขึ้น มีความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน คนในชุมชนมีทัศนคติที่ดีมีต่อกองทุนหมู่บ้าน
- กองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีการจัด โครงการสร้างองค์กรอย่างชัดเจน มีการตั้งคณะกรรมการกองทุนบริหารกองทุนหมู่บ้านและ มีการแบ่งหน้าที่การทำงาน อย่างถูกต้องคนในชุมชนมีการร่วมกัน ร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้านมีการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน
- กองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอพัฒนาความคิดริเริ่ม แก้ไขปัญหา แต่ยังไม่ถึงขั้นพึ่งตนเองได้ทั้งยังต้องอาศัยความร่วมมือจากชุมชนภายนอกอยู่
- คนในชุมชนกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีการรวมตัวเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพ เช่น กลุ่มเกษตร กลุ่มการเลี้ยงสัตว์ ค้าขาย และมีแนวโน้มการจัดตั้งสหกรณ์ในชุมชนหมู่บ้านและรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กร
- คนในชุมชนกองทุนหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า มีความซื่อสัตย์ร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือพึ่งพากันและกันคนในชุมชนมีศักยภาพและชุมชนหมู่บ้านมีความเข้มแข็ง

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

1 ปัจจัยด้านบวก

- การมีแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านสามารถกู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ หรือสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวได้
- สร้างนิสัยการออมให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า ในรูปแบบการออมเงินสัจจะทุกเดือนและมีการถือหุ้นในกองทุนหมู่บ้าน

- ดอกผลหรือผลประโยชน์ที่ได้จากเงินกองทุนหมู่บ้าน สามารถนำไปพัฒนาหมู่บ้านหรือสร้างสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า
- กองทุนเงินล้านก่อให้เกิดการประสานงานร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน เงินกองทุนสร้างโอกาสให้กับผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน โกรกเดือนห้า
- เป็นหารกระจายอำนาจการบริหารการจัดการในท้องถิ่น โดยให้ชาวบ้านเป็นผู้จัดการดูแลตนเอง
- หมู่บ้านหรือชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการบริหารหมู่บ้านด้วยภูมิปัญญาของตนเอง
- เป็นการเสริมสร้างจิตสำนึกให้กับคนในหมู่บ้านร่วมกันรับผิดชอบบริหารจัดการและดูแลและร่วมกันตรวจสอบเงินกองทุนให้คงอยู่ต่อไป และก่อให้เกิดผลกำไรที่อกเงยขึ้น
- กองทุนเงินล้านอาจก่อให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ขึ้นมาได้
- การทำงานของคณะกรรมการในการบริหารโปร่งใส ยุติธรรม ร่วมไปถึงการจัดสรรผลประโยชน์
- ประสบการณ์ของคนในชุมชนที่ประสบความล้มเหลวมาก่อนจึงได้อาศัยเป็นบทเรียนที่ให้คนในชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรวมตัวกันเป็นกลุ่มในการประกอบอาชีพเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำซาก

2 ปัจจัยด้านลบ

- สมาชิกที่กู้ยืมเงิน ไปลงทุนไม่สามารถคืนเงินต้นพร้อมกับดอกเบี้ยได้
- สมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่พอใจในการตัดสินใจวงเงินให้กู้
- ชุมชนหมู่บ้านไม่มีการสนับสนุนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน
- คนในชุมชนยังมีสภาพเป็นลูกหนี้ของธนาคารและนายทุนซึ่งอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง ทำให้ขาดเงินหมุนเวียนเพราะเงินส่วนหนึ่งต้องนำไปชำระหนี้ทำให้ไม่สามารถดำรงทุนให้เติบโตได้ในระยะเวลาอันสั้น

3. การเกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้

จากการปฏิบัติงานภาคสนามผู้วิจัยได้สร้างเครือข่ายองค์กรย่อยภายในชุมชน ได้แก่ กลุ่ม กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มเกษตรออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่ม กขคจ. กลุ่มอสม. กลุ่มสังเคราะห์ องค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อเสริมการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในชุมชนให้มีประสิทธิภาพและความแข็งแกร่งในการดำเนิน โครงการตลอดจนการสร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอกชุมชน

4. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชนพื้นที่

คนในชุมชนรู้หน้าที่ของตนเอง กระบวนการสื่อสารหรือสื่อความเข้าใจแบบไม่เป็นทางการที่มีประสิทธิผล การอยู่ในชุมชนอย่างมีสันติ ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการบริหารหมู่บ้านด้วยภูมิปัญญา ของตนเองและท้องถิ่น โดยให้ชาวบ้านเป็นผู้ดูแลกันเอง

การพัฒนาหมู่บ้านให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนนั้น ต้องอาศัยปัจจัยทั้งภายในและภายนอกเพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนในการบริหารจัดการหมู่บ้านซึ่งปัจจัยภายใน ได้แก่ หมู่บ้านสมาชิกภายในหมู่บ้านและชุมชนนั้น ต้องมีจิตสำนึกร่วมกันในการแก้ไขปัญหาและร่วมกันรับผิดชอบในการบริหารจัดการหมู่บ้าน

5. ผลโดยตรงและผลกระทบต่างๆ

- 5.1 ผลโดยตรง (Immediate Result) เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง สมาชิกที่กู้เงินไปดำเนินการสามารถก่อให้เกิดรายได้และสามารถนำเงินส่งคืนกองทุนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยทำให้กองทุนเต็มโตขึ้น
- 5.2 ผลกระทบโดยตรง (Direct Impact) สมาชิกผู้กู้เงินไปดำเนินโครงการสามารถปลดเปลื้องภาระหนี้สินได้และเพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งขึ้นกว่าแต่ก่อน
- 5.3 ผลกระทบโดยอ้อม (Indirect Impact) วิถีชีวิตคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์ก่อให้เกิดสันติสุขในชุมชน

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนฯ

- คณะกรรมการกองทุนฯ ควรปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบของกองทุนอย่างเคร่งครัดที่ได้ร่วมกันร่างขึ้นไว้

5.2 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน

- ในส่วนของการบริหารจัดการกองทุนฯ และการจัดทำบัญชี เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้แก่คณะกรรมการทั้ง 14 คน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุน ไม่ควรปล่อยให้มีการลอดคิดลองดูในการบริหารงานกันเอง เพราะผลที่ตามมาคือเงินกองทุน 1 ล้านบาท ที่รัฐบาลหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศในระดับรากหญ้า นั้น ก็จะเป็นได้แค่ทฤษฎีและความฝันเท่านั้น
- ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ควรจัดประชุมชี้แจงในเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนฯ ของแต่ละคน ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละคนให้เกิดความชัดเจน และไม่ก้าวก่ายหน้าที่ซึ่งกันและกัน

5.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

- ประธานกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ควรแต่งตั้งและมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้แก่ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เข้าไปดูแลตรวจสอบการใช้เงินของสมาชิกกองทุน



บรรณานุกรม

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับ คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ), 2544. รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาชนบท เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองระดับหมู่บ้าน. 2543. (ส่วนนโยบาย เศรษฐกิจและสังคม) สำนักนโยบายและแผน.

แบบสอบถามข้อมูล กชช 2 ค. 2544. ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน. คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท



The logo of Sakon Nakhon Rajabhat University is a circular emblem. It features a central figure of a person standing on a pedestal, flanked by two stylized figures. The emblem is surrounded by a decorative border of red and orange segments. The text 'มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี' is written in a curved path around the bottom of the emblem.

ภาคผนวก หมายเลข 1
แบบรายงาน (บร.1-12)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน

ผู้เก็บข้อมูล

เก็บข้อมูลเดือน..... พ.ศ.

1. ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน..... หมู่ที่..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....

2. ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน/ชุมชน (โปรดเขียนบรรยายโดยละเอียดในข้อ 2.1 – 2.8)

2.1 ที่มาของชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

.....
.....
.....
.....

2.2 เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. หรือประมาณ..... ปีมาแล้ว

2.3 คนกลุ่มแรกที่มาเริ่มก่อตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนมีใครบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

2.4 คนกลุ่มแรกที่มาตั้งหมู่บ้าน/ชุมชน นี้อพยพมาจากบ้าน..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... และจากบ้าน.....
.....
.....
.....
.....

เหตุที่แต่ละกลุ่มนี้อพยพมาจากบ้านเดิมเพราะอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 สภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน/ชุมชน นี้ ก่อนที่จะตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นอย่างไร (เช่น เป็นป่า, - เป็นทุ่งหญ้า, หนองน้ำ ฯลฯ)

.....

.....

.....

.....

.....

2.6 ปัจจุบันป่าหรือหนองน้ำหรือห้วยที่เคยมีในอดีตยังคงมีอยู่หรือไม่ ถ้าหมดไปแล้วเพราะเหตุใด จึงหมดไป

.....

.....

.....

.....

.....

2.7 อาชีพครั้งแรกของราษฎรที่อพยพมาอยู่หมู่บ้าน/ชุมชนคืออาชีพอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

2.7.1 ตั้งแต่เริ่มตั้งหมู่บ้าน/ชุมชนถึงปัจจุบัน ราษฎรมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพอะไรบ้าง อาชีพ
ดังกล่าวเริ่มเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ปี พ.ศ. ไค เพราะเหตุใดจึงมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพ

ก. อาชีพเดิมที่เลิกทำแล้ว คือ

อาชีพ..... เลิกไปเพราะ.....

..... เลิกเมื่อ พ.ศ.

อาชีพ..... เลิกไปเพราะ.....

..... เลิกเมื่อ พ.ศ.

อาชีพ..... เลิกไปเพราะ.....

..... เลิกเมื่อ พ.ศ.

ข. อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น

อาชีพ..... เมื่อ พ.ศ.

อาชีพ..... เมื่อ พ.ศ.

อาชีพ..... เมื่อ พ.ศ.

อาชีพ..... เมื่อ พ.ศ.

อาชีพ..... เมื่อ พ.ศ.

2.8 การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า โรงเรียน มีเมื่อปี พ.ศ. ไค

2.8.1 ถนนเมื่อเริ่มก่อสร้างหมู่บ้าน/ชุมชนมีสภาพเป็นถนนแบบ.....

เป็นถนนลูกรัง เมื่อ พ.ศ. ยาว..... เมตร

เป็นถนนลาดยาง เมื่อ พ.ศ. ยาว..... เมตร

ถนนในหมู่บ้านทั้งหมดยาว..... เมตร

2.8.2 ไฟฟ้าเข้าสู่หมู่บ้าน/ชุมชน เมื่อ พ.ศ.

2.8.3 ประปาหมู่บ้าน/ชุมชนสร้างเมื่อ พ.ศ.

3. สภาพปัจจุบัน

3.1 ประชากร

3.1.1 ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีครัวเรือน..... ครอบครัว มีบ้าน..... หลังคาเรือน

3.1.2 มีประชากรทั้งหมด..... คน ชาย.....คน หญิง.....คน

- 3.1.3 ประชากรวัย 1 วัน – 3 ปีเต็ม จำนวน..... คน
 3 ปี 1 วัน – 6 ปีเต็ม จำนวน..... คน
 6 ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม จำนวน..... คน
 12 ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม จำนวน..... คน
 15 ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม จำนวน..... คน
 18 ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม จำนวน..... คน
 50 ปี 1 วัน – 60 ปีเต็ม จำนวน..... คน
 60 ปี 1 วันขึ้นไป จำนวน..... คน
- 3.1.4 ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มีฐานะยากจนไม่มีผู้อุปการะในหมู่บ้าน/ชุมชน มี..... คน
 ปัจจุบันได้รับการสงเคราะห์จากรัฐ จำนวน..... คน
 ได้รับการสงเคราะห์จากที่อื่น ๆ จำนวน..... คน
- 3.1.5 ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีคนพิการ จำนวน..... คน
 คนพิการได้เรียน..... คน ไม่ได้เรียน..... คน
- 3.1.6 การประกอบอาชีพ
- | | | | |
|---|-------------------|-----------------|-------------------|
| มีอาชีพทำนา..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว | รับราชการ..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
| ค้าขาย..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว | รับจ้าง..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
| อาชีพทำสวน..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว | อาชีพประมง..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
| ผู้มีอาชีพทำนา แต่ไม่มีที่เป็นของตัวเอง มี..... | | | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
| อาชีพอื่น ๆ (ไปรครอง) | | | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
- 3.1.7 ครอบครัวยุโรปคร้วที่มีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง
- | | | |
|-----------------|--------------|-------------------|
| จำนวน 1 – 5 ไร่ | มีจำนวน..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
| 6 – 10 ไร่ | มีจำนวน..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
| 11 – 12 ไร่ | มีจำนวน..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
| 21 – 50 ไร่ | มีจำนวน..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
| 50 ไร่ขึ้นไป | มีจำนวน..... | ครอบครัวยุโรปคร้ว |
- 3.1.8 ที่ดินที่ยังไม่ได้เอกสารสิทธิ์ จำนวน..... ครอบครัวยุโรปคร้ว รวม..... ไร่
- 3.1.9 ประเภทการทำนา
- นาหว่าน ไร่ เริ่มเมื่อ พ.ศ.
- นาดำ ไร่
- นาธรรมชาติ ไร่ (เกษตรผสมผสาน) เริ่มเมื่อ พ.ศ.

3.2 การศึกษา

3.2.1 โรงเรียนระดับประถมในหมู่บ้าน/ชุมชน () ไม่มี () มี

ชื่อโรงเรียน..... มีครู.....คน

ตั้งเมื่อ พ.ศ.

โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในหมู่บ้าน/ชุมชน () ไม่มี () มี

ชื่อโรงเรียน..... มีครู.....คน

ตั้งเมื่อ พ.ศ.

3.2.2 โรงเรียนในหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งหมดมีครูรวม.....คน จบการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี.....คน ปริญญาตรี.....คน

ปริญญาโท.....คน ปริญญาเอก.....คน

ครูที่มีอายุ 30 ปี ขึ้นไปมี.....คน

3.2.3 โรงเรียนในหมู่บ้าน/ชุมชนมีครูที่สอนจบวิชาดังนี้

วิชาเอก..... จำนวน.....คน

วิชาเอก..... จำนวน.....คน

วิชาเอก..... จำนวน.....คน

วิชาเอก..... จำนวน.....คน

วิชาเอก..... จำนวน.....คน

วิชาเอก..... จำนวน.....คน

วิชาเอก..... จำนวน.....คน

วิชาเอก..... จำนวน.....คน

3.2.4 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนระดับอนุบาล ชั้นประถม และมัธยม

ชั้นอนุบาล 1 มี..... ห้อง

มีเด็ก.....คน

ชั้นอนุบาล 2 มี..... ห้อง

มีเด็ก.....คน

ชั้น ป. 1 มี..... ห้อง

มีเด็ก.....คน

ชั้น ป. 2 มี..... ห้อง

มีเด็ก.....คน

ชั้น ป. 3 มี..... ห้อง

มีเด็ก.....คน

ชั้น ป.4 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

ชั้น ป.5 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

ชั้น ป.6 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

3.2.5 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

ชั้น ม.1 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

ชั้น ม.2 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

ชั้น ม.3 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

ชั้น ม.4 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

ชั้น ม.5 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

ชั้น ม.5 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

ชั้น ม.6 มี.....ห้อง
มีเด็ก.....คน

3.2.6 ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีศูนย์เลี้ยงเด็กหรือไม่

() ไม่มี () มี มีครู.....คน ครัวบการศึกษา.....
มีเด็ก.....คน

3.2.7 ในหมู่บ้าน/ชุมชนผู้อ่านหนังสือไม่ออก..... คน

3.2.8 ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีโรงเรียนทางศาสนาหรือไม่ () ไม่มี () มี คือ
โรงเรียนศาสนา.....
ชื่อโรงเรียน..... มีครู.....คน
นักเรียน.....คน

- 3.2.9 มีสมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชนไปศึกษานอกหมู่บ้าน รวม..... คน คือ
 ระดับประถมศึกษา.....คน
 ระดับมัธยมศึกษา.....คน
 นักศึกษาผู้ใหญ่.....คน
 สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา.....คน

3.3 ปัจจุบันในหมู่บ้าน/ชุมชน

- 3.3.1 มีร้านค้า.....ร้าน มีการจ้างงาน.....คน
 3.3.2 มีโรงสี.....โรง มีการจ้างงาน.....คน
 3.3.3 มีโรงงานอุตสาหกรรม คือ..... มีการจ้างงาน.....คน
 3.3.4 มีสัตว์เลี้ยง วัว.....ตัว ควาย.....ตัว เป็ด.....ตัว
 ไก่.....ตัว สุกร.....ตัว ปลา.....ตัว
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

3.3.5 ปัจจุบันมีแหล่งน้ำ (ทั้งของสาธารณะและส่วนบุคคล)

- | | | | |
|------------------------|------------|------------|-------------|
| บ่อน้ำตื้น.....บ่อ | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| บ่อน้ำบาดาล.....บ่อ | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| สระน้ำ.....สระ | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| คลองน้ำ.....แห่ง | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| ห้วย.....แห่ง | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| หนอง.....แห่ง | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| บึง.....แห่ง | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| แม่น้ำ.....แห่ง | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| ฝายกั้นน้ำ.....แห่ง | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| เขื่อนกั้นน้ำ.....แห่ง | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |
| ทะเล.....แห่ง | ใช้ได้ () | ตลอดปี () | ไม่ตลอด () |

4. ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้าน/ชุมชน

- 4.1 มีพื้นที่ทำการเกษตร.....ไร่ เป็นที่นา.....ไร่
 เป็นที่สวน.....ไร่ อื่น ๆ คือ..... จำนวน.....ไร่
 4.2 มีผลผลิตด้านทำนาทั้งหมู่บ้านปีละ จำนวน.....เกวียน
 ขายไปจำนวน.....กิโลกรัม/เกวียน เก็บไว้รับประทาน จำนวน.....กิโลกรัม/เกวียน
 4.3 ทั้งหมู่บ้านซื้อปุ๋ยเคมีปีละ.....กระสอบ ใช้ปุ๋ยคอก.....กระสอบ

4.4 มีผลผลิตอื่นๆ เช่น ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ดังนี้

- 4.4.1 ทำสวน.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน/ชุมชนประมาณ.....บาทต่อปี
ทำสวน.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน/ชุมชนประมาณ.....บาทต่อปี
ทำสวน.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน/ชุมชนประมาณ.....บาทต่อปี
- 4.4.2 ทำไร่.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน/ชุมชนประมาณ.....บาทต่อปี
ทำไร่.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน/ชุมชนประมาณ.....บาทต่อปี
ทำไร่.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน/ชุมชนประมาณ.....บาทต่อปี
- 4.4.3 เลี้ยงสัตว์.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน/ชุมชนประมาณ.....บาทต่อปี
เลี้ยงสัตว์.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน/ชุมชนประมาณ.....บาทต่อปี
เลี้ยงสัตว์.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดบ้าน/ชุมชนประมาณ.....บาทต่อปี
- 4.4.4 มีการผลิตสินค้าในหมู่บ้าน/ชุมชนเพื่อจำหน่าย (เช่น ทอผ้า ทำมิด ทำอาหาร ทำขนม
ตัดเย็บเสื้อผ้า ทำร่ม ทอเสื่อ เป็นต้น)
ผลิต.....ครอบครัวที่ผลิตมี.....ครอบครัว
มีรายได้เข้าหมู่บ้าน/ชุมชนประมาณปีละ.....บาท
ผลิต.....ครอบครัวที่ผลิตมี.....ครอบครัว
มีรายได้เข้าหมู่บ้าน/ชุมชนประมาณปีละ.....บาท
ผลิต.....ครอบครัวที่ผลิตมี.....ครอบครัว
มีรายได้เข้าหมู่บ้าน/ชุมชนประมาณปีละ.....บาท
ผลิต.....ครอบครัวที่ผลิตมี.....ครอบครัว
มีรายได้เข้าหมู่บ้าน/ชุมชนประมาณปีละ.....บาท

4.4.5 อื่น ๆ เช่น..... จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดหมู่บ้าน/ชุมชนปีละประมาณ.....บาทต่อปี
อื่น ๆ เช่น.....จำนวน.....ครอบครัว
ได้ผลผลิตทั้งหมดหมู่บ้าน/ชุมชนปีละประมาณ.....บาทต่อปี

4.5 ราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนออกไปขายแรงงานทำงานต่างถิ่น จำนวน.....ครอบครัว
มีจำนวน.....คน ทุกคนที่ไปทำงานส่งเงินเข้าหมู่บ้านรวมทั้งหมดประมาณ
ปีละ..... บาท

4.6 รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปีในแต่ละครอบครัว โดยสรุปรวมทั้งหมดประมาณ

1,000 – 5,000 บาท	มี.....	ครอบครัว
5,001 – 10,000 บาท	มี.....	ครอบครัว
10,001 – 20,000 บาท	มี.....	ครอบครัว
20,001 – 30,000 บาท	มี.....	ครอบครัว
30,001 – 50,000 บาท	มี.....	ครอบครัว
50,		

5.6 ภูมิปัญญาชาวบ้าน (ผู้รู้/ผู้ชำนาญการ/ผู้นำ/บุคคลตัวอย่าง)

5.6.1 ด้านเกษตรกรรม (เช่น การเพาะปลูก การขยายพันธุ์พืช การเลี้ยงสัตว์ การเพาะพันธุ์สัตว์ การเกษตรผสมผสาน การทำไร่นาสวนผสม การปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร อื่น ๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ..... สกุล.....
เพศ..... อายุ.....ปี เชี่ยวชาญด้าน.....
ประสบการณ์.....ปี
ที่อยู่ติดต่อได้
บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2. ชื่อ..... สกุล.....
เพศ..... อายุ.....ปี เชี่ยวชาญด้าน.....
ประสบการณ์.....ปี
ที่อยู่ติดต่อได้
บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. ชื่อ..... สกุล.....
เพศ..... อายุ.....ปี เชี่ยวชาญด้าน.....
ประสบการณ์.....ปี
ที่อยู่ติดต่อได้
บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

5.6.2 ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (เช่น การจักสาน (ทอเสื่อ / สานกระด้ง / กระติบข้าว / แห / อวน ฯลฯ) การช่าง (ช่างตีมีด / เหล็ก / ขวาน / ปั่น โอง ฯลฯ) การแกะสลัก การตัดเย็บเสื้อผ้า อื่น ๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ..... สกุล.....
เพศ..... อายุ.....ปี เชี่ยวชาญด้าน.....
ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

5.6.3 ด้านการแพทย์แผนไทย (เช่น หมอสมุนไพร หมอยากลางบ้าน หมอนวดแผนโบราณ หมอยาหม้อ อื่น ๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ.....ปี เชี่ยวชาญด้าน.....
ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

5.6.4 ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เช่น การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ การทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน การจัดการป่าต้นน้ำและป่าชุมชน อื่น ๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ.....ปี เชี่ยวชาญด้าน.....
ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ.....ปี เชี่ยวชาญด้าน.....
ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ.....ปี เชี่ยวชาญด้าน.....
ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

5.6.5 ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน (เช่น ผู้นำในการจัดการกองทุนของชุมชน ผู้นำในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษายาบาลของชุมชน ผู้นำในการจัดระบบสวัสดิการบริการชุมชน อื่น ๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

5.6.6 ด้านศิลปกรรม (เช่น การวาดภาพ (จิตรกรรม) การปั้น (ประติมากรรม) นาฏศิลป์ ดนตรี การแสดง การละเล่นพื้นบ้าน นันทนาการ อื่น ๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

5.6.7 ด้านภาษาและวรรณกรรม (เช่น ความสามารถในการอนุรักษ์และสร้างผลงานด้าน

ภาษา คือ ภาษาถิ่น ภาษาไทยในภูมิภาคต่างๆ และวรรณกรรมท้องถิ่น การจัดทำสารานุกรมท้องถิ่น

การปริวรรต (การเปลี่ยนแปลง) หนังสือ โบราณ การฟื้นฟูการเรียนการสอนภาษาถิ่นของท้องถิ่น

ต่างๆ อื่นๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

5.6.8 ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี (เช่น ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรม คำสอนทางศาสนา ปรัชญาความเชื่อและประเพณีที่มีคุณค่าให้เหมาะสมต่อบริบททางเศรษฐกิจ สังคม การถ่ายทอดวรรณกรรม คำสอน การประยุกต์ประเพณีบุญ อื่นๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์..... ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

5.6.9 ด้านโภชนาการ (เช่น ความสามารถในการเลือกสรร ประดิษฐ์แบบปรับปรุงแต่ง
อาหารและยาได้เหมาะสมตามความต้องการของร่างกายในสภาวะการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนผลิตเป็นสินค้า
และบริการส่งออกที่ได้รับความนิยมแพร่หลายมาก อื่น ๆ เป็นต้น)

1. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

2. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

3. ชื่อ..... สกุล.....

เพศ..... อายุ..... ปี เชี่ยวชาญด้าน.....

ประสบการณ์.....ปี

ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

5.6.10 ด้านองค์กรชุมชน (เช่น ร้านค้าชุมชน ศูนย์สาธิตการตลาด กลุ่มออมทรัพย์ องค์กร
ด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า กลุ่มจักสาน กลุ่มทอผ้า กลุ่มทอเสื่อ กลุ่มตีมีด ดิขวาน เครื่องมือที่ทำจาก
เหล็ก กองทุนสวัสดิการชุมชน กองทุนอื่น ๆ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำ ดิน
และอื่น ๆ)

1. ชื่อกลุ่ม/องค์กร.....กิจกรรมหลักของกลุ่มคือ
.....ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.

ประธานกลุ่มชื่อ – สกุล..... อายุ..... ปี
ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง..... คน ปัจจุบัน.....คน

เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง.....บาท ปัจจุบันกลุ่มมีทุน.....บาท

() มาก () ปานกลาง () น้อย

2. ชื่อกลุ่ม/องค์กร.....กิจกรรมหลักของกลุ่มคือ
.....ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.

ประธานกลุ่มชื่อ – สกุล..... อายุ..... ปี
ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง..... คน ปัจจุบัน.....คน

เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง.....บาท ปัจจุบันกลุ่มมีทุน.....บาท

() มาก () ปานกลาง () น้อย

1. ชื่อกลุ่ม/องค์กร.....กิจกรรมหลักของกลุ่มคือ
.....ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ.

ประธานกลุ่มชื่อ – สกุล..... อายุ..... ปี
ที่อยู่ติดต่อได้

บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน.....

ตำบล/แขวง..... อำเภอ/กิ่งอำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

จำนวนสมาชิกเริ่มก่อตั้ง..... คน ปัจจุบัน.....คน

เดิมกลุ่มมีทุนก่อตั้ง.....บาท ปัจจุบันกลุ่มมีทุน.....บาท

() มาก () ปานกลาง () น้อย

5.7 ในรอบหนึ่งปีในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการทำบุญหรืองานประเพณี

- | | |
|------------------|-------------------|
| เดือน มกราคม | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน กุมภาพันธ์ | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน มีนาคม | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน เมษายน | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน พฤษภาคม | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน มิถุนายน | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน กรกฎาคม | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน สิงหาคม | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน กันยายน | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน ตุลาคม | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน พฤศจิกายน | ทำบุญประเพณี..... |
| เดือน ธันวาคม | ทำบุญประเพณี..... |

5.8 ผู้ที่ราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนให้ความนับถือในหมู่บ้าน/ชุมชนใครบ้าง

- 5.8.1
- 5.8.2
- 5.8.3
- 5.8.4
- 5.8.5

5.9 ถ้าราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนมีความจำเป็นเรื่องเงินจะไปขอความช่วยเหลือจากใครบ้าง

- 5.9.1
- 5.9.2
- 5.9.3
- 5.9.4
- 5.9.5

6. ข้อมูลด้านอื่น ๆ

6.1 คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน

- ผู้ใหญ่บ้านชื่อ.....สกุล.....
- การศึกษาสูงสุด.....
- ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านชื่อ.....สกุล.....
- การศึกษาสูงสุด.....

มีคณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชนด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 2. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 3. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 4. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 5. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 6. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 7. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 8. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 9. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 10. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
- 6.2 สมาชิก อบต. ในหมู่บ้าน/ชุมชน คือ
1. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
 2. ชื่อ – สกุล..... การศึกษาสูงสุด.....
- 6.3 ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีการรวมกลุ่มอะไรบ้าง
- 6.3.1 ชื่อกลุ่ม..... ตั้งขึ้น พ.ศ.
สมาชิกกลุ่ม.....คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม..... บาท
- 6.3.2 ชื่อกลุ่ม..... ตั้งขึ้น พ.ศ.
สมาชิกกลุ่ม.....คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม..... บาท
- 6.3.3 ชื่อกลุ่ม..... ตั้งขึ้น พ.ศ.
สมาชิกกลุ่ม.....คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม..... บาท
- 6.3.4 ชื่อกลุ่ม..... ตั้งขึ้น พ.ศ.
สมาชิกกลุ่ม.....คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม..... บาท
- 6.3.5 ชื่อกลุ่ม..... ตั้งขึ้น พ.ศ.
สมาชิกกลุ่ม.....คน ปัจจุบันมีเงินกลุ่ม..... บาท
- 6.4 ทั้งหมู่บ้าน/ชุมชนมีผู้ติดยาเสพติด.....คน
มีผู้ติดเอดส์ จำนวน.....คน
รถยนต์.....คัน
มอเตอร์ไซด์.....เครื่อง
รถไถนาเดินตาม.....คัน
เครื่องเกี่ยวข้าว นวดข้าว.....คัน
มีไฟฟ้าใช้.....ครัวเรือน

มีประปาครัวเรือน
 ตู้เย็น.....เครื่อง
 พัดลม.....เครื่อง
 เครื่องปรับอากาศครัวเรือน
 หม้อหุงข้าวไฟฟ้า.....เครื่อง
 ทีวีสี.....เครื่อง
 ทีวีขาวดำ.....เครื่อง
 โทรศัพท์.....เครื่อง
 หอกระจายข่าว.....แห่ง
 ภาชนะเก็บน้ำฝน.....ครัวเรือน
 มีส่วนที่ถูกหลักสุขาภิบาลจำนวน.....ครัวเรือน

6.5 ปัจจุบันมีป่าไม้

ป่าคอนปู้ตาไร่
 ป่าช้า.....ไร่
 ป่าในวัด.....ไร่
 ป่าสงวน.....ไร่
 ป่าอื่น ๆ เช่น..... จำนวน.....ไร่

6.6 ราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นหนี้สินสถาบันการเงินของรัฐ (เช่น ธ.ก.ส. / กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน (กข.คจ.)

จำนวน..... ครอบครัว เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ..... บาท
 คิดหนี้รายทุน จำนวน.....ครอบครัว เป็นเงินรวมทั้งสิ้นประมาณ.....บาท
 ดอกเบี้ยของนายทุนคิดร้อยละประมาณ.....บาทต่อเดือน ดอกเบี้ยของสถาบัน
 การเงินประมาณ.....บาทต่อปี

6.7 ผู้สื่อข่าวสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน/ชุมชน คือ.....

6.8 ผู้สื่อข่าวประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้าน/ชุมชน คือ.....

6.9 ในหมู่บ้าน/ชุมชนรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีโครงการของรัฐ หรือ อบต. เข้ามาพัฒนาช่วยเหลือชาวบ้าน
 อะไรบ้าง

6.9.1 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....

- 6.9.2 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....
- 6.9.3 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....
- 6.9.4 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....
- 6.9.5 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....
- 6.10 ในหมู่บ้าน/ชุมชนมีโครงการของเอกชน (NGO) เข้ามาพัฒนาช่วยเหลือหมู่บ้าน/ชุมชนในเรื่อง
 อะไรบ้าง
- 6.10.1 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....
- 6.10.2 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....
- 6.10.3 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....

- 6.10.4 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....
- 6.10.5 โครงการ.....
 โดยหน่วยงานใด.....
 เข้ามา พ.ศ.
 ผลการดำเนินการ.....
- 6.11 ความต้องการของราษฎรในหมู่บ้าน/ชุมชนมีดังนี้
- 6.11.1
- 6.11.2
- 6.11.3
- 6.11.4
- 6.11.5
- 6.12 ในหมู่บ้าน/ชุมชนแต่ละปีสามารถเก็บภาษีต่าง ๆ เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีร้านค้า ฯลฯ
 ได้ปีละ.....บาท
- 6.13 โรคระบาดในพืชและสัตว์เลี้ยงหรือคนในหมู่บ้าน/ชุมชนที่พบมากในรอบ 5 ปีมานี้ คือ
- โรคพืชมีโรค.....
- โรคสัตว์มีโรค.....
- โรคในคนคือโรค.....

(โปรดเขียนแผนที่ แผนที่หมู่บ้าน/ชุมชนแนบท้ายมาด้วย)

อาจารย์นิเทศก์

..... / /

แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
(จากส่วนกลาง)

ชุมชนเป้าหมาย..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด.....

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ใช้วัด
1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี	() มาก () ปานกลาง () น้อย
2. สมาชิกในชุมชนมีความซื่อสัตย์	() มาก () ปานกลาง () น้อย
3. ชุมชนนิยกร้องคนทำความดี	() มาก () ปานกลาง () น้อย
4. สมาชิกในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	() มาก () ปานกลาง () น้อย
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม	() ใช่ จำนวนครั้ง.....ต่อ..... () ไม่ใช่
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถเลี้ยงครอบครัวได้	จากปีก่อนมี.....ครอบครัว () เพิ่มขึ้นเป็นครอบครัว () ลดลงเหลือครอบครัว () เท่าเดิม
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้ารักใคร่ปรองดองกัน	จากปีก่อนมี.....ครอบครัว () เพิ่มขึ้นเป็นครอบครัว () ลดลงเหลือครอบครัว () เท่าเดิม
8. ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน	จากปีก่อนมี.....กลุ่ม () เพิ่มขึ้นเป็นกลุ่ม () ลดลงเหลือกลุ่ม () เท่าเดิม
9. ในชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุมหรือเสวนา	() มาก () ปานกลาง () น้อย
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส	จากปีก่อนมี.....คน () เพิ่มขึ้นเป็น.....คน () ลดลงเหลือ.....คน () เท่าเดิม
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	() ใช่ () ไม่ใช่ () ไม่แน่ใจ
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชนได้ โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน	() ใช่ () ไม่ใช่

วัน เดือน ปี ที่เก็บข้อมูล.....

ลงชื่อผู้สรุปข้อมูล..... อาจารย์ผู้นิเทศก์.....

(.....)

(.....)

แบบรายงานความรู้ความเข้าใจและทัศนคติ
ที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ผู้ถูกสัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์ ชื่อ / สกุล..... ลงชื่อ

บ้าน..... ตำบล..... (.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

อาจารย์นิเทศก์

เป็นรายงานครั้งที่.....

แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน

1. ประจำเดือน..... พ.ศ.

2. รายชื่อคณะกรรมการกองทุน

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ประสบการณ์และความสามารถพิเศษ
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

3. เรื่องที่เกี่ยวกับกองทุน

3.1 การตั้งกองทุนใครมีส่วนร่วมบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ระเบียบกองทุนมีกระบวนการจัดทำระเบียบอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 การรับสมาชิก

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 เกณฑ์การพิจารณาให้เงินกู้

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 การคิดดอกเบี้ยหรือผลตอบแทนบริจาค

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 ผลประโยชน์จากกองทุน จะนำมาจัดสรรอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....



4. สภาวะกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตั้งเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 ได้รับเงินโอนเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
- 4.1 จำนวนสมาชิกกองทุน.....คน
- 4.2 เงินออมและเงินทุนจากสมาชิกปัจจุบัน มี.....บาท
- 4.3 เงินกองทุน 1 ล้าน ปัจจุบันเหลือ.....บาท
 ปล่อยให้กู้ยกมาจากเดือนก่อน.....ราย ปล่อยให้กู้.....ราย เดือนนี้ให้
 กู้จำนวน.....ราย รวมผู้กู้ทั้งหมดปัจจุบัน.....ราย ยอดเงินให้กู้รวม
 เป็นเงิน.....บาท ดอกเบี้ยจากเงินกู้หรือเงินบริจาคยอดรวมเป็น
 เงิน.....บาท เดือนนี้มีการชำระเงินกู้.....ราย
 รวมเป็นเงิน.....บาท
- 4.4 เลขบัญชีธนาคารกองทุนล้านบาท.....
 เลขบัญชีธนาคารเงินสะสมของกองทุน.....
5. ปัจจุบันจำนวนผู้กู้เงินทั้งหมด โดยนำเงินไปดำเนินการประกอบอาชีพหรือทำกิจกรรม
 อะไรบ้าง
- 5.1 พัฒนาอาชีพ
- 5.1.1 การผลิตทางการเกษตร
- ปลูกพืช คือ.....จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท
 เลี้ยงสัตว์ คือ.....จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท
 ประมง คือ.....จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท
- 5.1.2 ค้าขาย คือ.....จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท
- 5.1.3 การบริการ
- ช่างซ่อม คือ.....จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท
 ตัดผมเสริมสวยที่.....จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท
 ตัดเย็บเสื้อผ้าที่.....จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท
 อื่น ๆ คือ.....จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท
- 5.1.4 อุตสาหกรรมในครอบครัว คือ.....จำนวน.....ราย
 รวมเงินกู้.....บาท

5.2 สร้างงาน (ของกลุ่มองค์กร)

5.2.1 แปลรูปผลผลิตสินค้า.....สมาชิกกลุ่ม.....ราย เงินกู้.....บาท

5.2.2 อุตสาหกรรมผลิต.....สมาชิกกลุ่ม.....ราย เงินกู้.....บาท

5.3 ลดรายจ่ายพัฒนาอาชีพ

5.3.1 หาปัจจัยการผลิตการเกษตร จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท

5.3.2 หาวัสดุปัจจัยเพื่อการบริการ จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท

5.3.3 หาปัจจัยการผลิตอุตสาหกรรม จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท

5.3.4 หาปัจจัยอาชีพ.....จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท

5.4 กู้เงิน จำนวน.....ราย รวมเงินกู้.....บาท

6. ปัญหาการบริหารกองทุนมีอะไรบ้าง มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบกองทุนมีอะไรบ้าง มีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ปัญหาของกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนมีอะไรบ้าง มีแนวทางแก้ปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. เรื่องเกี่ยวกับกองทุนฯ นี้ ต้องการให้รัฐช่วยเหลือในเรื่องอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

10. ผลประโยชน์หรือกำไรจากกองทุน จะมีหรือไม่ ถ้ามีจะจัดสรรอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

11. ความคิดเห็นข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่
ปฏิบัติการณ์อยู่

.....
.....
.....
.....
.....



ผู้รายงาน ชื่อ / สกุล..... ลงชื่อ

บ้าน..... ตำบล..... (.....)

อำเภอ..... จังหวัด..... อาจารย์นิเทศก์

4. สาเหตุที่ทำให้ยังไม่สามารถตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้

.....
.....
.....
.....
.....

5. ปัจจัยที่ช่วยให้สามารถตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้

.....
.....
.....
.....
.....

6. ระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแบบต่าง ๆ

6.1 การรับสมาชิก

แบบที่ 1.....
แบบที่ 2.....
แบบที่ 3.....

6.2 ระเบียบการกู้หรือขอทุน และการพิจารณาอนุมัติ

แบบที่ 1.....
แบบที่ 2.....
แบบที่ 3.....

6.3 การคิดดอกเบี้ยหรือบริจาค

แบบที่ 1.....
แบบที่ 2.....
แบบที่ 3.....



6.4 การชำระหนี้กองทุน

แบบที่ 1.....

แบบที่ 2.....

แบบที่ 3.....

7. ปัญหาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและแนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ผู้รายงาน ชื่อ / สกุล.....

บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

ลงชื่อ

(.....)

อาจารย์นิเทศก์

..... / /

แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

- 1. เวทีระดับ () หมู่บ้าน/ชุมชน () ตำบล/แขวง
- 2. เวทีกลุ่มอาชีพ / กิจกรรม..... ครั้งที่.....
- 3. ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน
จากหมู่บ้าน จำนวน.....หมู่บ้าน/ชุมชน ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....
- 4. ประสพการณ์ที่นำมาแลกเปลี่ยนกันมีดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- 5. ปัญหาที่มีในปัจจุบันและแนวทางการแก้ปัญหาที่กลุ่มเสนอแนะ
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

ผู้สรุปรายงาน ชื่อ / สกุล..... ลงชื่อ

บ้านชุมชน..... ตำบล/แขวง..... (.....)

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... อาจารย์นิเทศก์

โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
(เขียนแผนธุรกิจผู้ประกอบการ SMEs)

หลักการและเหตุผล

ภูมิหลัง.....

ศักยภาพ.....

แนวคิดในการทำธุรกิจ.....

วิเคราะห์สถานการณ์.....

สรุป.....

วัตถุประสงค์ของโครงการขอสินเชื่อ

เชิงคุณภาพ.....

เชิงปริมาณ.....

เป้าหมายของโครงการขอสินเชื่อ

เชิงคุณภาพ.....

.....

เชิงปริมาณ.....

.....

ลักษณะโครงสร้างธุรกิจ

.....

.....

.....

แผนดำเนินการผลิต

.....

.....

.....

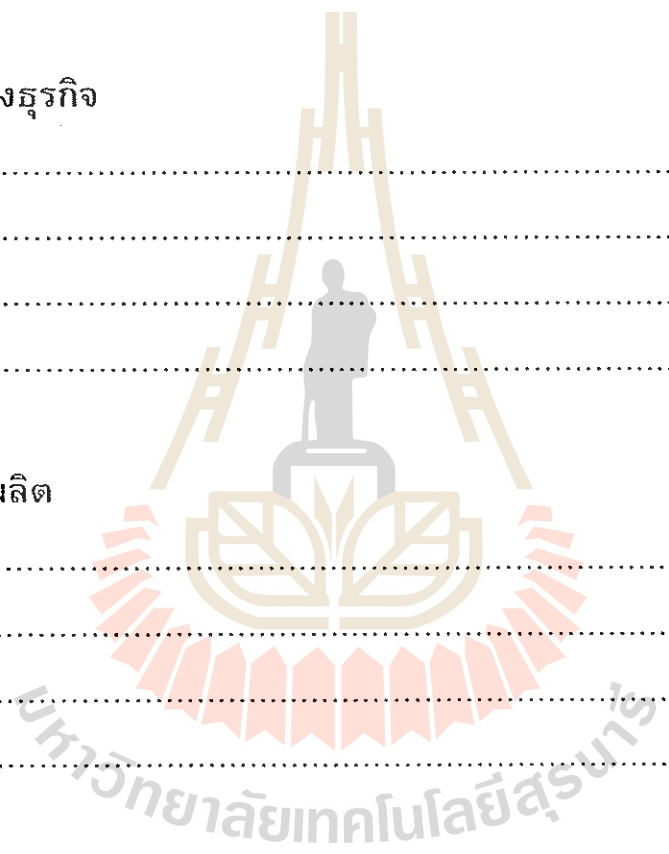
แผนด้านการเงิน

ต้นทุน.....

.....

การกำหนดราคาผลผลิต.....

.....



รายได้จากการจำหน่าย.....

สรุปภาวะคุ้มทุนและกำไร.....

การวิเคราะห์ลูกค้าเป้าหมาย

การวิเคราะห์การตลาด

คู่แข่งทางการตลาดปัจจุบัน

เป้าหมายลูกค้าที่ต้องการ.....

แผนการตลาดการจำหน่าย



แผนการชำระเงินต้นและดอกเบี้ย

.....
.....
.....
.....
.....

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....
.....
.....
.....
.....

รายชื่อผู้จัดทำโครงการ

1. บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
2. บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
3. บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
4. บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
5. บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
6. บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
7. บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

8.บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด
9.บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด
- 10บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด
- 11บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด
- 12บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด
- 13บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด
- 14บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด
- 15บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด



ผู้สรุปรายงาน ชื่อ / สกุล..... ลงชื่อ

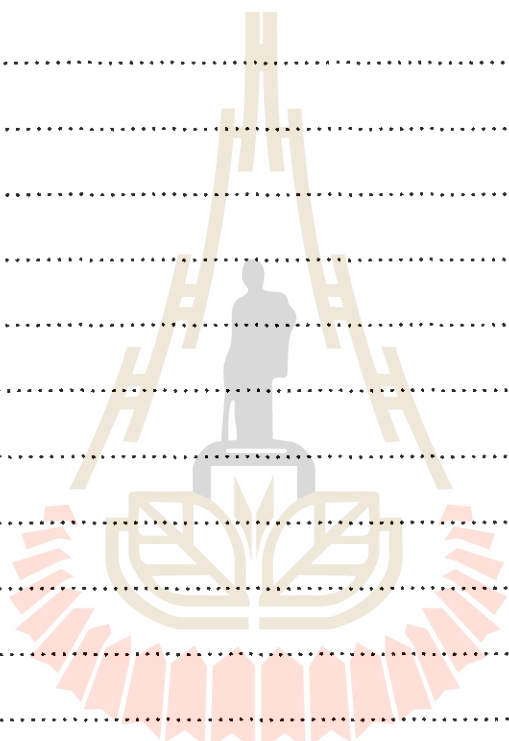
บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง..... (.....)

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... อาจารย์นิเทศก์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

- 1. ผู้ถูกสัมภาษณ์.....วันที่สัมภาษณ์.....
- 2. ประเด็นที่สัมภาษณ์ คือเรื่อง.....
- 3. คำให้สัมภาษณ์.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....



มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรินทร์

ผู้สัมภาษณ์ ชื่อ / สกุล..... ลงชื่อ

บ้าน/ชุมชน..... ตำบล/แขวง..... (.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... / /

อาจารย์นิเทศก์

แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน

() เวทีหมู่บ้าน.

() เวทีตำบล

1. จำนวนสมาชิกเข้าร่วมสัมมนา.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน

2. ความสำเร็จที่ภูมิใจ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เหตุผลทำไมจึงสำเร็จ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ปัญหา.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

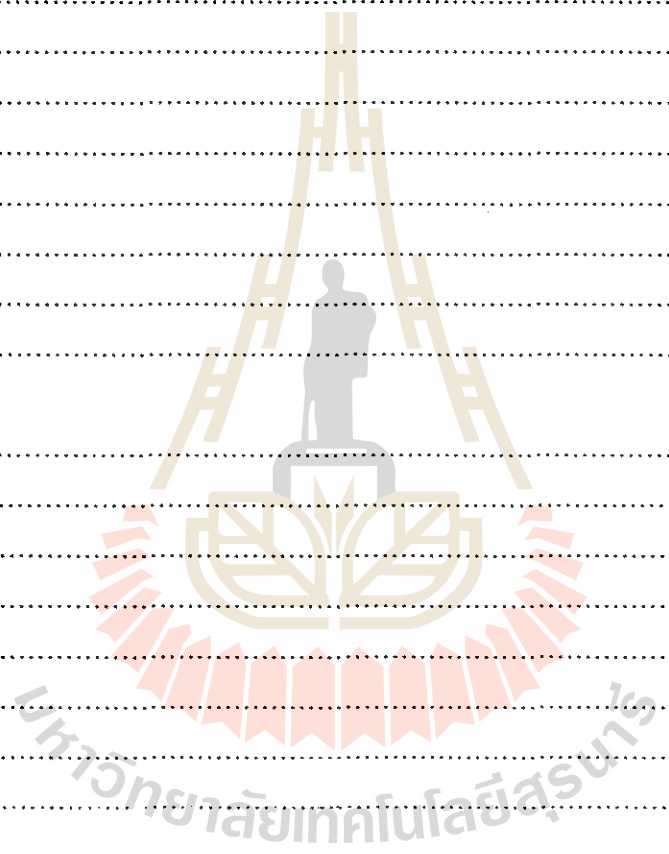
.....

.....

.....

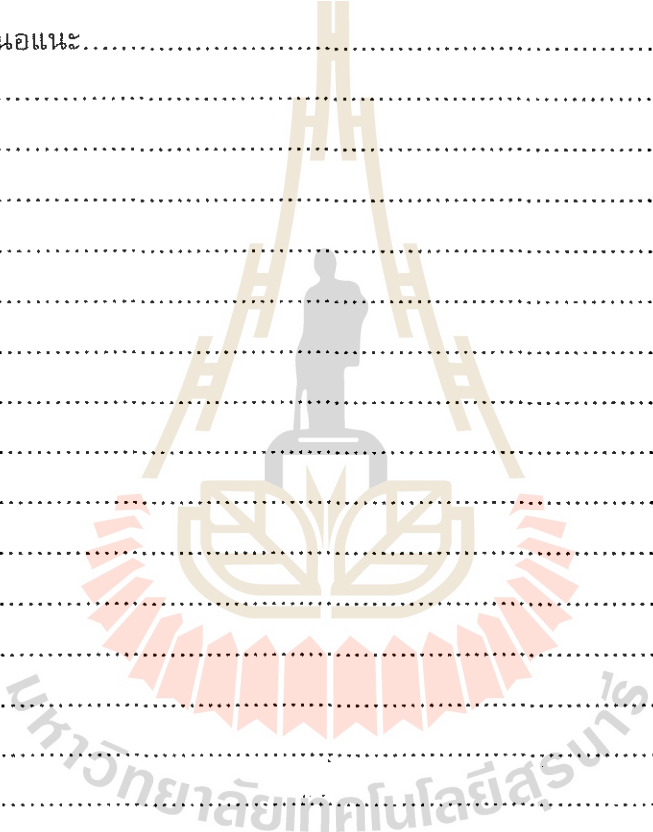
.....

.....



สาเหตุของปัญหา.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

วิธีแก้ปัญหา / ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....



ผู้รายงาน ชื่อ / สกุล..... ลงชื่อ.....
บ้าน..... ตำบล..... (.....)
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... อาจารย์นิเทศก์

เลขบัญชีธนาคาร

ธนาคาร สาขา

แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี

1. ชื่อ - สกุล..... ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน.....
2. อาชีพหลัก
 - () เกษตร คือ.....
 - () ประมง คือ.....
 - () ค้าขาย คือ.....
 - () รับจ้าง คือ.....
 - () รับราชการ คือ.....
 - () อื่น ๆ
3. มีสมาชิกในครอบครัว.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน
กำลังเรียน.....คน คนชรา.....คน ทำงาน.....คน
4. ลักษณะครอบครัวเป็น () ครอบครัวเดี่ยว () ครอบครัวขยาย
5. รายได้ของครอบครัวบาท/เดือน มีรายได้.....บาท/ปี
6. ในครอบครัวมีหนี้สินดังนี้
หนี้สินธนาคารบาท ดอกเบี้ย.....ต่อปี
หนี้นายทุนนอกระบบ.....บาท ดอกเบี้ย.....ต่อเดือน
7. เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองมาแล้ว.....เดือน
มีเงินหุ้นกับกองทุน.....บาท เงินออม.....บาท
8. ได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองเมื่อวันที่.....เดือน.....
พ.ศ..... เป็นเงิน.....บาท

โดยจะส่งคืนเงินต้นเป็นราย.....ดอก/ประโยชน์เป็นราย.....

9. กู้เงินจากกองทุนจะนำไปดำเนินการในเรื่อง (เขียนอธิบายจากการสัมภาษณ์ผู้กู้).....

.....
.....
.....
.....

10. กิจกรรมที่จะดำเนินการจากเงินกู้ี้ เคยมีประสบการณ์มาแล้วหรือยัง ถ้ามี ความรู้
อะไรบ้าง ในด้านการผลิต การตลาด และมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือใครมาให้
คำแนะนำบ้าง
(สัมภาษณ์)

.....
.....
.....
.....
.....

11. บัญชีรายจ่ายจากเงินกู้

11.1 จำนวนเงินที่ลงทุนไปแล้ว จำนวน.....บาท (ทุนคงที่)
แยกเป็นรายละเอียดดังนี้

11.1.1 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

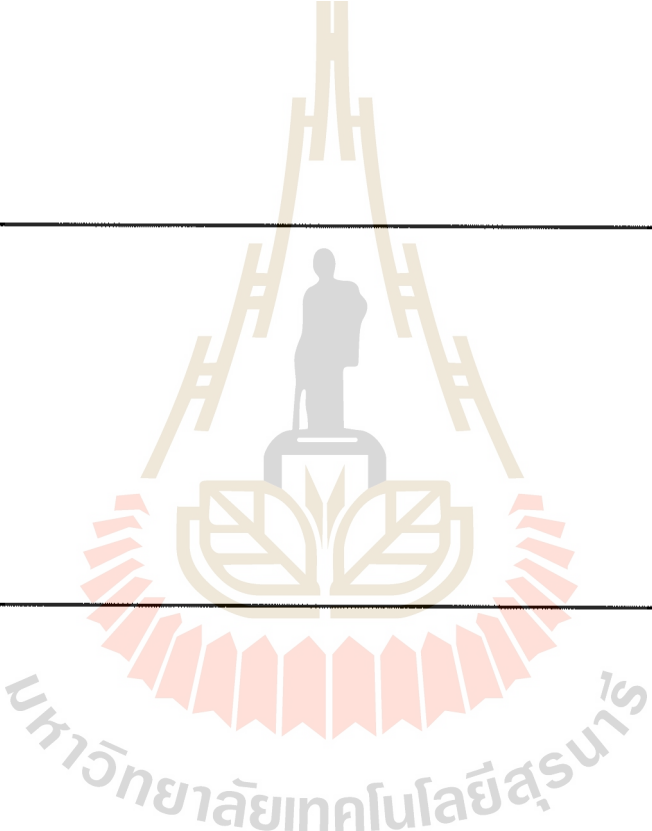
11.1.2 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

11.1.3 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

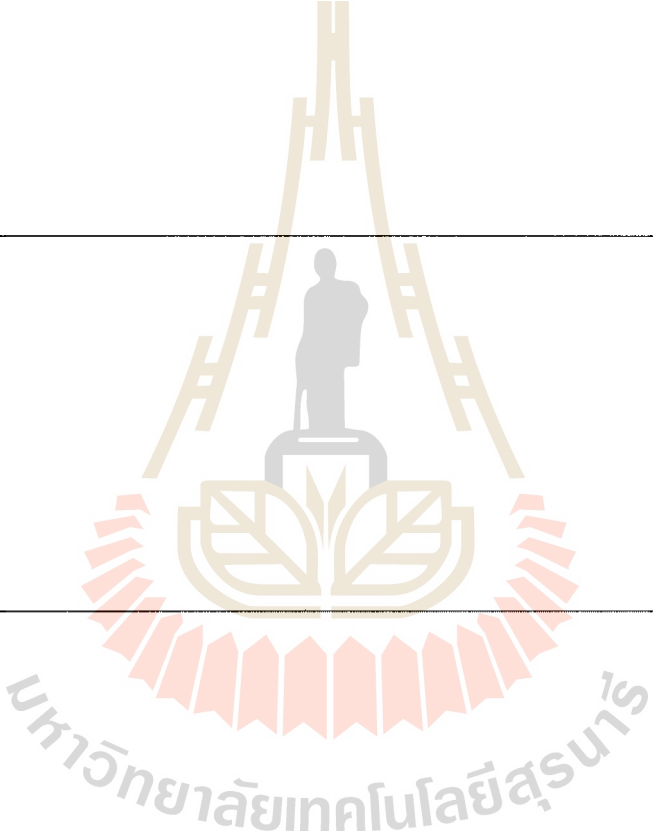
11.1.4 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

11.1.5 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

3. ด้านการศึกษาและวัฒนธรรม

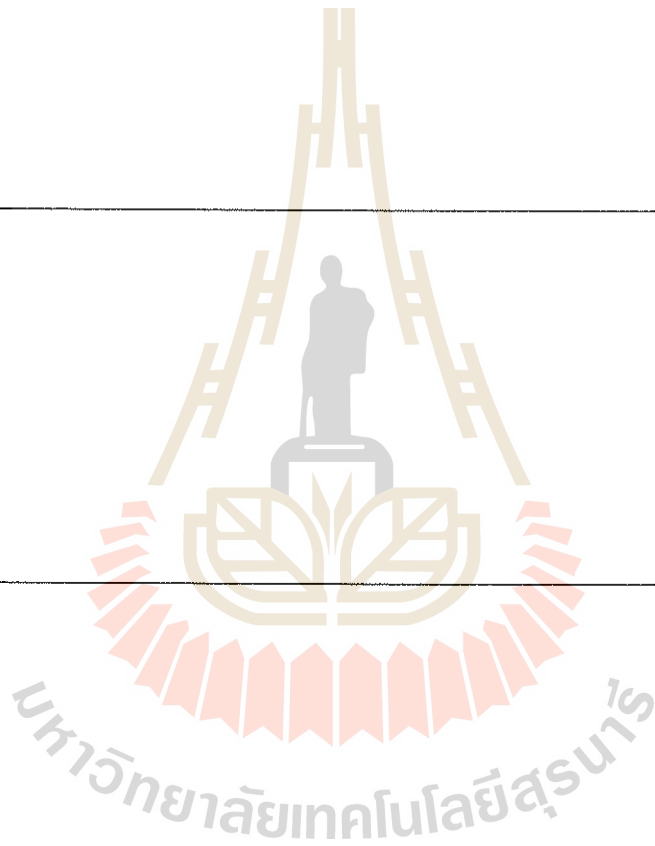
ภูมิใจในอดีต	ภูมิใจในปัจจุบัน	ความฝัน	โครงการพัฒนา	เหตุผล
				

4. ด้านสาธารณสุข (สุขภาพชุมชน)

ภูมิใจในอดีต	ภูมิใจในปัจจุบัน	ความฝัน	โครงการพัฒนา	เหตุผล
	 <p>มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี</p>			

5. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ภูมิใจในอดีต	ภูมิใจในปัจจุบัน	ความฝัน	โครงการพัฒนา	เหตุผล



6. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ภูมิใจในอดีต	ภูมิใจในปัจจุบัน	ความฝัน	โครงการพัฒนา	เหตุผล

11.2 ทูลหมุนเวียนคาดว่าจะต้องจ่าย ดังนี้

12.2.1 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

12.2.2 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

12.2.3 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

12.2.4 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

12.2.5 ชื่อ/ทำ.....เป็นเงิน.....บาท

11.3 คาดว่าจะมีรายรับภายใน 1 ปี เป็นเงิน.....บาท มีรายรับจาก

11.3.1เป็นเงิน.....บาท

11.3.2เป็นเงิน.....บาท

11.3.3เป็นเงิน.....บาท

11.3.4เป็นเงิน.....บาท

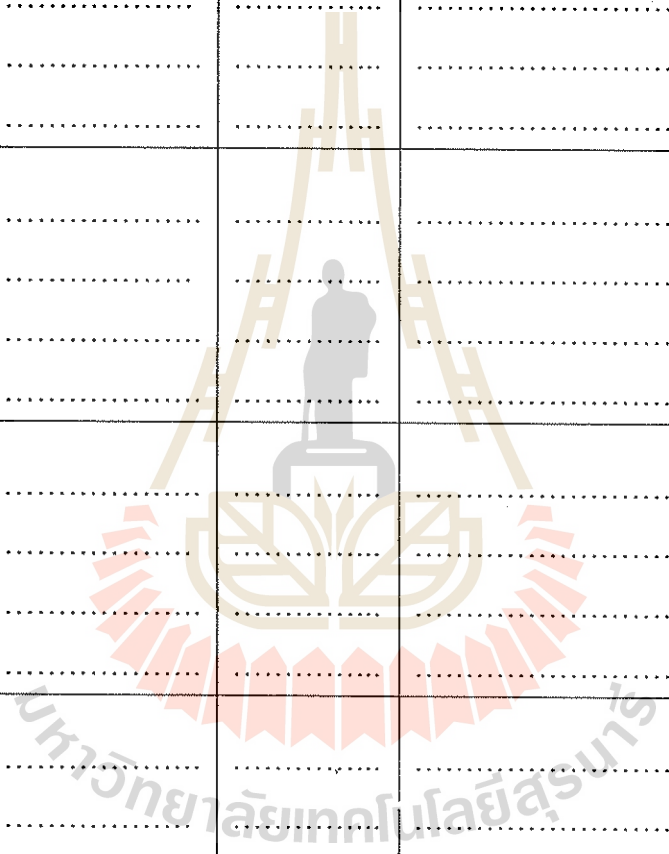
11.3.5เป็นเงิน.....บาท



11.4 รายรับรายจ่ายจริง

เดือนที่	รายจ่าย	บาท	รายรับ	บาท
1.
2.
3.
4.
5.

เดือนที่	รายจ่าย	บาท	รายรับ	บาท
6.
7.
8.
9.
10.



รายงานครั้งที่.....

12. ปัญหาที่พบจากการดำเนินการมีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....

13. จากปัญหาดังกล่าวมีแนวทางหรือได้แก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

14. สรุปความคิดเห็นของนักศึกษา

.....
.....
.....
.....
.....



ลงชื่อนักศึกษา..... ลงชื่อ

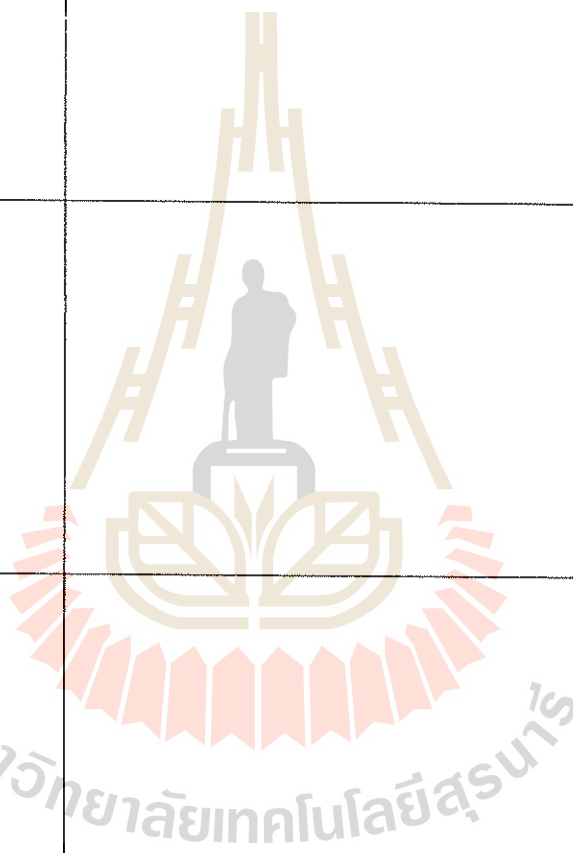
บ้าน..... ตำบล..... (.....)

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... อาจารย์นิเทศก์

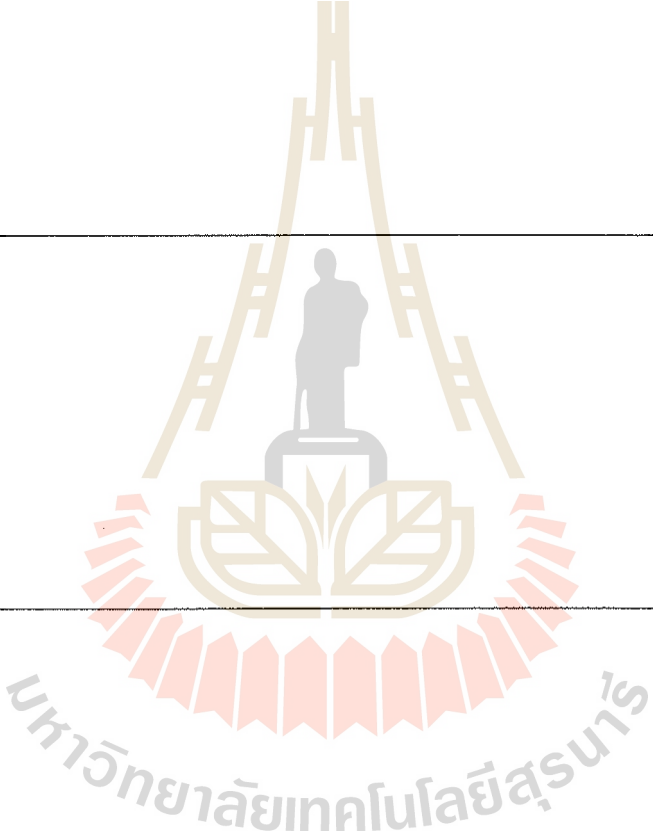
การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน

บ้าน/ชุมชน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

1. ด้านเศรษฐกิจ (อาชีพ)

ภูมิใจในอดีต	ภูมิใจในปัจจุบัน	ความฝัน	โครงการพัฒนา	เหตุผลสนับสนุนจาก บริษัทชุมชน
				

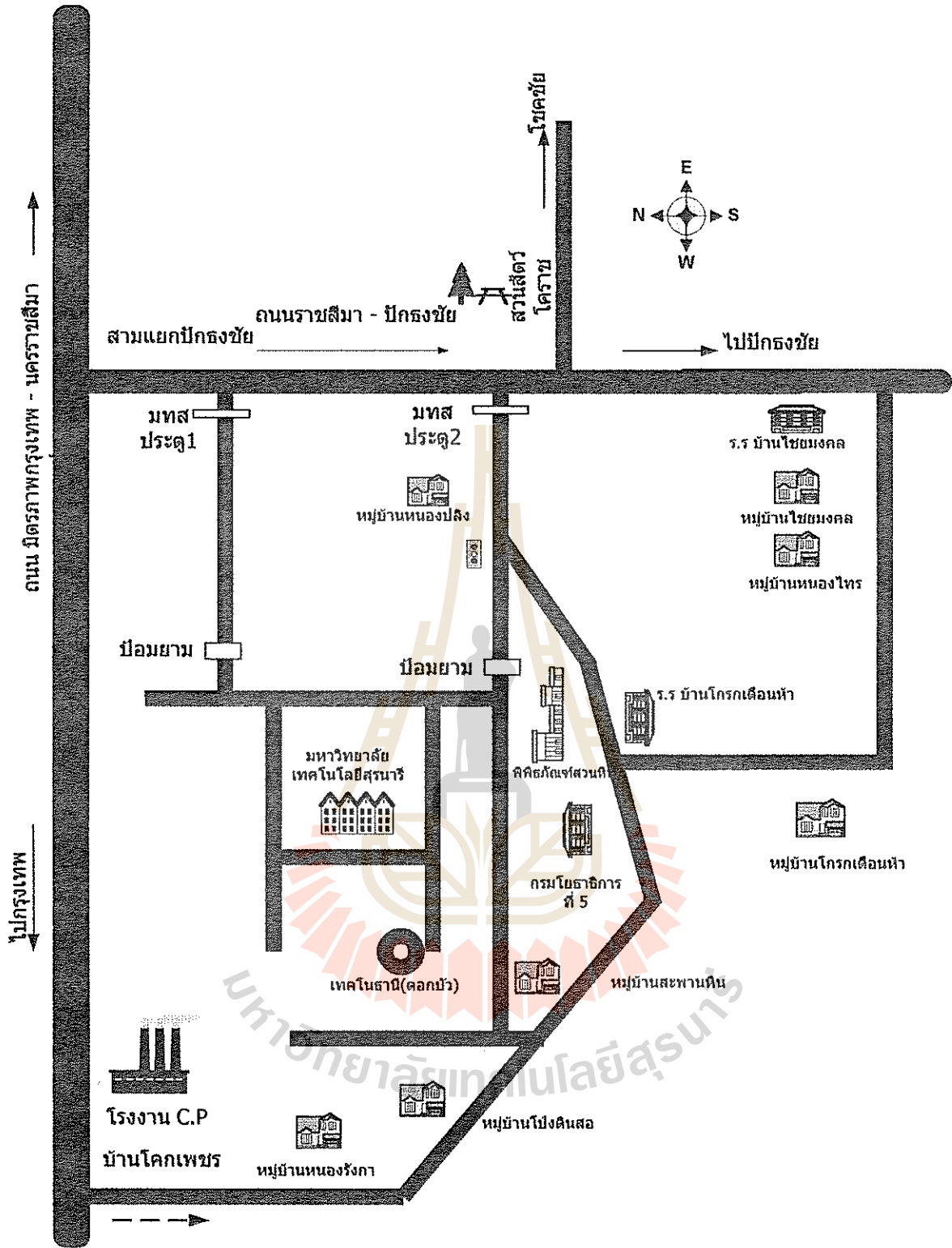
2. ด้านสังคม (การอยู่ร่วมกัน)

ภูมิใจในอดีต	ภูมิใจในปัจจุบัน	ตามฝัน	โครงการพัฒนา	เหตุผล
				



ภาคผนวก หมายเลข 2
แผนที่ แผนผังหมู่บ้าน

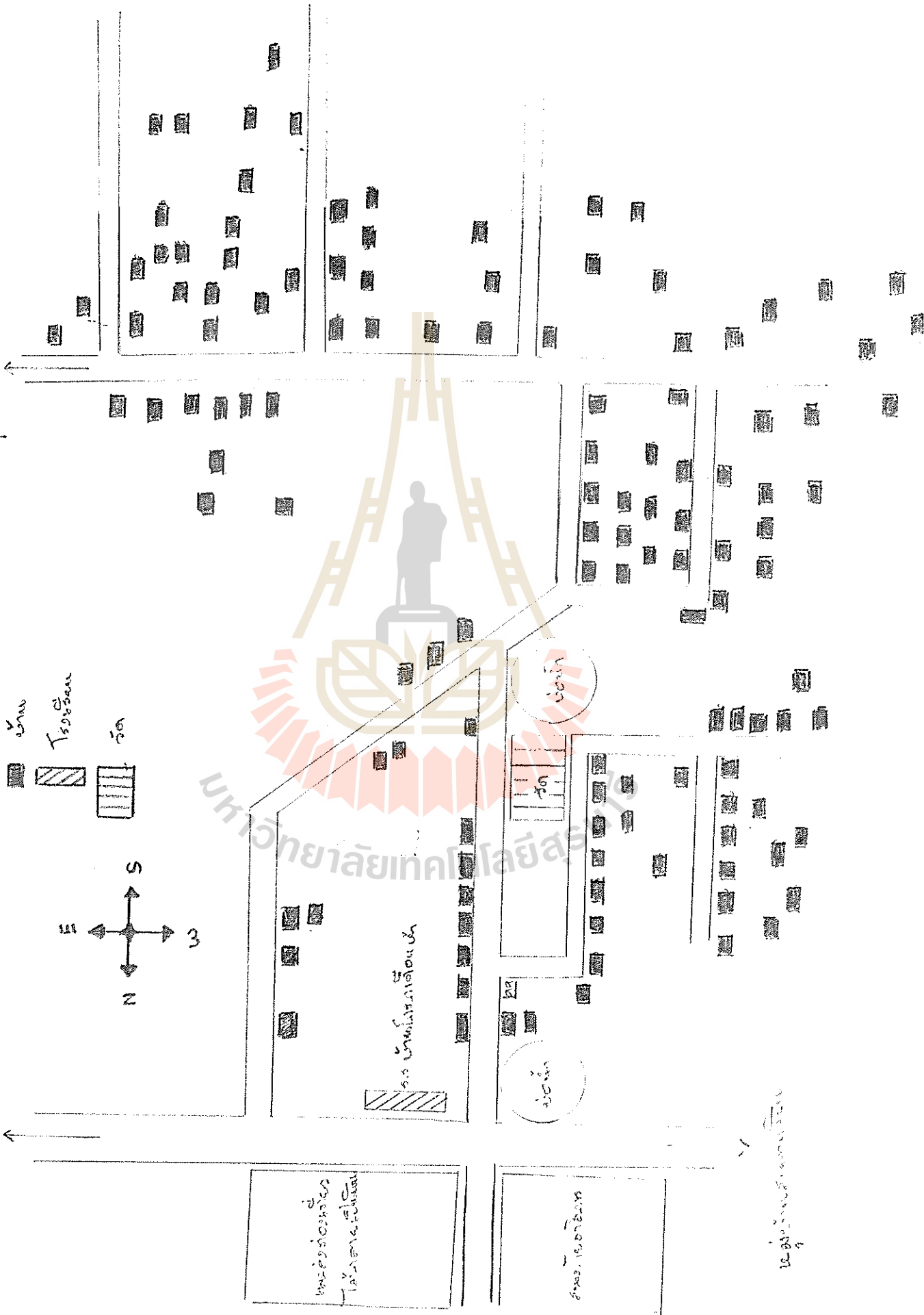
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี



แผนที่ แผนผังหมู่บ้านโกรกเดือนห้า และหมู่บ้านบริเวณใกล้เคียง

แบบแปลน บริเวณวิทยาลัยเทคโนโลยีอโศก

เขตบริการชุมชน



เขตบริการชุมชน



ภาคผนวก หมายเลข 3

ประวัติผู้เขียน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นางสาวสุทิสรา ธรรมโม

วัน เดือน ปีเกิด 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2515

ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ประถมศึกษา	ป.6	โรงเรียนบ้าน โกรกเดือนห้า	2527
มัธยมศึกษา	ม.6	โรงเรียนสุรธรรมพิทักษ์	2534
อนุปริญญา	ปวท.	วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา	2536
ปริญญาตรี	บชบ.	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	2539

